

Sisukord

I Seadusandlikud aktid

MÄÄRUSED

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 375/2014, 3. aprill 2014, millega asutatakse Euroopa vabatahtlik humanitaarabikorpus (ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitlev algatus) 1
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 376/2014, 3. aprill 2014, mis käsitleb tsiviillennunduses toimunud juhtumitest teatamist ning juhtumite analüüsi ja järelemeid, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 996/2010 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/42/EÜ ja komisjoni määrused (EÜ) nr 1321/2007 ja (EÜ) nr 1330/2007 ⁽¹⁾ 18
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 377/2014, 3. aprill 2014, millega luuakse Copernicuse programm ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 911/2010 ⁽¹⁾ 44
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 378/2014, 3. aprill 2014, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1166/2008 seoses finantsraamistikuga aastateks 2014–2018 ⁽¹⁾ 67

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 375/2014,

3. aprill 2014,

millega asutatakse Euroopa vabatahtlik humanitaarabikorpus (ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitlev algatus)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 214 lõiget 5,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Solidaarsus on liidu üks põhiväärtusi. On võimalik leida täiendavaid viise, kuidas liidu kodanikud saaksid vältida oma solidaarsust inimtegevusest tingitud kriiside või loodusõnnetuste tõttu haavatavate või neis kannatada saanud kolmandate riikide inimestega. Ühtlasi on liit maailma suurim humanitaarabi rahastaja, kelle kanda on peaaegu 50 % kogu maailma humanitaarabist.
- (2) Vabatahtlik tegevus väljendab solidaarsust konkreetselt ja nähtavalt, kuna selle kaudu saavad inimesed pakkuda teistele oma teadmisi, oskusi ja aega ilma rahaliste ajenditeta.
- (3) Vaja on suurendada liidu kodanike solidaarsust kriiside ja suurõnnetuste ohvritega kolmandates riikides, parandada kodanike teadlikkust humanitaarabist ja vabatahtlikust tegevusest ning muuta need nähtavamaks.
- (4) Liidu arusaam humanitaarabist (ühine eesmärk, põhimõtted, hea tava ja liidu humanitaarabi andmise ühine raamistik) on esitatud nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate, Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni ühisavalduses „Euroopa konsensus humanitaarabi valdkonnas” ⁽²⁾. „Euroopa konsensus humanitaarabi valdkonnas” rõhutatakse liidu kindlat pühendumust vajadustel põhinevale lähenemisviisile ning selliste kesksete humanitaarpõhimõtete toetamisele ja edendamisele nagu humaansus, neutraalsus, erapooletus ja sõltumatus. Euroopa vabatahtliku humanitaarabikorpuse (ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitlev algatus) tegevuses tuleks tugineda „Euroopa konsensussele humanitaarabi valdkonnas”.
- (5) Liidu humanitaarabi antakse olukordades, milles võidakse kasutada ka muid arengukoostöö, kriisiohjamise ja kodanikukaitsega seonduvaid vahendeid. ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitlev algatus peaks toimima seonduvate liidu poliitikavaldkondade ja vahenditega sidusal ja neid täiendaval viisil ning vältima nende kattumist, eelkõige

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi 25. veebruari 2014. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 18. märtsi 2014. aasta otsus.

⁽²⁾ ELT C 25, 30.1.2008, lk 1.

pidades silmas liidu humanitaarabipoliitikat, arengukoostööpoliitikat ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 1313/2013/EL⁽¹⁾ loodud liidu kodanikukaitse mehhanismi, nimetatud otsusega loodud hädaolukordadele reageerimise koordineerimiskeskust ning Euroopa välisteenistust ja ELi delegatsioone, eesmärgiga koordineerida liidu reageerimist humanitaarkriisidele kolmandates riikides.

- (6) ELi humanitaarabi vabatahtlike käsitlev algatus peaks aitama kaasa püüdlustele tugevdada liidu suutlikkust anda vajadustel põhinevat humanitaarabi ning parandada kolmandate riikide haavatavas olukorras olevate või katastroofis kannatanud kogukondade suutlikkust ja vastupanuvõimet. Lisaks on oluline edendada koostööd asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide ja teiste humanitaarvaldkonna koostööpartnerite ning kohalike ja piirkondlike osalejatega. Koostööd tuleks teha kooskõlas ÜRO võetud meetmetega, et toetada ÜRO humanitaarasjade koordineerimiskeskset ja üldist koordineerivat rolli.
- (7) Maailmas aset leidvate nii loodusõnnetustest kui ka inimtegevusest põhjustatud humanitaarkriiside hulk, ulatus ja keerulisus on aastate jooksul märkimisväärselt kasvanud ja see suundumus tõenäoliselt jätkub. See on suurendanud vajadust viivitamata, tõhusalt, tulemuslikult ja ühtselt tegutsevate ning kolmandate riikide kohalike kogukondi toetavate humanitaarabi andjate järele, eesmärgiga vähendada nende kogukondade haavatavust ja tugevdada nende katastroofidele vastupanu võimet.
- (8) Vabatahtlikud saavad aidata tõhustada liidu suutlikkust anda vajadustel põhinevat ja valdkonna põhimõtetele vastavat humanitaarabi ja aidata kaasa humanitaarabisektori tulemuslikkuse suurendamisele, kui nad on valitud, koolitatud ja lähetuseks ettevalmistatud asjakohaselt, nii et neil oleksid abi vajavate inimeste võimalikult tõhusaks aitamiseks olemas vajalikud oskused ja pädevused, ning kui nad saavad vabatahtliku töö toimumiskohas asjakohast toetust ja juhendamist.
- (9) Euroopas ja mujal maailmas eksisteerivad vabatahtliku tegevuse programmid, milles keskendutakse vabatahtlike lähetamisele kolmandatesse riikidesse. Need on sageli riiklikud programmid, milles keskendutakse kas peaaesjalikult või üksnes arenguprojektidele. ELi humanitaarabi vabatahtlike käsitleva algatusega tuleks seega pakkuda lisaväärtust, luues vabatahtlikele võimalused panustada ühiselt humanitaarabioperatsioonidesse ning tugevdades seeläbi Euroopa kodanikuaktiivsust. ELi humanitaarabi vabatahtlike käsitleva algatusega saab pakkuda lisaväärtust ka ELi humanitaarabi vabatahtlike käsitleva algatuse alla kuuluvate meetmete rakendamises osalevate organisatsioonide riikidevahelist koostööd edendades ning parandades seeläbi rahvusvahelisi suhteid, luues maailmas liidust positiivse kuvandi ja suurendades huvi üleeuroopaliste humanitaarprojektide vastu.
- (10) ELi humanitaarabi vabatahtlike käsitlev algatus peaks olema kulutõhus, täiendama toimivaid riiklikke ja rahvusvahelisi vabatahtliku tegevuse programme ilma neid dubleerimata ning olema suunatud peamiselt konkreetsetele vajadustele ja puudujääkidele humanitaarabi valdkonnas.
- (11) Nagu on rõhutatud komisjoni 23. novembri 2010. aasta teatise „ELi kodanike solidaarsuse väljendamine vabatahtliku tegevuse kaudu: esmased tähelepanekud Euroopa vabatahtliku humanitaarabikorpuse kohta”, on praegu humanitaarabi alal toimivas vabatahtlikus töös puudujääke, mida ELi humanitaarabi vabatahtlike käsitlev algatus saab korvata profiililt sobivate vabatahtlikega, keda lähetatakse õigel ajal õigesse kohta. See on eelkõige saavutatav humanitaarabi vabatahtlike väljaselgitamist ja valikut käsitlevate Euroopa standardite ja menetluste kehtestamise kaudu, töötades välja vabatahtlike väljaõpet ja lähetamiseks ettevalmistamist käsitlevad ühiselt kokkulepitud võrdlusalused, luues andmebaasi potentsiaalsetest vabatahtlikest, kes on selgitatud välja vastavalt kõnealuse valdkonna vajadustele, pakkudes vabatahtlikele võimalusi osaleda humanitaarabioperatsioonides lisaks lähetustele ka tugiteenuste ja veebipõhise vabatahtliku tegevuse kaudu.
- (12) Vabatahtlike asjakohane väljaõpe, julgeolek ja turvalisus peaks olema esmatähtsal kohal ning sellega seoses peaks toimuma korrapärane teabevahetus, sealhulgas liikmesriikidega. ELi humanitaarabi vabatahtlike ei lähetata operatsioonidele, mida viiakse läbi rahvusvaheliste ja riigisiseste relvastatud konfliktide piirkonnas.
- (13) Liit viib humanitaarabioperatsioone läbi vajaduspõhiselt ja partnerluses rakendusorganisatsioonidega. Neil organisatsioonidel peaks olema oluline roll ELi humanitaarabi vabatahtlike käsitleva algatuse alla kuuluvate meetmete rakendamisel, et tagada kohapeal osalejate vastutus ja vabatahtliku korpuse võimalikult tõhus toimimine. Liit peaks usaldama sellistele organisatsioonidele eelkõige ELi humanitaarabi vabatahtlike väljaselgitamise, valimise, ettevalmistamise, lähetamise ning järelevalve missiooni ajal ja pärast seda kooskõlas komisjoni kehtestatud normide ja menetlustega. Komisjon peaks saama vajaduse korral kasutada väljaõppe saanud ja lähetusteks ettevalmistatud vabatahtlike tugiülesannete täitmiseks piirkondlikes büroodes.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta otsus nr 1313/2013/EL liidu kodanikukaitse mehhanismi kohta (ELT L 347, 20.12.2013, lk 924).

- (14) Komisjoni 25. oktoobri 2011. aasta teatise „ELi uuendatud strateegia aastateks 2011–2014 ettevõtja sotsiaalse vastutuse valdkonnas” leitakse, et eraettevõtetal võib olla oluline roll ja nad võivad liidu humanitaarabioperatsioonidele kaasa aidata eeskätt töötajate vabatahtliku tegevuse kaudu.
- (15) ELi humanitaarabi vabatahtlike käsitlev algatus peaks aitama igas vanuses eurooplastel näidata üles Euroopa kodanikuaktiivsust. Algatus peaks soodustama vabatahtlikku tööd kogu liidus ning edendama osalevate vabatahtlike isiklikku arengut ja teadlikkust eri kultuuridest, parandades seeläbi nende oskusi ja tööalast konkurentsivõimet maailmamajanduse kontekstis.
- (16) Vastavalt liidu võrdsete võimaluste ja mittediskrimineerimise põhimõttele peaks erinevatel eluvaldkondadel tegutsevatel ja igas vanuses liidu kodanikel ja pikaajasetel elanikel olema võimalus osaleda vabatahtlikus töös aktiivsete kodanikena. Arvestades humanitaartegevuse spetsiifilisi väljakutseid, peaksid ELi humanitaarabi vabatahtlike käsitlevas algatuses osalejad olema vähemalt 18-aastased ning esindama mitmesuguseid profiile ja vanuserühmi, sealhulgas eksperdid ja kogemustega pensionärid.
- (17) Selge õiguslik staatus on oluline eeldus selleks, et vabatahtlike saaks lähetada väljaspool liitu asuvasse riiki. Lepinguga tuleb kindlaks määrata vabatahtlike lähetamise tingimused, sealhulgas vabatahtlike kaitset ja ohutust käsitlevad normid, lähetavate ja vastuvõtivate organisatsioonide vastutus, kindlustuskaitse, elamis-, majutus- ja muud vajalikud kulud. Vabatahtlike lähetamisel kolmandatesse riikidesse tuleks kohaldada asjakohaseid ohutus- ja julgeolekumeetmeid.
- (18) Kui see on asjakohane, tuleks ELi humanitaarabi vabatahtlike käsitleva algatuse tegevuses arvesse võtta Euroopa vabatahtliku tegevuse poliitilises tegevuskavas sisalduvaid soovitusi ning Euroopa ja rahvusvaheliste vabatahtlike organisatsioonide ja ÜRO vabatahtlike programmi raames tehtud tööd.
- (19) ELi humanitaarabi vabatahtlike käsitlev algatus peaks toetama vajaduspõhiseid meetmeid, mis on suunatud kolmandates riikides vastuvõtivate organisatsioonide humanitaarabi andmise suutlikkuse suurendamisele, eesmärgiga parandada kohalikku valmisolekut ja reageerimist humanitaarkriisidele ning tagada ELi humanitaarabi vabatahtlike kohapealse töö tõhusus ja püsiv mõju, kasutades selleks katastroofiriskide juhtimist, valmisolekut ja reageerimist, juhendamist, vabatahtlike juhtimist hõlmavat koolitust ja muid asjakohaseid valdkondi.
- (20) ELi humanitaarabi vabatahtlike käsitlev algatus peaks asjakohasel juhul aitama tugevdada soolist mõõdet liidu humanitaarabipoliitika, edendades humanitaarkriiside korral asjakohast reageerimist igas vanuses naiste ja meeste spetsiifiliste vajaduste. Erilist tähelepanu tuleks pöörata koostööle naisühenduste ja naiste võrgustikega, et edendada naiste osalemist ja juhtrolli humanitaarabi valdkonnas ning kasutada nende võimekust ja oskusi kriisijärgse taastumise, rahu kindlustamise, katastroofiohu vähendamise ja kannatanud kogukondade vastupanuvõime tugevdamise heaks.
- (21) Käesoleva määrusega nähakse kogu rahastamisperioodiks ette rahastamispakett, mis on Euroopa Parlamendile ja nõukogule iga-aastase eelarvemenetluse käigus peamiseks juhiseks Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni eelarvealast koostööd ja usaldusväärset finantsjuhtimist käsitleva 2. detsembri 2013. aasta ⁽¹⁾ institutsioonidevahelise kokkuleppe punkti 17 tähenduses.
- (22) Rahalise abi eraldamine peaks toimuma kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) nr 966/2012 ⁽²⁾. ELi humanitaarabi vabatahtlike käsitleva algatuse alla kuuluvate meetmete eripära arvestades tuleks sätestada, et rahalist abi võib anda füüsilistele isikutele ning eraõiguslikele ja avalik-õiguslikele juriidilistele isikutele. Samuti on oluline tagada, et nimetatud määruse eeskirjad oleksid täidetud, eelkõige arvestades määruses sätestatud säästlikkuse, tõhususe ja mõjususe põhimõtteid.

⁽¹⁾ ELT C 373, 20.12.2013, lk 1.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (ELT L 298, 26.10.2012, lk 1).

- (23) Rakendamise ja kulutuste tõhustamine peaksid olema juhtpõhimõteteks ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse eesmärkide saavutamisel ning samal ajal tuleks tagada rahaliste vahendite optimaalne kasutamine.
- (24) Euroopa Liidu finantshuve tuleks kogu kulutsükli vältel kaitsta proportsionaalsete meetmete kaudu, mis hõlmavad rikkumiste ärahoidmist, avastamist ja uurimist, samuti kaduma läinud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud vahendite tagasinõudmist ning asjakohasel juhul karistusi. Võtta tuleks asjakohaseid meetmeid, et hoida ära rikkumisi ja pettusi ning nõuda tagasi kaduma läinud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud vahendid kooskõlas nõukogu määrusega (EÜ, Euratom) nr 2988/95, ⁽¹⁾ nõukogu määrusega (Euratom, EÜ) nr 2185/96, ⁽²⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) nr 883/2013 ⁽³⁾.
- (25) Kolmandate riikide, eeskätt ühinevate riikide, kandidaatriikide, võimalike kandidaatriikide, Euroopa naabruspoliitika partnerriikide ja Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) riikide osalemine peaks olema võimalik koostöölepingute alusel.
- (26) Osalevad vabatahtlikud ja ELi vabatahtlikke käsitleva algatuse alla kuuluvate meetmete rakendamises osalevad organisatsioonid koostööd tegevatest riikidest peaksid samuti kinni pidama „Euroopa konsensus humanitaarabi valdkonnas” sätestatud põhimõtetest ning nende järgimist edendama, rõhutades seejuures eriti nn humanitaarruumi kaitse vajadust.
- (27) Pideva tagasiside ja edusammude tagamiseks ning õigusaktide vastuvõtmise paindlikkuse ja tõhususe suurendamiseks tuleks komisjonile aluslepingu artikli 290 kohaselt anda volitused võtta vastu õigusakte seoses sätetega, milles käsitletakse ELi humanitaarabi vabatahtlike valimise, juhtimise ja lähetamise norme, tulemusnäitajate muutmist, valdkondlikke prioriteete ja käesoleva määruse rakendamiseks ettenähtud rahastamispaketi jagunemisega seotud protsendimäärade kohandamist. Eriti tähtis on see, et komisjon viiks ettevalmistuse ajal läbi nõutavad konsultatsioonid, sealhulgas ekspertidega. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (28) Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamise ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks kasutada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011 ⁽⁴⁾. Kontrollimenetlust tuleks kasutada ELi humanitaarabi vabatahtlike valimise, juhtimise ja lähetamise menetluste, sertifitseerimissüsteemi, koolitusprogrammi ja ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse iga-aastase tööprogrammi vastuvõtmiseks.
- (29) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja peetakse kinni Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga tunnustatud põhimõtetest.
- (30) Käesoleva määruse raames toimuv alikuandmete töötlemisel ei minda kaugemale, kui see on vajalik ja proportsionaalne ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse sujuva toimimise tagamiseks. Komisjon juhendub isikuandmete töötlemisel Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EÜ) nr 45/2001 ⁽⁵⁾. Liidus seaduslikult asutatud ELi vabatahtlikke käsitleva algatuse alla kuuluvate meetmete rakendamises osalevad organisatsioonid juhenduvad isikuandmete töötlemisel Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivist 95/46/EÜ ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

⁽²⁾ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31).

- (31) Euroopa andmekaitseinspektoriga konsulteeriti vastavalt määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 28 lõikele 2 ja ta esitas oma arvamuse 23. novembril 2012 ⁽¹⁾.
- (32) Käesoleva määruse kohaldamisega tuleks kohandada nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 1311/2013 ⁽²⁾ kohaldamisajaga. Seetõttu tuleks käesolevat määrust kohaldada alates 1. jaanuarist 2014,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

SISSEJUHATAVAD SÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega asutatakse Euroopa vabatahtlik humanitaarabikorpus (ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitlev algatus), mis toimib kolmandates riikides humanitaarabi toetavate ja täiendavate Euroopa vabatahtlike ühismeetmete raamistikuna.

Käesolevas määruses kehtestatakse ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse tegevust käsitlevad eeskirjad ja menetlused ning rahalise abi andmist käsitlevad eeskirjad.

Artikkel 2

Reguleerimisala

Käesolevat määrust kohaldatakse:

- 1) ELi humanitaarabi vabatahtlike valimise, koolitamise ja lähetamise suhtes ülesandega toetada ja täiendada humanitaarabi kolmandates riikides;
- 2) meetmete suhtes, millega toetatakse, edendatakse ja valmistatakse ette ELi humanitaarabi vabatahtlike lähetamist humanitaarabi toetamiseks ja täiendamiseks kolmandates riikides;
- 3) liidusiseste ja -väliste meetmete suhtes, mille abil püütakse suurendada kolmandate riikide vastuvõtivate organisatsioonide humanitaarabi andmise suutlikkust.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „vabatahtlik” — isik, kes vabast tahtest ajendatuna ja taotlemata rahalise kasu saamist osaleb tegevuses, millest on kasu kogukonnale ja kogu ühiskonnale;
- b) „vabatahtlikuks kandideerija” — isik, kes vastab artikli 11 lõike 3 kohaselt ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse meetmetes osalemise taotlemise tingimustele;
- c) „ELi humanitaarabi vabatahtlik” — vabatahtlikuks kandideerija, kes on välja valitud ja asjakohaselt koolitatud vastavalt eriomastele normidele, menetlustele ja võrdluskriteeriumitele ning kes vastab asjaomastele tingimustele ja on kantud registrisse isikuna, keda saab lähetada humanitaarabi toetamiseks ja täiendamiseks kolmandatesse riikidesse;

⁽¹⁾ ELT C 100, 6.4.2013, lk 14.

⁽²⁾ Nõukogu 2. detsembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 1311/2013, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 884).

- d) „humanitaarabi” — tegevus ja operatsioonid kolmandates riikides, mille eesmärk on pakkuda vajadustel põhinevat hädaabi, mille eesmärk on inimtegevusest põhjustatud kriiside või loodusõnnetuste korral hoida inimelu, vältida ja leevendada inimkannatusi ning säilitada inimväarikus. Humanitaarabi hõlmab abi-, pääste- ja kaitsemeetmeid humanitaarkriisi ajal või vahetult selle järel, toetusmeetmeid, et tagada juurdepääs abivajajatele ja hõlbustada abi takistusteta kohaletoimetamist, samuti meetmeid, mille eesmärk on parandada suurõnnetusteks valmisolekut ja õnnetusrisiki vähendamist ning edendada vastupanuvõimet ja suutlikkust kriisidega toime tulla ja neist taastuda;
- e) „kolmas riik” — väljaspool liitu asuv riik, kus toimuvad punktis d osutatud humanitaarabitegevus ja -operatsioonid.

Artikkel 4

Eesmärk

ELi humanitaarabi vabatahtlike käsitleva algatuse eesmärk on aidata tõhustada liidu suutlikkust anda vajaduspõhist humanitaarabi, mille eesmärk on hoida inimelu, vältida ja leevendada inimkannatusi ja säilitada inimväarikus ning parandada kolmandates riikides haavatavas olukorras olevate või katastroofis kannatanud kogukondade suutlikkust ja vastupanuvõimet, eelkõige katastroofideks valmisoleku, katastroofiohu vähendamise ning häda-, taastamis- ja arenguabi tõhusa seostamise abil. See eesmärk saavutatakse ELi humanitaarabi vabatahtlike ühise panusena lisaväärtusega ning sellega väljendatakse liidu väärtusi ja solidaarsust abi vajavate inimestega ning edendatakse nähtavalt Euroopa kodanikuaktiivsust.

Artikkel 5

Üldpõhimõtted

1. ELi humanitaarabi vabatahtlike käsitlev algatus toimib kooskõlas humanitaarabi inimlikkuse, neutraalsuse, erapooletuse ja sõltumatuse põhimõtetega ning humanitaarabi valdkonna Euroopa konsensussega.
2. ELi humanitaarabi vabatahtlike käsitleva algatuse raames toimuv tegevus vastab kohalike kogukondade humanitaarvajadustele ja vastuvõtvate organisatsioonide nõuetele ning aitab eesmärgina kaasa humanitaaravaldkonna tulemuslikkuse suurendamisele.
3. Vabatahtlikuks kandideerijate ja ELi humanitaarabi vabatahtlike ohutus ja julgeolek on esmatähtis.
4. ELi humanitaarabi vabatahtlike käsitlev algatus edendab vajaduspõhiseid ühisprojekte ja riikidevahelisi partnerlusi erinevatest riikidest pärit vabatahtlike ja artiklis 10 osutatud organisatsioonide vahel, mis rakendavad nimetatud algatuse alla kuuluvaid meetmeid.

Artikkel 6

Liidu meetmete sidusus ja vastastikune täiendus

1. Käesoleva määruse rakendamisel tagatakse sidusus ja vastastikune täiendus liidu välistegevuse muude vahendite ja valdkondadega ja liidu muude asjakohaste poliitikavaldkondadega, eelkõige humanitaarabipoliitika, arengukoostööpoliitika ja ELi kodanikukaitse mehhanismiga, vältides dubleerimist ja kattumist ning tunnistades asjaolu, et humanitaarabi suhtes kohaldatakse käesoleva määruse artikli 5 lõikes 1 osutatud humanitaarabi põhimõtteid. Erilist tähelepanu pööratakse sujuvale üleminekule häda-, taastamis- ja arenguabi vahel.
2. Komisjon ja liikmesriigid teevad koostööd tõhususe ja tulemuslikkuse saavutamiseks, tagades liikmesriikide vabatahtliku töö programmide ja ELi humanitaarabi vabatahtlike käsitleva algatuse tegevuse ühtsuse ja sidususe. Kõnealune tegevus põhineb asjakohasel heal taval ja olemasolevatel programmidel ning kasutab asjakohasel juhul juba loodud Euroopa võrgustikke.
3. Liit edendab koostööd asjakohaste rahvusvaheliste organisatsioonide, muude humanitaarabi koostööpartnerite ning kohalike ja piirkondlike osalistega ELi humanitaarabi vabatahtlike käsitleva algatuse alla kuuluvate meetmete rakendamisel.

Selleks et edendada ühtset rahvusvahelist humanitaarkriisidele reageerimist, peavad ELi humanitaarabi vabatahtlike algatusega seotud meetmed olema kooskõlas ÜRO võetud meetmetega ja toetama ÜRO humanitaarasjade koordinatsioonibüroo kesket ja üldist koordineerivat rolli.

Artikkel 7

Tegevuseesmärgid

1. ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse tegevuseesmärgid on järgmised:

a) aidata suurendada ja parandada liidu suutlikkust humanitaarabi andmisel.

Edusamme kõnealuse tegevuseesmärgi saavutamisel hinnatakse järgmiste põhinäitajate alusel:

- lähetatud või lähetusvalmis nõutava kvalifikatsiooniga ELi humanitaarabi vabatahtlike arv ning vabatahtliku lepingu täitnud ELi humanitaarabi vabatahtlike arv;
- ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse kaudu antud humanitaarabi saajate arv ja keskmised kulud abisaaja kohta;
- lähetatud ELi humanitaarabi vabatahtlike ning lähetavate ja vastuvõtivate organisatsioonide rahulolu ELi humanitaarabi vabatahtlike kohapealse tegeliku panusega humanitaarabi andmisel;

b) parandada vabatahtlike oskusi, teadmisi ja pädevusi humanitaarabi valdkonnas ning nende osalemise tingimusi.

Edusamme kõnealuse tegevuseesmärgi saavutamisel hinnatakse järgmiste põhinäitajate alusel:

- koolituse saanud vabatahtlikuks kandideerijate arv ning pärast koolitust edukalt hindamise läbinud vabatahtlike arv;
- sertifitseeritud lähetavate organisatsioonide arv, kes kohaldavad vabatahtlikuks kandideerijate ja ELi humanitaarabi vabatahtlike lähetamist ja juhtimist käsitlevaid norme ja menetlusi;
- koolitatud ja lähetatud vabatahtlike ning lähetavate ja vastuvõtivate organisatsioonide rahulolu vabatahtlike koolituse kvaliteediga, teadmiste tasemega ja pädevustega ning vabatahtlike kandidaatide ja ELi humanitaarabi vabatahtlike lähetamist ja juhtimist käsitlevate normide ja menetluste täitmise ja asjakohasusega.

c) Suurendada vastuvõtivate organisatsioonide suutlikkust ja edendada vabatahtlikku tegevust kolmandates riikides.

Edusamme kõnealuse tegevuseesmärgi saavutamisel hinnatakse järgmiste põhinäitajate alusel:

- kolmandates riikides suutlikkuse suurendamise meetmete arv ja liik;
- suutlikkuse suurendamise meetmetes osalevate kolmandate riikide personali ja vabatahtlike arv;
- vastuvõtivate organisatsioonide töötajate ja suutlikkuse suurendamises osalevate kolmandate riikide vabatahtlike rahulolu võetud meetmete kvaliteedi ja tulemuslikkusega.

d) Teavitada liidu humanitaarabi põhimõtetest, milles on kokku lepitud humanitaarabi valdkonna Euroopa konsensusel.

Edusamme kõnealuse tegevuseesmärgi saavutamisel hinnatakse järgmiste põhinäitajate alusel:

- teavitamise, teabevahetuse ja teadlikkuse suurendamise meetmete arv, liik ja maksumus.

e) Vabatahtliku tegevuse sidususe ja ühtsuse tugevdamine liikmesriikides eesmärgiga parandada liidu kodanike võimalusi osaleda humanitaarabimeetmetes ja -operatsioonides:

Edusamme kõnealuse tegevuseesmärgi saavutamisel hinnatakse järgmiste põhinäitajate alusel:

- sertifitseeritud lähetavate organisatsioonide arv;
- lähetavate organisatsioonide tehnilise abi meetmete arv ja liik;
- vabatahtlikuks kandideerijate ja ELi humanitaarabi vabatahtlike juhtimist käsitlevate normide ja menetluste levitamine ja kasutamine muudes vabatahtliku tegevuse programmides.

2. Lõike 1 punktides a–e mainitud näitajaid kasutatakse vastavalt vajadusele tulemuste seireks, hindamiseks ja läbivaatamiseks. Need on soovituslikud ja neid võib muuta rakendusaktidega vastavalt artiklile 24, et võtta arvesse edusammude hindamisest tulenevat kogemust.

II PEATÜKK

MEETMED ELI HUMANITAARABI VABATAHTLIKKE KÄSITLEVA ALGATUSE RAAMES

Artikkel 8

Meetmed ELi humanitaarabi vabatahtlike käsitleva algatuse raames

ELi humanitaarabi vabatahtlike käsitlev algatus taotleb artiklites 4 ja 7 osutatud eesmärke järgmiste meetmetega:

- vabatahtlikuks kandideerijaid ja ELi humanitaarabi vabatahtlike käsitlevate eeskirjade ja menetluste väljatöötamine ja tagamine;
- lähetavaid ja vastuvõtavaid organisatsioone käsitleva sertifitseerimissüsteemi väljatöötamine ja tagamine;
- vabatahtlikuks kandideerijate väljaselgitamine ja valik;
- koolitusprogrammi koostamine ning koolitus- ja praktikavõimaluste toetamine;
- ELi humanitaarabi vabatahtlike andmebaasi loomine, selle pidamine ja ajakohastamine;
- ELi humanitaarabi vabatahtlike lähetamine ülesandega toetada ja täiendada humanitaarabi kolmandates riikides;
- vastuvõtivate organisatsioonide suutlikkuse suurendamine;
- ELi humanitaarabi vabatahtlike käsitleva algatuse võrgustiku loomine ja haldamine;
- teabevahetus ja teadlikkuse suurendamine;
- muu tegevus, mille abil paraneb ELi humanitaarabi vabatahtlike käsitleva algatuse vastutusvõime, läbipaistvus ja tõhusus.

Artikkel 9

Vabatahtlikuks kandideerijaid ja ELi humanitaarabi vabatahtlike käsitlevad eeskirjad ja menetlused

1. Tuginedes kehtivatele asjaomastele tavadele, kehtestab komisjon eeskirjad ja menetlused, mis hõlmavad vajalikke tingimusi, korda ja nõudeid, mida lähetavad ja vastuvõtavad organisatsioonid peavad kohaldama, kui nad selgitavad välja, valivad, valmistavad ette, juhivad ja lähetavad vabatahtlikuks kandideerijaid ja ELi humanitaarabi vabatahtlike toetama humanitaarabioperatsioone kolmandates riikides.

2. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 24 vastu delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse järgmised normid:

- pädevusraamistik, mida kasutada vabatahtlike väljaselgitamiseks, valimiseks ja ettevalmistamiseks noorem- või vanemspetsialistidena;
- eeskirjad, millega tagatakse võrdsed võimalused ja mittediskrimineerimine väljaselgitamise ja valimise protsessis;
- eeskirjad, millega tagada lähetavate ja vastuvõtivate organisatsioonide vastavus asjaomasele riiklikule ja liidu õigusele ning vastuvõtva riigi õigusele;

- eeskirjad lähetavate ja vastuvõtivate organisatsioonide partnerluse kohta;
 - eeskirjad, mille alusel tunnistada ELi humanitaarabi vabatahtlike omandatud oskusi ja pädevusi kooskõlas olemasolevate asjaomaste liidu algatustega.
3. Komisjonile antakse õigus võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse
- menetlused, mida tuleb järgida vabatahtlikuks kandideerijate väljaselgitamiseks, valimiseks ja vajalikuks lähetamiseks ettevalmistamiseks, sh asjakohasel juhul praktikavõimalused;
 - sätted, mille alusel lähetada ELi humanitaarabi vabatahtlikke kolmandatesse riikidesse ja neid seal juhtida, sealhulgas järelevalve kohapeal, nende jätkuv toetamine juhendamise, mentorluse, lisakoolituse, vajalike töötingimuste loomise ja lähetamisjärge toetuse abil;
 - sätted, mis näevad ette vabatahtlike kindlustuskaitse ja elamistingimused, sealhulgas elamis-, majutus-, reisi- ja muude vajalike kulude katmise;
 - menetlused, mida tuleb järgida enne lähetust, lähetuse ajal ja pärast lähetust, et tagada hoolsuskohustus ning asjakohased ohutus- ja julgeolekumeetmed, siia alla kuuluvad ka meditsiinilise evakueerimise protokollid ja julgeolekukavad, mis hõlmavad hädaolukorras evakueerimist kolmandatest riikidest, sealhulgas vajalikke menetlusi koostöö tegemiseks riiklike asutustega;
 - menetlused, et seirata ja hinnata ELi humanitaarabi vabatahtlike individuaalseid töötulemusi.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 26 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 10

Lähetavate ja vastu võtvate organisatsioonide sertifitseerimise süsteem

1. Komisjon töötab rakendusaktidega välja sertifitseerimissüsteemi, kaasates asjakohasel juhul humanitaarvaldkonna partnerid, millega tagatakse lähetavate organisatsioonide vastavus artiklis 9 osutatud normidele ja menetlustele, ja eraldi sertifitseerimissüsteemi vastuvõtivatele organisatsioonidele.

Lähtudes olemasolevatest asjakohastest sertifitseerimissüsteemidest ja -menetlustest, kehtestab komisjon rakendusaktidega sertifitseerimissüsteemide toimimise menetluse. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 26 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Sertifitseerimissüsteemi väljatöötamisel taotleb komisjon halduse lihtsustamise eesmärgil sünergiat komisjoni partnerlusvahenditega humanitaarabi valdkonnas ja kehtivate humanitaarnormidega. Sertifitseerimissüsteem peab olema kaasav ega tohi diskrimineerida ühtegi nõuetele vastavat organisatsiooni.

3. Lähetavad organisatsioonid vastavad sertifitseerimise tingimustele, kui

- a) nad järgivad artiklis 9 osutatud eeskirju ja menetlusi;
- b) nad tegutsevad humanitaarabi valdkonnas vastavalt artikli 3 punktis d sätestatule ja
- c) nad kuuluvad ühte järgmistest kategooriatest:
 - i) valitsusvälised mittetulundusorganisatsioonid, mis on asutatud liikmesriigi õigusaktide alusel ja mille peakorter asub liidus;
 - ii) tsiviilotstarbelised avalik-õiguslikud asutused, mida reguleerivad liikmesriigi õigusaktid;
 - iii) valitsusvälised mittetulundusorganisatsioonid, mis on asutatud artiklis 23 osutatud riikides nimetatud artiklis sätestatud tingimustel ja selles mainitud lepingute alusel;
 - iv) tsiviilotstarbelised avalik-õiguslikud asutused, mis on asutatud artiklis 23 osutatud riikides nimetatud artiklis sätestatud tingimustel ja selles mainitud lepingute alusel;
 - v) Punase Risti ja Punase Poolkuu Ühingute Rahvusvaheline Föderatsioon.

4. Kolmandate riikide organisatsioonid vastavad vastuvõtvale organisatsioonile seatud tingimustele, kui
 - a) nad järgivad artiklis 9 osutatud eeskirju ja menetlusi;
 - b) nad tegutsevad humanitaarabi valdkonnas vastavalt artikli 3 punktis d sätestatule ja
 - c) nad kuuluvad ühte järgmistest kategooriatest:
 - i) valitsusvälised mittetulundusorganisatsioonid, kes tegutsevad või on asutatud kolmandas riigis kõnealuses riigis kehtivate õigusaktide alusel;
 - ii) tsiviilotstarbelised avalik-õiguslikud asutused, mida reguleerivad kolmanda riigi õigusaktid;
 - iii) rahvusvahelised asutused ja organisatsioonid.
5. Ilma et see piiraks lõigetes 3 ja 4 osutatud nõuete kohaldamist, võivad lähetavad ja vastuvõtavad organisatsioonid rakendada ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatusega seotud meetmeid koostöös erasektori tulundusorganisatsioonidega.
6. Lähtuvalt eelnevast vajaduste hindamisest võivad sertifitseerimisele kuuluvad lähetavad organisatsioonid saada tehnilist abi, mille eesmärk on suurendada nende suutlikkust osaleda ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitlevas algatuses ja tagada vastavus artiklis 9 osutatud normidele ja menetlustele.

Sertifitseerimisele kuuluvad vastuvõtavad organisatsioonid võivad samuti saada esimeses lõigus osutatud abi artiklis 15 osutatud meetmetega seoses.

7. Komisjon avaldab sertifitseeritud lähetavate ja vastuvõtivate organisatsioonide nimekirja õigeaegselt pärast sertifitseerimist.

Artikkel 11

Vabatahtlikuks kandideerijate väljaselgitamine ja valik

1. Tuginedes lähetavate või vastuvõtivate organisatsioonide või muude asjaomaste osalejate poolt kolmandates riikides eelnevalt läbi viidud vajaduste hindamisele, valivad sertifitseeritud lähetavad organisatsioonid välja koolituseks sobivad vabatahtlikuks kandideerijad.
2. Vabatahtlikuks kandideerijate väljaselgitamine ja valimine toimub kooskõlas artiklis 9 osutatud normide ja menetlustega ning järgib mittediskrimineerimise ja võrdsete võimaluste põhimõtet.
3. Vabatahtlikuks võivad kandideerida järgmised vähemalt 18-aastased isikud:
 - a) liidu kodanikud;
 - b) liidu ühes liikmesriigis pikaajaliselt elavad kolmandate riikide kodanikud ja
 - c) artikli 23 lõikes 1 osutatud riikide kodanikud kooskõlas kõnealuses artiklis osutatud tingimustega.

Artikkel 12

Koolituskava ning koolituse ja praktika toetus

1. Tuginedes olemasolevatele programmidele ja menetlustele ning kaasates asjakohasel juhul spetsialiseerunud asutusi, koostab komisjon koolitusprogrammi, mille eesmärk on valmistada vabatahtlikuks kandideerijad ette lähetuseks, mille ülesanne on humanitaarabi toetamine ja täiendamine.
2. Artikli 11 kohaselt väljaselgitatud ja valitud vabatahtlikuks kandideerijad võivad osaleda kvalifitseeritud organisatsioonide korraldatud koolitusprogrammis. Sertifitseeritud lähetav organisatsioon, pidades nõu sertifitseeritud vastuvõtva organisatsiooniga, määrab kindlaks igalt vabatahtlikuks kandideerijalt nõutava läbitava koolituse mahu ja sisu vastavalt vajadustele ja võttes arvesse vabatahtlikuks kandideeriija eelnevat kogemust ja kavandatavat lähetust.
3. Vabatahtlikuks kandideerijalt võidakse osana koolitusest ja eeskätt osana lähetuseks valmistumisest nõuda praktika sooritamist mõnes sertifitseeritud lähetavas organisatsioonis, võimaluse korral mujal kui päritoluriigis.

4. Ilma et see piiraks lõike 3 kohaldamist, võivad vabatahtlikuks kandideerijad, kes ei ole läbinud praktikat, asjakohasel juhul saada lähetamisele eelnevat täiendavat koolitust, mis kavandatakse lähetuse vajadusi ja eripära silmas pidades. See ettevalmistus ja praktika toimub kooskõlas artiklis 9 osutatud normide ja menetlustega.
5. Koolitusprogramm hõlmab hindamist, mille käigus hinnatakse vabatahtlikuks kandideerija valmisolekut lähetuseks ülesandega toetada ja täiendada humanitaarabi kolmandates riikides ning tema valmidust vastata kohalikele vajadustele. Hindamine toimub koostöös lähetavate organisatsioonidega.
6. Koolitusprogrammi üksikasjad ja vabatahtlikuks kandideerijate lähetuseks valmisolekut käsitleva hindamismenetluse kehtestab komisjon rakendusaktidega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 26 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 13

ELi humanitaarabi vabatahtlike andmebaas

1. Vabatahtlikuks kandideerijad, kes on edukalt läbinud artikli 12 lõikes 5 osutatud hindamise, arvatakse ELi humanitaarabi vabatahtlike hulka ja neid võib lähetusse saata. Nende nimed kantakse ELi humanitaarabi vabatahtlike andmebaasi.
2. Komisjon loob ELi humanitaarabi vabatahtlike andmebaasi (mis sisaldab andmeid ka ELi humanitaarabi vabatahtlike lähetusse saatmise võimaluste ja sobilikkuse kohta), haldab ja ajakohastab seda ning reguleerib sellele juurdepääsu ja selle kasutamist. Sellesse andmebaasi või selle jaoks kogutud isikuandmeid töödeldakse asjakohasel juhul kooskõlas direktiiviga 95/46/EÜ ja määrusega (EÜ) nr 45/2001.

Artikkel 14

ELi humanitaarabi vabatahtlike lähetamine kolmandatesse riikidesse

1. Andmebaasi kantud ELi humanitaarabi vabatahtlikke võib lähetada ülesandega toetada ja täiendada humanitaarabi vastavalt artikli 3 punktile d järgmiselt:
 - a) sertifitseeritud lähetavad organisatsioonid kolmandates riikides asuvasse vastuvõtvasse organisatsioonidesse või
 - b) komisjon oma humanitaarabi piirkondlikesse büroodesse tugiuülesannete täitmiseks, kui see on asjakohane.
2. Lähetamine peab vastama tegelikele vajadustele, mida on väljendanud kohalikud vastuvõtavad organisatsioonid.
3. Lõike 1 punktis a osutatud lähetamise puhul tagavad lähetavad organisatsioonid artiklis 9 osutatud normide täitmise. ELi humanitaarabi vabatahtlikke ei lähetata operatsioonidele, mida viiakse läbi rahvusvaheliste ja riigisiseste relvasutatud konfliktide alal.
4. Sertifitseeritud lähetavad organisatsioonid teavitavad artikli 23 kohaselt liikmesriikide ja teiste osalevate riikide asjaomaseid riiklikke asutusi, enne kui üks nende kodanikest lähetatakse ELi humanitaarabi vabatahtlikuna kooskõlas artiklis 9 osutatud eeskirjade ja menetlustega.
5. ELi humanitaarabi vabatahtlike lähetamist käsitlevad konkreetsed tingimused ja roll määratakse tihedas koostöös vastuvõtivate organisatsioonidega kindlaks lähetava organisatsiooni ja ELi humanitaarabi vabatahtliku vahel sõlmitavas lepingus, milles märgitakse ära ka ELi humanitaarabi vabatahtliku õigused ja kohustused, lähetuse kestus, toimumiskoht ja vabatahtlikule seatavad ülesanded.
6. Lõike 1 punktis b osutatud lähetamise puhul allkirjastab komisjon ELi humanitaarabi vabatahtlikega lähetuslepingu, milles määratakse kindlaks lähetuse konkreetsed tingimused. Lähetuslepingud ei anna vabatahtlikele nõukogu määrusega (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68⁽¹⁾ kehtestatud Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjadest ning liidu muude teenistujate teenistustingimustest tulenevaid õigusi ja kohustusi.

⁽¹⁾ Nõukogu 29. veebruari 1968. aasta määrus (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68, millega kehtestatakse Euroopa ühenduste ametnike personalieeskirjad ja muude teenistujate teenistustingimused ning komisjoni ametnike suhtes ajutiselt kohaldatavad erimeetmed (EÜT L 56, 4.3.1968, lk 1).

7. Igale ELi humanitaarabi vabatahtlikule määratakse vastuvõtvast organisatsioonist juhendaja, kes lähetuse ajal ELi humanitaarabi vabatahtlikku kontrollib ja teda abistab.

Artikkel 15

Vastuvõtivate organisatsioonide humanitaarabialase suutlikkuse suurendamine

Tuginedes lähetavate või vastuvõtivate organisatsioonide või muude asjaomaste osalejate poolt kolmandates riikides eelnevalt läbi viidud vajaduste hindamisele, toetab komisjon meetmeid, mis on suunatud vastuvõtivate organisatsioonide humanitaarabialase suutlikkuse suurendamisele, parandamaks kohalikku valmisolekut ja reageerimist humanitaarkriisidele ning tagamaks ELi humanitaarabi vabatahtlike kohapealse töö tõhusus ja püsiv mõju, sealhulgas järgmisi meetmeid:

- a) katastroofiriskide juhtimine, valmisolek ja reageerimine, juhendamine, vabatahtlike juhtimist hõlmav koolitus ning muud vastuvõtivate organisatsioonide personalile ja vabatahtlikele vajalikud valdkonnad;
- b) parimate tavade vahetamine, tehniline abi, mestimis- ning personali ja vabatahtlike vahetusprogrammid, võrgustike loomine ja muud asjakohased meetmed.

Artikkel 16

ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse võrgustik

1. Komisjon loob ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse võrgustiku ja haldab seda. Võrgustikku kuuluvad
 - a) vabatahtlikuks kandideerijad ja ELi humanitaarabi vabatahtlikud, kes osalevad või on osalenud algatuses;
 - b) lähetavad ja vastuvõtavad organisatsioonid;
 - c) liikmesriikide ja Euroopa Parlamendi esindajad.
2. ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse võrgustiku ülesanded on eelkõige järgmised:
 - a) hõlbustada kontakte ja pakkuda platvormi teadmiste jagamiseks, konsulteerimiseks ja teabe levitamiseks, heade tavade vahetamiseks ning artikli 21 lõikes 3 osutatud vajaduste hindamiseks;
 - b) hõlbustada partnerluse loomist ning lähetamist ja suutlikkuse suurendamise meetmeid käsitlevate ühisprojektide väljatöötamist, kuhu oleksid kaasatud lähetavad organisatsioonid kogu liidust ning vastuvõtavad organisatsioonid kolmandates riikides;
 - c) luua alus, millele rajada ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse alla kuuluvad meetmed eesmärgiga tagada jätkuv täiustamine ning tõhus seire ja hindamine;
 - d) pakkuda võimalusi veebipõhiseks vabatahtlikuks tegevuseks projektides, mis on seotud ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatusega.

Artikkel 17

Teabevahetus ja teadlikkuse suurendamine

1. Komisjon toetab avalikkuse teavitamist, teabevahetust ja teadlikkuse suurendamise kampaaniaid, et edendada nähtavat ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitlevat algatust ning julgustada humanitaarabi-alast vabatahtlikku tegevust liidus ja liikmesriikides ning kolmandates riikides, kes saavad kasu selle algatuse alla kuuluvatest meetmetest.
2. Komisjon koostab ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse eesmärgi, meetmeid ja nähtavaid tulemusi käsitleva teavituskava, milles määratakse kindlaks teavitamis- ja levitamistegevused, mis on suunatud avalikkusele, eelkõige tulevastele võimalikele vabatahtlikuks kandideerijatele ja nimetatud algatuse alla kuuluvatest meetmetest kasusaajatele. Seda teavituskava rakendavad komisjon ja kasusaajad, eeskätt lähetavad ja vastuvõtavad organisatsioonid ning ELi humanitaarabi vabatahtlikud.

III PEATÜKK

PROGRAMMITÖÖ JA RAHALISTE VAHENDITE ERALDAMINE*Artikkel 18***Rahastamiskõlblikud meetmed**

1. Artiklis 8 nimetatud meetmed on rahastamiskõlblikud, sealhulgas nende rakendamiseks vajalikud meetmed ning vajalikud meetmed, mille eesmärk on kehtivatele headele tavadele tuginedes suurendada ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse ja muude asjaomaste programmide koordineerimist riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil.
2. Lõikes 1 osutatud rahalisest abist võib katta ka ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse juhtimiseks ja selle eesmärkide saavutamiseks vajalike ettevalmistustööde, seire, kontrolli, auditi ja hindamisega seotud kulused.
3. Lõikes 2 osutatud kulud võivad hõlmata eelkõige kulused, mis on seotud uuringute, ekspertide kohtumiste, artiklis 17 sätestatud teavitamis- ja teabevahetusmeetmetega, sealhulgas liidu poliitiliste prioriteetide tutvustamisega niivõrd, kui see on seotud ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse üldesmärkidega, samuti kulused, mis on seotud IT-võrkudega, mis keskenduvad teabe töötlemisele ja -vahetusele (sealhulgas nende ühendamine olemasolevate või tulevaste süsteemidega, mille eesmärk on edendada valdkonnaülest andmevahetust, ning seotud varustus), koos kõigi muude komisjoni kantud tehnilise ja haldusabi kuludega.

*Artikkel 19***Rahalise abi saajad**

Käesoleva määruse alusel võib rahalist abi anda avalik-õiguslikele või eraõiguslikele füüsilistele ja juriidilistele isikutele, keda seejärel loetakse rahalise abi saajateks määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 tähenduses.

*Artikkel 20***Rahastamispakett**

1. Rahastamispakett käesoleva määruse rakendamiseks 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2020 on 147 936 000 eurot jooksevhindades. Iga-aastased eraldised määratakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt kindlaks vastavalt mitmeaastases finantsraamistikus sätestatud piirmääradele. Vajaduse korral võib sarnaste kulude katmiseks kanda eelarvesse maksete assigneeringuid ka pärast 2020. aastat, et oleks võimalik hallata makseid seoses meetmetega, mida ei ole 2020. aasta 31. detsembriks veel lõpule viidud.
2. Lõikes 1 osutatud rahastamispakett eraldatakse ajavahemikuks 2014–2020 vastavalt lisas sätestatud tegevuseesmärkidele, valdkondlikele prioriteetidele ja protsendimääradele.
3. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte artiklis 24 sätestatud tingimustel, et muuta prioriteete ja korrigeerida lisas sätestatud näitajaid rohkem kui 10 protsendipunkti ja maksimaalselt 20 protsendipunkti võrra. Korrigeerimine viiakse läbi pärast seda, kui komisjon on läbi vaadanud lisas sätestatud valdkondlikud prioriteetidid ja protsendimäärad, võttes arvesse artikli 27 lõike 4 punktis b osutatud vahehindamise tulemusi, kusjuures delegeeritud õigusaktid võetakse vastu 30. juuniks 2018.
4. Kui tungiv kiireloomulisus nõuab, et on vaja läbi vaadata eelarvevahendid, mis on kättesaadavad hädaolukordadele reageerimise meetmete toetuseks, on komisjonil õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et muuta lisas sätestatud iga näitajat rohkem kui 10 protsendipunkti ja maksimaalselt 20 protsendipunkti võrra, võttes arvesse olemasolevaid eelarvevahendeid ja toimides artiklis 25 sätestatud korras.

*Artikkel 21***Rahalise abi vormid ja rakenduskind**

1. Komisjon annab liidu rahalist abi kooskõlas määrusega (EL, Euratom) nr 966/2012.
2. Käesoleva määruse alusel võib anda rahalist abi määruuses (EL, Euratom) nr 966/2012 sätestatud mis tahes vormis.

3. Käesoleva määruse rakendamiseks võtab komisjon rakendusaktidena vastu ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse iga-aastase tööprogrammi. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 26 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Iga-aastases tööprogrammis määratakse kindlaks eesmärgid, oodatavad tulemused, rakendamise meetod ja seotud tulude kogusumma. Samuti sisaldavad iga-aastased tööprogrammid rahastatavate meetmete kirjeldust, märget igale meetmele eraldatud summa kohta, võttes asjakohasel juhul arvesse hinnatud vajadusi, ja rakendamise soovituslikku ajakava. Toetuste puhul sisaldavad iga-aastased tööprogrammid prioriteete, peamisi hindamiskriteeriume ja maksimaalset kaasrahastamise määra. Iga-aastases tööprogrammis määratakse kindlaks ka kolmandate riikide osalemine artiklis 23 osutatud tingimustel.

Artikkel 22

Liidu finantshuvide kaitse

1. Komisjon võtab asjakohaseid meetmeid tagamaks, et ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse alusel rahastatavate meetmete rakendamisel kaitstakse liidu finantshuve pettuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu rakendatavate ennetusmeetmetega, tõhusa kontrolliga, ja kui avastatakse rikkumisi, alusetult väljamakstud summade sissenõudmisega ning asjakohasel juhul tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate karistustega.

2. Komisjonil või tema esindajatel ja kontrollikojal on õigus auditeerida dokumentide põhjal ja kohapeal kõiki toetuse-saajaid, töövõtjaid ja alltöövõtjaid, keda on ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse alusel rahastatud liidu vahenditest.

3. Euroopa Pettustevastasel Ametil (OLAF) lubatakse korraldada sellise rahastamisega otseselt või kaudselt seotud ettevõtjate tööruumides kohapealseid kontrolle, mis peavad toimuma määruses (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ja määruses (EL, Euratom) nr 883/2013 sätestatud korras ning mille eesmärk on teha kindlaks, kas toetuslepingu, toetuse andmise otsuse või ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse alusel rahastatud lepinguga seoses on esinenud pettust, korruptsiooni või mis tahes muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust.

4. Ilma et see piiraks lõigete 1 ja 2 kohaldamist, antakse kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega sõlmitud lepingutega, toetuslepingutega ja toetuse andmise otsustega, samuti käesoleva määruse rakendamise tulenevate lepingutega komisjonile, kontrollikojale ja OLAFile sõnaselgelt õigus selliseks auditeerimiseks ja kohapealseks kontrolliks, kusjuures nõuetekohaselt tuleb järgida menetluslikke tagatiseid.

IV PEATÜKK

KOOSTÖÖ TEISTE RIIKIDEGA

Artikkel 23

Koostöö teiste riikidega

1. ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitlevas algatuses võivad osaleda
 - a) kodanikud ja lähetavad organisatsioonid ühinevatest riikidest, kandidaatriikidest, potentsiaalsetest kandidaatriikidest ja Euroopa naabruspoliitika partnerriikidest vastavalt üldpõhimõtetele ja üldistele tingimustele, mis reguleerivad nende riikide osalemist liidu programmides, nagu on kehtestatud asjaomastes raamlepingutes ja assotsiatsiooninõukogu otsustes või samalaadsetes kokkulepetes;
 - b) kodanikud ja lähetavad organisatsioonid Euroopa Majanduspiirkonda (EMP) kuuluvatest EFTA riikidest vastavalt EMP lepingus sätestatud tingimustele;
 - c) kodanikud ja lähetavad organisatsioonid teistest Euroopa riikidest, kellega on sõlmitud kahepoolsed lepingud.
2. Osalevad vabatahtlikud ja koostööd tegevatest riikidest pärit organisatsioonid, kes rakendavad ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse alla kuuluvaid meetmeid, järgivad samuti artiklis 4 sätestatud üldpõhimõtteid.
3. Lõikes 1 osutatud koostöö osalevate riikidega põhineb vajaduse korral osalevate riikide antavatel lisaassigneerintutel, mis eraldatakse nimetatud riikidega kokku lepitud korras.

V PEATÜKK

VOLITUSTE DELEGEERIMINE JA RAKENDUSSÄTTED

Artikkel 24

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Õigus võtta vastu artikli 7 lõikes 2, artikli 9 lõikes 2 ja artikli 20 lõikes 3 osutatud delegeeritud õigusakte antakse komisjonile seitsmeks aastaks alates 25. aprillist 2014.
3. Euroopa Parlament või nõukogu võib artikli 7 lõikes 2, artikli 9 lõikes 2 ja artikli 20 lõikes 3 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. Otsus ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
5. Artikli 7 lõike 2, artikli 9 lõike 2 ja artikli 20 lõike 3 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 25

Kiirmenetlus

1. Erandlikel ja põhjendatud juhtudel jõustub käesoleva artikli kohaselt vastuvõetud delegeeritud õigusakt viivitamata ja seda kohaldatakse seni, kuni selle suhtes ei esitata lõike 2 kohaselt vastuväidet. Delegeeritud õigusakti teatavakstegemisel Euroopa Parlamendile ja nõukogule põhjendatakse kiirmenetluse kasutamist.
2. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad delegeeritud õigusakti suhtes vastuväite esitada kooskõlas artikli 24 lõikes 5 osutatud menetlusega. Sellisel juhul tunnistab komisjon õigusakti viivitamata kehtetuks pärast seda, kui Euroopa Parlament või nõukogu teatab oma otsusest esitada vastuväide.

Artikkel 26

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab nõukogu määruse (EÜ) nr 1257/96 ⁽¹⁾ artikli 17 lõike 1 alusel moodustatud komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele osutamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

VI PEATÜKK

SEIRE JA HINDAMINE

Artikkel 27

Seire ja hindamine

1. ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse alla kuuluvaid rahalist abi saavaid meetmeid seiratakse korrapäraselt, et jälgida nende rakendamist, ning hinnatakse korrapäraselt sõltumatu välishindamise kaudu, eesmärgiga mõõta nende tõhusust, tulemuslikkust ja mõju seoses ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse eesmärkidega. Seire ja hindamine hõlmab lõikes 4 osutatud aruandeid ja käesoleva määruse konkreetseid aspekte käsitlevaid muid tegevusi, mida võib määruse rakendamise ajal algatada.

⁽¹⁾ Nõukogu 20. juuni 1996. aasta määrus (EÜ) nr 1257/96 humanitaarabi kohta (EÜT L 163, 2.7.1996, lk 1).

2. Lähetavad organisatsioonid, kes saadavad ELi humanitaarabi vabatahtlikke väljapoole liitu, vastutavad vabatahtlike tegevuse seire eest ja esitavad komisjonile korrapäraseid seirearuandeid, tagades kõik vabatahtlike õigused seoses isikuandmete kaitsega.
3. Hindamisel kasutatakse kehtivaid hindamisstandardeid, sealhulgas Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni arenguabi komitee välja töötatud standardeid, et mõõta ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse pikaajalist mõju humanitaarabile. Hindamisetapis tagab komisjon korrapäraseid konsulteerimised kõikide asjaomaste sidusrühmadega, sealhulgas vabatahtlikega, lähetavate ja vastuvõtivate organisatsioonidega, abistatava kohaliku elanikkonnaga, humanitaarorganisatsioonide ja -töötajatega. Hindamistulemusi arvestatakse programmi koostamisel ja vahendite eraldamisel.
4. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule
 - a) aastaaruanded, milles hinnatakse käesoleva määruse rakendamisel tehtud edusamme, sealhulgas tulemusi, ning tuuakse võimaluse korral välja peamised tagajärjed;
 - b) hiljemalt 31. detsembriks 2017 hindamise vahearuande käesoleva määruse rakendamise kolme esimese aasta jooksul saavutatud tulemuste ning rakendamisega seotud kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete näitajate kohta, sealhulgas ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse mõju kohta humanitaarvaldkonnas ja programmi kulutasuvuse kohta;
 - c) hiljemalt 31. detsembriks 2018 teatise käesoleva määruse rakendamise jätkamise kohta, mille aluseks on käesoleva lõike punktis b osutatud hindamise vahearuanne;
 - d) hiljemalt 31. detsembriks 2021 järeelhindamise aruande rakendamise seitsmeaastase rahastamisperioodi kohta.
5. Komisjon vaatab 1. septembriks 2019 läbi käesolevas määruses sätestatud meetmed ja lõike 4 punktis b osutatud hindamise vahearuande järeldustest lähtudes lisab asjakohasel juhul sellele läbivaatusele seadusandliku ettepaneku käesoleva määruse muutmiseks.
6. Komisjon teavitab asjakohaste töökokkulepete kohaselt ka Euroopa välisteenistust korrapäraselt ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse tegevusest.

VII PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 28

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2014.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 3. aprill 2014

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
D. KOURKOULAS

LISA

TEGEVUSEESMÄRGID, VALDKONDLIKUD PRIORITEEDID JA PROTSENDIMÄÄRAD KÄESOLEVA MÄÄRUSE RAKENDAMISEKS MÕELDUD RAHASTAMISPAKEDI ERALDAMISEKS*1. valdkondlik prioriteet***ELi humanitaarabi vabatahtlike lähetamine ülesandega toetada ja täiendada humanitaarabi.**

Artikli 7 lõike 1 punkti a kohane tegevuseesmärk aidata suurendada ja parandada liidu suutlikkust humanitaarabi andmisel:

- vastupanuvõime parandamine ja katastroofiriskide juhtimine haavatavas olukorras olevates, nõrkades või katastroofis kannatanud riikides ja unustatud kriisides, sealhulgas suutlikkuse suurendamine ELi humanitaarabi vabatahtlike ja meetmete abil katastroofide ohjamise tsükli järgmistes etappides: katastroofide ärahoidmine, nendeks valmisolek, katastroofiohu vähendamine ning loodusõnnetustest ja inimtegevusest tingitud õnnetustest taastumine — 31 % +/- 10 protsendipunkti;
- hädaolukordadele reageerimise operatsioonide toetamine, sealhulgas suutlikkuse suurendamine ELi humanitaarabi vabatahtlike ja meetmete abil logistikas ja transpordis, kooskõlastamisel, projektijuhtimisel, rahandus- ja haldusküsimustes, teabevahetuses ja selgitustöös — 10 % +/- 8 protsendipunkti.

*2. valdkondlik prioriteet***ELi humanitaarabi vabatahtlike ja rakendusorganisatsioonide suutlikkuse suurendamine: 55 % +/- 10 protsendipunkti**

Tegevuseesmärgid vastavalt artikli 7 lõike 1 punktile b parandada vabatahtlike oskusi, teadmisi ja pädevusi humanitaarabi valdkonnas ning nende osalemise tingimusi; vastavalt artikli 7 lõike 1 punktile c suurendada vastuvõtivate organisatsioonide suutlikkust ja edendada vabatahtlikku tegevust kolmandates riikides ning vastavalt artikli 7 lõike 1 punktile e vabatahtliku tegevuse sidususe ja ühtsuse tugevdamine liikmesriikides eesmärgiga parandada liidu kodanike võimalusi osaleda humanitaarabimeetmetes ja -operatsioonides:

- vabatahtlikuks kandideerijate kooolitus ja praktika;
- vastuvõtivate organisatsioonide humanitaarabi andmise suutlikkuse suurendamine, sealhulgas toetus sertifitseerimiseks;
- lähetavate organisatsioonide sertifitseerimine/tehniline abi.

*3. valdkondlik prioriteet***Toetusmeetmed: 4 % +/- 2 protsendipunkti**

Artikli 7 lõike 1 punkti d kohane tegevuseesmärk teavitada liidu humanitaarabi põhimõtetest, milles on kokku lepitud „Humanitaarabi valdkonna Euroopa konsensus“.

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 376/2014,**3. aprill 2014,**

mis käsitleb tsiviillennunduses toimunud juhtumitest teatamist ning juhtumite analüüsi ja järelemeid, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 996/2010 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/42/EÜ ja komisjoni määrused (EÜ) nr 1321/2007 ja (EÜ) nr 1330/2007

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 100 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

pärast seadusandliku akti eelnõu esitamist liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liidu tsiviillennunduses tuleks tagada üldine kõrge ohutustase ning teha kõik võimalik lennuõnnetuste ja -intsidentide arvu vähendamiseks, et tagada üldsuse usaldus lennutranspordi vastu.
- (2) Surmaga lõppenud lennuõnnetuste määr tsiviillennunduses on viimasel aastakümnel muutumatuks jäänud. Sellest hoolimata võib järgmistel aastakümnetel õnnetuste arv lennuliikluse tihenemise ja õhusõidukite järjest suurema tehnilise keerukuse tõttu suurenda.
- (3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 996/2010 ⁽³⁾ on suunatud lennuõnnetuste ärahoidmisele, hõlbustades viivitamatute, tõhusate ja kõrgetasemeliste ohutusosalaste uurimiste läbi viimist. Käesolev määrus ei tohiks takistada lennuõnnetuste ja -intsidentide uurimise menetlusi, mida juhivad riiklikud lennuõnnetuste uurimisorganid kooskõlas määrusega (EL) nr 996/2010. Lennuõnnetuse või tõsise lennuintsidendi korral kohaldatakse lennuohutust mõjutavatest juhtumitest teatamise suhtes ka määrust (EL) nr 996/2010.
- (4) Kehtivad liidu seadusandlikud aktid, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 216/2008 ⁽⁴⁾ ja selle rakendusmäärused näevad teatud organisatsioonidele ette kohustuse luua nende ohutusjuhtimise süsteemide kontekstis lennuohutust mõjutavatest juhtumitest teatamise süsteemid. Määruse (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakendusmääruste järgimine ei peaks vabastama organisatsioone käesoleva määruse järgimisest. Samamoodi ei peaks käesoleva määruse järgimine vabastama organisatsioone määruse (EÜ) nr 216/2008 ja selle rakendusmääruste järgimisest. See ei peaks siiski kaasa tooma kaht paralleelset teatamissüsteemi ning määrust (EÜ) nr 216/2008, selle rakendusmäärusi ja käesolevat määrust tuleks käsitada üksteist täiendavatena.
- (5) Kogemused on näidanud, et sageli eelnevad lennuõnnetusele lennuintsidendid ja muud puudused, mis osutavad ohutusprobleemide olemasolule. Seega on ohutusteave oluline tegelike või võimalike ohutusprobleemide kindlakstegemise allikas. Lisaks, kuigi õnnetustest õppimise suutlikkus on äärmiselt tähtis, on ilmnenud ainult reageerivate süsteemide kasutusvõimaluse piiratus lennundusohutuse suurendamisel. Reageerivaid süsteeme tuleks seetõttu

⁽¹⁾ ELT C 198, 10.7.2013, lk 73.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 26. veebruari 2014. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 14. märtsi 2014. aasta otsus.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta määrus (EL) nr 996/2010 tsiviillennunduses toimuvate lennuõnnetuste ja intsidentide uurimise ja ennetamise kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 94/56/EÜ (ELT L 295, 12.11.2010, lk 35).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. veebruari 2008. aasta määrus (EÜ) nr 216/2008, mis käsitleb tsiviillennunduse valdkonna ühiseeskirju ja millega luuakse Euroopa Lennundusohutusamet ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 91/670/EMÜ, määrus (EÜ) nr 1592/2002 ning direktiiv 2004/36/EÜ (ELT L 79, 19.3.2008, lk 1).

lennuohutuse suurendamiseks täiendada teist liiki ohutusteavet kasutavate ennetavate süsteemidega. Liit, selle liikmesriigid, Euroopa Lennundusohutusamet („amet”) ja organisatsioonid peaksid lennundusohutuse suurendamisele kaasa aitama ennetavamate ja rohkem tõenditel põhinevate ohutussüsteemide kasutusele võtmisega, mille puhul keskendutakse lennuõnnetuste ärahoidmisele, analüüsid selleks kogu asjakohast ohutusteavet, sh tsiviillennunduses toimunud, lennuohutust mõjutavaid juhtumeid käsitlevat teavet.

- (6) Lennundusohutuse suurendamiseks tuleks edastada, koguda, talletada, kaitsta, vahetada, levitada ja analüüsida asjakohast tsiviillennundusohutusteavet ning võtta kogutud teabe alusel asjakohaseid ohutusmeetmeid. Sellist ennetavat ja tõenditel põhinevat tegevuspõhimõtet peaksid rakendama liikmesriikide asjakohased lennundusohutusasutused, organisatsioonid oma ohutusjuhtimissüsteemi raames ning amet.
- (7) Organisatsioonidele kehtestatud lennuohutust mõjutavate juhtumite teatamise kohustus peaks olema proportsionaalne asjaomase organisatsiooni suuruse ja selle tegevuse ulatusega. Seetõttu peaks eelkõige väiksematel organisatsioonidel olema võimalik otsustada ühendada või liita organisatsioonis lennuohutust mõjutavate juhtumite menetlemisega seotud ülesandeid, jagada lennuohutust mõjutavate juhtumite teatamise ülesannet teiste sama liiki organisatsioonidega või hankida lennuohutust mõjutavate juhtumite üksikasjade kogumise, hindamise, töötlemise, analüüsimise ja talletamise teenust spetsialiseerunud üksustelt, mille on heaks kiitnud liikmesriikide pädevad asutused. Sellised üksused peaksid järgima käesoleva määrusega kehtestatud andmekaitse- ja konfidentsiaalsuspõhimõtteid. Organisatsioon peaks säilitama asjakohase kontrolli hangitavate teenuste üle ning olema lõppkokkuvõttes aruandekohustuslik ja vastutav käesoleva määrusega ette nähtud nõuete täitmise eest.
- (8) On vaja tagada, et esmatasandi lennundustöötajad teataksid juhtumitest, mis oluliselt ohustavad lennundusohutust. Vabatahtliku teatamise süsteemid peaksid täiendama kohustusliku teatamise süsteemi ning mõlemad peaksid võimaldama isikul teatada lennundusohutust mõjutavatest juhtumitest. Kohustusliku ja vabatahtliku teatamise süsteemid tuleks luua organisatsioonides, ametis ja liikmesriikide pädevates asutustes. Kogutud teave tuleks edastada ametiasutusele, kes on pädev korraldama vajalikku järelevalvet, et suurendada lennundusohutust. Organisatsioonid peaksid analüüsima juhtumeid, mis võivad ohutust mõjutada, et tuvastada ohutusprobleemid ja võtta mis tahes parandus- või ennetusmeetmeid. Organisatsioonid peaksid saatma oma analüüside esialgsed tulemused oma liikmesriigi pädevale asutusele või ametile ning saatma neile ka lõplikud tulemused, kui need tuvastavad tegeliku või võimaliku ohu lennundusohutusele. Liikmesriikide pädevad asutused ja amet peaksid looma sarnase menetluse neile otse edastatud lennuohutust mõjutavate juhtumite jaoks ning teostama piisavat järelevalvet organisatsiooni hindamistegevuse ning mis tahes võetavate parandus- või ennetusmeetmete üle.
- (9) Tsiiviillennunduse eri valdkondade töötajad või muul viisil tsiiviillennundusega seotud isikud näevad pealt lennuõnnetuste ärahoidmise seisukohast huvipakkuvaid sündmusi. Neil peaks seetõttu olema vahendid, mis võimaldavad neist juhtumitest teatada ja neile peaks olema tagatud kaitse. Et julgustada töötajaid juhtumitest teatama ja võimaldada neil paremini hinnata juhtumistest teatamise positiivset mõju lennuohutusele, tuleb töötajaid juhtumitest teatamise süsteemi raames võetud meetmetest korrapäraselt teavitada.
- (10) Probleemid ja ohud, mis seonduvad keerukate mootoriga õhusõidukitega, on väga erinevad nendest, mis seonduvad muud tüüpi õhusõidukitega. Kuigi käesoleva määrusega tuleks hõlmata kogu lennundussektor, peaksid seetõttu määrusest tulenevad kohustused olema proportsionaalsed tegevusvaldkonnaga ja eri tüüpi õhusõidukite keerukusega. Teavet mittekeerukate õhusõidukitega seotud juhtumite kohta tuleks seega koguda vastavalt sellele lennundusharule paremini sobivale lihtsustatud teatamiskohustusele.
- (11) Selleks et koguda lisateavet, mis võiks aidata lennundusohutust parandada, tuleks kannustada ka muude ohutusteabe kogumise viiside väljatöötamist lisaks käesoleva määruse kohaste süsteemidega. Kui organisatsioonide olemasolevad ohutusteabe kogumise süsteemid on hästitoimivad, tuleks lubada neil edasi toimida paralleelselt käesoleva määruse alusel loodavate süsteemidega.
- (12) Lennuõnnetuste uurimisorganitel ja mis tahes üksusel, kellele on tehtud ülesandeks tsiiviillennundusohutuse reguleerimine liidus, peaks olema täielik juurdepääs lennuohutust mõjutavate juhtumite kohta kogutud üksikasjadele ja selliste juhtumite ettekannetele, mis on nende liikmesriikides talletatud, et nad saaksid vastavalt otsustada, milliste lennuintsidentide korral on vaja läbi viia ohutusalane uurimine ning samuti tuvastada, kus on võimalik lennundusohutuse huvides õppust võtta, ning täita oma järelevalvekohustusi.
- (13) Väga tähtis on omada kõrgkvaliteetseid ja terviklikke andmeid, sest ebatäpsetel andmetel põhinevad analüüsid ja suundumused võivad anda eksitavaid tulemusi ning selle tulemusel võidakse suunata jõupingutused ebavajalikesse meetmetesse. Ka võivad sellised ebatäpsed andmed vähendada usaldust lennuohutust mõjutavate juhtumite teatamise süsteemide abil saadud teabe vastu. Lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekannete kvaliteedi tagamiseks ja nende terviklikkuse saavutamisele kaasaaitamiseks peaksid nad sisaldama teatud miinimumteavet, mis võib

erineda sõltuvalt juhtumi kategooriast. Lisaks tuleks rakendada menetlusi, mis võimaldavad kontrollida teabe kvaliteeti ning vältida ebakõla juhtumi ettekande ja lennuohutust mõjutavate juhtumite üksikasjade vahel, mis esialgselt koguti. Peale selle tuleks komisjoni toetusel koostada piisavad juhendid näiteks selleks, et tagada andmete kvaliteet ja aidata kaasa andmete terviklikkuse saavutamisele ning andmete järjepidevale ja ühetaolisele andmebaasidesse loimimisele. Komisjon peaks korraldama ka näiteks õpikodasid vajaliku toe pakkumiseks.

- (14) Komisjon peaks looma Euroopa ühise riskiklassifitseerimissüsteemi, et tagada vajalike meetmete kiire kindlaksmääramine selliste üksikute juhtumite põhjal, millega kaasneb suur ohutusrisk. See süsteem peaks samuti võimaldama koondteabe põhjal kindlaks teha põhilised riskivaldkonnad. Selline süsteem peaks aitama pädevatel üksustel hinnata lennuohutust mõjutavaid juhtumeid ja otsustada, kuhu on kõige tarvilikum jõupingutusi suunata. Euroopa ühine riskiklassifitseerimissüsteem peaks hõlbustama riskijuhtimise suhtes integreeritud ja ühtse läheneviisi kohaldamist kogu Euroopa lennundussüsteemis, võimaldades seeläbi organisatsioonidel, liikmesriikidel, komisjonil ja ametil tegelda ohutuse suurendamisega ühtlustatud viisil.
- (15) Euroopa ühine riskiklassifitseerimissüsteem peaks võimaldama nii Euroopa tasandil koondteabe põhjal kindlaks teha põhilised riskivaldkonnad liidus kui ka toetada Euroopa lennundusohutusprogrammi ja lennundusohutuskava raames tehtavat tööd. Järjepideva ja ühetaolise riskiklassifitseerimise tagamiseks liikmesriikides peaks komisjon pakkuma asjakohast tuge.
- (16) Teabevahetuse hõlbustamiseks tuleks lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekanded talletada andmebaasides, mis peaksid ühilduma lennuõnnetustest teatamise süsteemide Euroopa koordineerimiskeskuse (ECCAIRS) tarkvaraga (mida kasutavad kõik liikmesriigid ja Euroopa keskne andmekogu) ja taksonoomilise süsteemiga ADREP (Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni (ICAO) taksonoomiline süsteem, mida kasutatakse ka ECCAIRSi tarkvara puhul). Amet ja komisjon peaksid andma süsteemide koostalitlusvõime tagamiseks tehnilise toe.
- (17) Organisatsioonid peaksid talletama kohustusliku ja asjakohasel juhul vabatahtliku teatamise süsteemi abil kogutud lennuohutust mõjutavate juhtumite üksikasjadel põhinevad ettekanded ühes või mitmes andmebaasis. Peaks olema võimalik, et andmebaasi keerukus oleks proportsionaalne asjaomase organisatsiooni suuruse ja/või selle olulisusega käesoleva määruse eesmärkide seisukohast ning peaks vähemalt koosnema andmefailist, mis sisaldab ühiseid kohustuslikke andmevälju ja asjakohasel juhul konkreetseid kohustuslikke andmevälju.
- (18) Lennohutust mõjutavast juhtumist, millega on seotud liikmesriigis registreeritud või liikmesriigis asutatud organisatsiooni kasutatav õhusõiduk, tuleks teatada ka juhul, kui see toimus väljaspool nimetatud liikmesriikide territooriumi.
- (19) Liidus tuleks vahetada teavet lennuohutust mõjutavate juhtumite kohta, et parandada tegelike või võimalike ohtude väljaselgitamist. See teabevahetus peaks samuti võimaldama liikmesriikidel saada juurdepääsu kogu teabele nende territooriumil või õhuruumis toimunud, kuid muule liikmesriigile teatatud juhtumite kohta. Samuti peaks amet hankima sellest tulenevalt täpse teabe juhtumitest ja juurdepääs kõigile liidus kogutud lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekannetele, et vajadusel võtta liidus tuvastatud ohu kõrvaldamiseks parandusmeetmeid. See teabevahetus peaks võimaldama liikmesriikide asutustel hankida täpset teavet nende õhuruumis aset leidnud juhtumite kohta, ja võtta vajaduse korral nende territooriumil tuvastatud ohu kõrvaldamiseks parandusmeetmeid.
- (20) Lennohutust mõjutavaid juhtumeid käsitleva info vahetamise peamiseks eesmärgiks peaks olema lennuõnnetuste ja -intsidentide ärahoidmine. Seda ei tohiks kasutada süüle ega vastutusele osutamiseks või ohutustaseme võrdlusnäitajate kehtestamiseks.
- (21) Tõhusaim viis ohutusega seotud suure teabehulga vahetamiseks kõigi liikmesriikide, komisjoni ja ameti vahel on kasutada Euroopa kesksel andmekogus, eeldusel et liikmesriikidel, komisjonil ja ametil on sellele täielik juurdepääs.
- (22) Kogu ohutusega seotud teave, mis on saadud liidus lennuohutust mõjutavate juhtumite kohta kogutud ettekanne-test, tuleks edastada õigeaegselt Euroopa kesksesse andmekogusse. See peaks hõlmama teabe kogumist lennuintsidentide kohta, aga ka teavet lennuõnnetuste ja tõsiste intsidentide kohta, mida on uuritud määruse (EL) nr 996/2010 kohaselt.
- (23) Käesolevat määrust tuleks kohaldada lennuohutust mõjutavaid juhtumeid käsitleva teabe suhtes, mida hoitakse organisatsioonide, liikmesriikide või ameti andmebaasides.

- (24) Euroopa keskses andmekogus hoitav kogu ohutusega seotud teave peaks olema kättesaadav liidus tsiviillennundusohutuse reguleerimise eest vastutavatele üksustele, sh ametile, ning asutustele, kes vastutavad lennuõnnetuste ja -intsidentide uurimise eest liidus.
- (25) Huvitatud isikutel peaks olema võimalik taotleda juurdepääsu teatavale Euroopa keskses andmekogus hoitavale teabele, kohustudes seejuures järgima selle teabe konfidentsiaalsuse ja juhtumiga seotud isikute anonüümsusega seotud nõudeid.
- (26) Kuna siseriiklikel kontaktpunktidel on parim ülevaade antud liikmesriigis asutatud huvitatud isikutest, peaks iga siseriiklik kontaktpunkt käsitlema oma liikmesriigi territooriumil asutatud huvitatud isikute teabenõudeid. Komisjon peaks käsitlema kolmandate riikide huvitatud isikute või rahvusvaheliste organisatsioonide teabenõudeid.
- (27) Lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekannetes sisalduvat teavet tuleks analüüsida ja ohutusriskid tuleks kindlaks teha. Vajaduse korral tuleks õigeaegselt kindlaks määrata ja rakendada sellest tulenevaid asjakohased lennundusohutuse suurendamise meetmed. Teavet juhtumite analüüsi ja nende suhtes võetud järelemeetmete kohta tuleks levitada organisatsioonides, liikmesriikide pädevates ametiasutustes ja ametis, sest teatatud juhtumi kohta tagasisidet andes motiveeritakse isikuid juhtumitest teatama. Asjakohasel juhul ja võimaluse korral tuleks teavet juhtumite analüüsi ja nende suhtes võetud järelemeetmete kohta levitada isikutele, kes teatasid lennuohutust mõjutavast juhtumist otse pädevale asutusele või ametile. Sellist tagasisidet andes tuleks pidada kinni käesolevas määruses sätestatud konfidentsiaalsuse ning juhtumist teatanud isiku ja lennuohutust mõjutava juhtumi ettekandes nimetatud isikute kaitse eeskirjadest.
- (28) Käesoleva määruse eesmärk peaks olema aidata liikmesriikidel, ametil ja organisatsioonidel juhtida lennundusohutuse riske. Organisatsioonide ohutusjuhtimissüsteeme täiendavad liikmesriikide ja ameti ohutusjuhtimissüsteemid. Kui organisatsioonid juhivad oma konkreetse tegevusega seotud ohutusriske, siis liikmesriikide pädevad asutused ja amet juhivad vastavalt terve liikmesriigi ja liidu lennundussüsteemide riske, käsitledes ühiseid lennundusohutusega seotud riske kas asjaomases liikmesriigis või liidu tasandil. Ameti ja liikmesriikide pädevate asutuste vastutus ei tohiks vabastada organisatsioone nende otsestest vastutusest ohutusjuhtimise eest, mis on seotud nende pakutavate toodete ja teenustega. Et seda teha, peaksid organisatsioonid koguma ja analüüsima teavet lennuohutust mõjutavate juhtumite kohta, et teha kindlaks ja leevendada nende tegevusega seotud ohte. Samuti peaksid nad hindama seonduvaid ohutusriske ja eraldama ressursse kiirete ja asjakohaste ohutusrisiki vähendamise meetmete võtmiseks. Kogu selle protsessi üle peaks teostama järelevalvet asjakohane pädev asutus, kes peaks vajaduse korral nõudma lisameetmete võtmist ohutuspuudujääkide kõrvaldamiseks. Teisest küljest peaksid liikmesriikide pädevad asutused ja amet täiendama vastavalt organisatsioonide ohutusjuhtimissüsteeme liikmesriigi ja üleeuroopalisel tasandil.
- (29) Liikmesriigid peaksid riiklikku lennundusohutusprogrammi ja riiklikku lennundusohutuskavasse lisatavate meetmete kindlaksmääramisel ja selleks, et need meetmed põhineksid tõenditel, kasutama lennuohutust mõjutavate juhtumite kohta kogutud ettekannetest ja nende analüüsist saadud teavet. Riiklikku lennundusohutusprogrammi ja riiklikku lennundusohutuskava täiendavad Euroopa tasandil Euroopa lennundusohutusprogramm ja Euroopa lennundusohutuskava.
- (30) Kuna liikmesriigid ei saa lennundusohutuse suurendamise eesmärki piisavalt saavutada, sest nende eraldi hallatavad teatamissüsteemid on vähem tõhusad kui kooskõlastatud teabevahetuvõrgustik, mis võimaldab liidu tasandil kindlaks teha võimalikud ohutusprobleemid ja põhilised riskivaldkonnad, siis tuleks riikide tasandil tehtavat analüüsi täiendada liidu tasandi analüüsi ja järelemeetmete võtmisega, et tagada lennuõnnetuste ja -intsidentide parem ärahoidmine. Seda liidu tasandi ülesannet peaks täitma lennundusohutusanalüütikute võrgustik, kes kooskõlastab oma tegevust ameti ja komisjoniga. Nimetatud võrgustikul peaks olema võimalik konsensuse alusel otsustada kutsuda oma kohtumistele vaatlejaid, sealhulgas kõnealuse sektori töötajaid või esindajaid.
- (31) Euroopa lennundusohutusprogrammis ja Euroopa lennundusohutuskavas tuleks lähtuda eelkõige lennundusohutusanalüütikute võrgustiku tööst, et määrata tõendite põhjal kindlaks meetmed, mida on vaja rakendada liidu tasandil.
- (32) Üldsusele tuleks anda üldist koondteavet lennundusohutuse taseme kohta liikmesriikides ja liidus. See teave peaks eelkõige hõlmama analüüsi ja suundumusi, mis tulenevad käesoleva määruse rakendamisest liikmesriikides, ning koondteavet Euroopa keskses andmekogus hoitavate andmete kohta ning seda võib anda ohutusalase tulemuslikkuse näitajate avaldamise teel.

- (33) Tsiivilennunduse ohutussüsteem on loodud lennuõnnetuste ja -identsiteetidega seotud tagasiside ja järelduste põhjal. Lennuohutust mõjutavate juhtumite teatamine ja selliste juhtumitega seotud teabe kasutamine ohutuse suurendamise eesmärgil tugineb juhtumist teataja ning kõnealuse teabe kogumise ja hindamise eest vastutava üksuse usaldussuhtele. See nõuab konfidentsiaalsuseeskirjade ranget kohaldamist. Kaitstes ohutusteavet sobimatu kasutamise eest ja lubades Euroopa kesksele andmekogule juurde pääseda vaid huvitatud isikutel, kes osalevad tsiivilennundusohutuse suurendamises, tagatakse ohutusteabe pidev kättesaadavus, mis võimaldab õigeaegselt võtta nõuetekohaseid ennetusmeetmeid ja suurendada lennundusohutust. Seega tuleks tundlikku ohutusteavet kaitsta asjakohaselt ja selle kogumisel tuleks tagada teabe konfidentsiaalsus, teabeallika kaitse ja lennuohutust mõjutavatest juhtumitest teatamise süsteemide ala tsiivilennundustöötajate usaldus. Tuleks kehtestada asjakohased meetmed tagamaks, et lennuohutust mõjutavate juhtumite teatamise süsteemide abil kogutud teavet hoitakse saladuses ning et juurdepääs Euroopa kesksele andmekogule on piiratud. Siseriiklikes teabevabadust käsitlevates eeskirjades tuleks arvesse võtta vajadust tagada sellise teabe konfidentsiaalsus. Kogutud teave peaks olema piisavalt kaitstud loata kasutamise või avalikustamise eest. Seda tuleks kasutada üksnes lennundusohutuse säilitamiseks või suurendamiseks, mitte süüile või vastutusele osutamiseks.
- (34) Et tagada töötajate või lepinguliste töötajate usaldus organisatsiooni lennuohutust mõjutavate juhtumite teatamise süsteemi vastu, tuleks lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekannetes sisalduvat teavet vajalikul määral kaitsta ja seda ei tohiks kasutada muul eesmärgil kui lennundusohutuse säilitamiseks või suurendamiseks. Käesoleva määruse kohaselt vastu võetud õiglast suhtumist käsitlevad sise-eeskirjad peaksid eelkõige selle eesmärgi saavutamisele kaasa aitama. Isikuandmete või teataja või teiste lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekandes nimetatud isikute tuvastamist võimaldava teabe edastamise piiramist, eristades lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekandeid käsitlevad osakonnad selgelt ülejäänud organisatsioonist, peetakse samuti selle eesmärgi saavutamise tõhusaks viisiks.
- (35) Teatajat või isikut, keda ettekandes on nimetatud, tuleks piisavalt kaitsta. Seetõttu tuleks lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekanded anonüümistada ja teatajaga ja lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekannetes nimetatud isikutega seotud üksikasju ei tohiks andmebaasidesse kanda.
- (36) Ühtlasi peaks tsiivilennundussüsteem soosima ohutuskultuuri, mis hõlbustaks spontaanset teatamist lennuohutust mõjutavatest juhtumitest, aidates seeläbi edendada õiglase suhtumise levikut. Mõiste „õiglane suhtumine” on usaldusväärse ohutusjuhtimissüsteemi nurgakiviks oleva laiema mõiste „ohutuskultuur” oluline osa. „Ohutuskultuuri” põhimõtteid austav õhkkond ei tohiks takistada lennundusohutuse säilitamiseks või suurendamiseks vajalike meetmete võtmist.
- (37) Õiglane suhtumine peaks julgustama isikuid esitama ohutusega seotud teavet. Samas ei tohiks see neid vabastada nende tavapärasest vastutusest. Seega ei tohiks töötajaid ja lepingulisi töötajaid mingil viisil diskrimineerida teabe põhjal, mis on esitatud käesoleva määruse kohaselt, välja arvatud tahtliku üleastumise korral või olukorras, kui aset on leidnud ilmse riski ilmne, raske ja tõsine eiramine ja selliste ametialaste kohustustega seotud meetmete täielik võtmata jätmine, mis on asjaolusid arvestades selgelt vajalikud, ning millega otseselt põhjustatakse ilmset kahju inimesele või varale või millega märgatavalt kahjustatakse lennundusohutust.
- (38) Et julgustada töötajaid lennuohutust mõjutavatest juhtumitest teatama, tuleks kaitsta mitte ainult teatajat, vaid ka asjaomasel lennuohutust mõjutava juhtumi ettekandes nimetatud isikuid. Selline kaitse ei tohiks siiski vabastada neid isikuid teatamiskohustusest, mis neil on käesoleva määruse kohaselt. Eelkõige olukorras, kui lennuohutust mõjutava juhtumi ettekandes on nimetatud isikut, kes on kohustatud sellest juhtumist teatama ning jätab sellest tahtlikult teatamata, tuleks selliselt isikult võtta kaitse ja teda tuleks karistada käesoleva määruse kohaselt.
- (39) Ilma et see piiraks riigi kriminaalõiguse kohaldamist ja nõuetekohast õigusemõistmist, on oluline selgelt piiritleda teatajatele ja teistele lennuohutust mõjutava juhtumi ettekandes nimetatud isikutele diskrimineerimise või karistamise eest pakutava kaitse ulatust.
- (40) Selleks et suurendada isikute usaldust süsteemi vastu, tuleks ettekannete käsitlemine korraldada sellisel viisil, et teataja ja teiste lennuohutust mõjutava juhtumi ettekandes nimetatud isikute konfidentsiaalsus oleks asjakohaselt kaitstud, pidades silmas õiglase suhtumise edendamist. Seal kus võimalik, peaks eesmärgiks olema sõltumatu lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekannete käsitlemise süsteemi loomise võimaldamine.

- (41) Lennuohutust mõjutavate juhtumite hindamise, töötlemise või analüüsimisega tegelevatel organisatsioonide, liikmesriikide pädevate asutuste ja ameti töötajatel on suur roll ohutusega seotud ohtude ja ohutuspuudujääkide kindlaksteegemises. Kogemused näitavad, et kui lennuohutust mõjutavatele juhtumitele vaadata tagasi pärast toimunud lennuõnnetust, on analüüsi teel võimalik kindlaks teha ohud ja puudujäägid, mis muidu oleksid jäänud märkamata. Seega on võimalik, et lennuohutust mõjutavate juhtumite hindamise, töötlemise või analüüsimisega tegelevad isikud võivad karta võimalikke tagajärgi, nimelt kohtu alla andmist. Ilma et see piiraks liikmesriigi kriminaalõiguse kohaldamist ja nõuetekohast õigusemõistmist, ei peaks liikmesriigid algatama menetlust liikmesriikide pädevates asutustes lennuohutust mõjutavate juhtumite hindamise, töötlemise või analüüsimisega tegelevate isikute suhtes seoses nende ülesannete täitmisel tehtud otsustega, mis hiljem ja tagasisivaatavalt osutuvad valedeks või ebatõhusateks, kuid mis olid nende tegemise ajal ja sel ajal kättesaadava teabe põhjal proportsionaalsed ja asjakohased.
- (42) Töötajatel ja lepingulistel töötajatel peaks olema võimalus teatada selliste põhimõtete rikkumistest, mis on käesolevas määruses nende kaitseks sätestatud, ning neid ei tohiks selle eest karistada. Liikmesriigid peaksid kindlaks määrama tagajärjed, mille lennuohutust mõjutavast juhtumist teataja ja teiste lennuohutust mõjutavat juhtumit käsitlevas ettekandes nimetatud isikute kaitse põhimõtete rikkumine toob kaasa rikkujale, ja kehtestama asjakohasel juhul õiguskaitsevahendid või määrama karistused.
- (43) Isikud võivad hoiduda lennuohutust mõjutavate juhtumite teatamisest, sest nad kardavad enese süüüstamist ja võimalikku kohtu alla andmist. Käesoleva määruse eesmärke saab saavutada ilma, et sekkutaks alusetult liikmesriikide õigussüsteemidesse. Seetõttu on asjakohane sätestada, et ettekavatsemata või tahtmatu seaduserikkumise suhtes, mis saab liikmesriikide asutustele teatavaks ainult käesoleva määruse kohase teatamise tõttu, ei tuleks algatada distsiplinaar-, haldus- ega kohtumenetlust, välja arvatud juhul, kui kohaldatav siseriiklik kriminaalõigus näeb ette teisiti. Ent see keeld ei peaks hõlmama kolmandate isikute õigust algatada tsiviilmenetlust ning selle suhtes peaks kehtima üksnes siseriiklik õigus.
- (44) Õiglase suhtumise õhkkonna loomisega seoses peaksid liikmesriigid siiski jätma endale võimaluse kohaldada lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekannete (kui teatajate vastaste tõendite) kasutamise keeldu lisaks haldus- ja distsiplinaarmentlustele ka tsiviilmenetlustes.
- (45) Lisaks tuleks suurendada ja formaliseerida ohutusasutuste ja õigusasutuste koostööd nendevaheliste eelkõikulepete kaudu, mis peaksid tagama mitmesuguste avalike huvide tasakaalu ning hõlmama eelkõige näiteks juurdepääsu siseriiklikes andmebaasides hoitavatele juhtumite ettekannetele ja nende kasutamist.
- (46) Selleks et käesoleva määruse kohaseid ameti suuremaid pädevusi toetada, tuleks ametile talle antud lisaülesannete täitmiseks piisavalt vahendeid eraldada.
- (47) Selleks et käesolevat määrust täiendada või muuta, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (48) Määruse kohaldamisel peaks komisjon konsulteerima ametiga ja selles osutatud lennundusohutusanalüütikute võrgustikuga.
- (49) Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesoleva määruse rakendamiseks, tuleks komisjonile anda rakendamisevolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011 ⁽¹⁾.
- (50) Käesoleva määruse kohaldamisel tuleks järgida kõiki andmete töötlemist ja isikuandmete kaitset käsitlevaid eeskirju, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 95/46/EÜ ⁽²⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 45/2001 ⁽³⁾. Käesoleva määruse kohaldamisel tuleks järgida kõiki andmetele

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

juurdepääsu käsitlevaid eeskirju, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1049/2001, ⁽¹⁾ välja arvatud juhul, kui levitatakse Euroopa keskses andmekogus hoitavaid andmeid ja teavet, mida kaitstakse käesolevas määruses kehtestatud rangemate juurdepääsueeskirjadega.

- (51) Karistused peaksid eelkõige olema kohaldatavad iga isiku või üksuse suhtes, kes käesoleva määruse vastaselt kasutab väärtalt käesoleva määrusega kaitstud teavet, kohtleb diskrimineerivalt teatajat või teisi lennuohutust mõjutava juhtumi ettekannetes nimetatud isikuid muul juhul kui käesolevas määruses sätestatud erandjuhtumite korral, ei loo lennuohutust mõjutavate juhtumite üksikasjade kogumist võimaldavaid tingimusi, ei analüüsi kogutud teavet ega võta ühtegi meedet avastatud tegelike või võimalike ohutuspuudujääkide kõrvaldamiseks või ei jaga käesoleva määruse kohaselt kogutud teavet.
- (52) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt ühtsete eeskirjade kehtestamist tsiviillennunduses toimunud, lennuohutust mõjutavate juhtumite teatamiseks, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda meetme liiduliitlaste ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (53) Määrust (EL) nr 996/2010 tuleks seetõttu vastavalt muuta.
- (54) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/42/EÜ, ⁽²⁾ komisjoni määrus (EÜ) nr 1321/2007 ⁽³⁾ ning komisjoni määrus (EÜ) nr 1330/2007 ⁽⁴⁾ tuleks seetõttu kehtetuks tunnistada.
- (55) Euroopa andmekaitseinspektoriga konsulteeriti 10. aprillil 2013 ⁽⁵⁾ vastavalt määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 28 lõikele 2,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Eesmärgid

1. Käesoleva määruse eesmärk on suurendada tsiviillennundusohutust liidus ning tagada asjakohase tsiviillennundusohutusteabe edastamine, kogumine, talletamine, kaitsmine, vahetamine, levitamine ja analüüsimine.

Määrusega tagatakse,

- a) et kogutud teabe analüüsimise alusel võetakse vajaduse korral õigeaegselt ohutusmeetmeid;
- b) ohutusteabe pidev kättesaadavus teabe nõuetekohast konfidentsiaalsust ja kasutamist käsitlevate eeskirjade kehtestamise abil ning teataja ja lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekannetes nimetatud isikute kaitse ühtlustamise ja suurendamise kaudu ning
- c) et lennundusohutusriske kaalutakse ja käsitletakse nii liidu kui riiklikul tasandil.
2. Lennuohutust mõjutavate juhtumite teatamise ainueesmärk on lennuõnnetuste ja -intsidentide ärahoidmine, mitte süütle või vastutusele osutamine.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2003. aasta direktiiv 2003/42/EÜ vahejuhtumitest teatamise kohta tsiviillennunduses (ELT L 167, 4.7.2003, lk 23).

⁽³⁾ Komisjoni 12. novembri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1321/2007, milles sätestatakse rakenduseeskirjad tsiviillennunduse vahejuhtumite käsitleva sellise teabe koondamise kohta kesksesse andmekogusse, mida vahetatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/42/EÜ kohaselt (ELT L 294, 13.11.2007, lk 3).

⁽⁴⁾ Komisjoni 24. septembri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1330/2007, milles sätestatakse rakenduseeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/42/EÜ artikli 7 lõikes 2 osutatud tsiviillennunduse vahejuhtumite käsitleva teabe levitamise kohta huvitatud isikutele (ELT L 295, 14.11.2007, lk 7).

⁽⁵⁾ ELT C 358, 7.12.2013, lk 19.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „teataja” — füüsiline isik, kes esitab lennuohutust mõjutava juhtumi ettekande vastavalt käesolevale määrusele;
- 2) „õhusõiduk” — seade, mille tõstejõud atmosfääris moodustub õhu vastumõjul, välja arvatud maapinnalt pörkunud õhu vastumõjul;
- 3) „lennuintsident” — lennuintsident määruse (EL) nr 996/2010 tähenduses;
- 4) „tõsine lennuintsident” — tõsine intsident määruse (EL) nr 996/2010 tähenduses;
- 5) „lennuõnnetus” — lennuõnnetus määruse (EL) nr 996/2010 tähenduses;
- 6) „anonüümistatud teave” — lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekannetest tulenev teave, millest on eemaldatud kõik isikuandmed, nagu füüsiliste isikute nimed ja aadressid;
- 7) „lennuohutust mõjutav juhtum” — ohutusega seotud mis tahes sündmus, mis ohustab või võib sellega mittetegelemise või eiramise korral ohustada õhusõidukit, selles olevaid isikuid või mis tahes muid isikuid ning mis hõlmab eelkõige lennuõnnetust ja tõsist lennuintsidenti;
- 8) „organisatsioon” — lennundustoodetega varustav organisatsioon ja/või organisatsioon, kes on lepingulises või töösuhtes isikutega, kes kooskõlas artikli 4 lõikega 6 peavad teatama lennuohutust mõjutavatest juhtumitest, või kes kasutab selliste isikute teenuseid;
- 9) „anonüümistamine” — lennuohutust mõjutavate juhtumite kohta esitatud ettekannetest kõigi teatajaga ja lennuohutust mõjutava juhtumite ettekannetes nimetatud isikutega seotud isikuandmete ning kõigi selliste üksikasjade, sealhulgas juhtumis osalenud organisatsiooni nimi/organisatsioonide nimed; eemaldamine, mis võivad võimaldada teabe esitaja või kolmandate isikute identimist või viia selleni, et seda teavet saab juhtumi ettekandest järeldada;
- 10) „oht” — olukord või ese, mis võib põhjustada isikute surma või vigastusi, kahjustada seadmeid või rajatisi, põhjustada materjali kadu või ettenähtud funktsiooni täitmise suutlikkuse vähenemist;
- 11) „lennuõnnetuste uurimisorgan” — liikmesriigi alaline tsiviillennundusohutuse uurimise organ, kes teostab ja kontrollib ohutusalseid uurimisi, nagu on osutatud määruse (EL) nr 996/2010 artiklis 4;
- 12) „õiglane suhtumine” — tegutsemine nii, et ei otsesid teenuseosutajaid ega ka teisi isikuid ei karistata nende tegevuse, tegemata jätmise või otsuste pärast, mis vastavad nende kogemusele ja koolitusele, lubamata samas rasket hooletust, tahtlikke rikkumisi ja hävitavaid tegusid;
- 13) „kontaktpunkt” —
 - a) pädev asutus, mille iga liikmesriik on määranud kooskõlas artikli 6 lõikega 3, kui teabenõude on esitanud liidus asuv huvitatud isik;
 - b) komisjon, kui teabenõude on esitanud väljaspool liitu asuv huvitatud isik;
- 14) „huvitatud isik” — mis tahes füüsiline või juriidiline isik või ametiasutus (iseseisva õigusvõimega või õigusvõimeta), kellel on võimalus osaleda lennundusohutuse suurendamises, sest tal on juurdepääs liikmesriikide vahetatavale lennuohutust mõjutavaid juhtumeid käsitlevale teabele, ja kes kuulub ühte II lisas esitatud huvitatud isikute kategooriasse;
- 15) „riiklik lennundusohutusprogramm” — õigusaktide ja toimingute ühtne kogum liikmesriigis tsiviillennundusohutuse juhtimiseks;
- 16) „Euroopa lennundusohutuskava” — Euroopa tasandil ohutusküsimuste hindamine ja sellega seotud tegevuskava;
- 17) „Euroopa lennundusohutusprogramm” — liidu tasandil määruste lõimitud kogum koos tegevuste ja menetlustega, mida kasutatakse Euroopas ühiseks tsiviillennundusohutuse juhtimiseks;
- 18) „ohutusjuhtimissüsteem” — süstemaatiline lennundusohutuse juhtimine, mis sisaldab vajalikke organisatsioonilisi struktuure, vastutusvaldkondi, põhimõtteid ja menetlusi ning hõlmab mis tahes juhtimissüsteemi, mis sõltumatult või ühendatuna organisatsiooni muude juhtimissüsteemidega käsitleb ohutuse juhtimist.

*Artikkel 3***Reguleerimise ja -ala**

1. Käesoleva määrusega sätestatakse eeskirjad, mis käsitlevad:
 - a) sellistest lennuohutust mõjutavatest juhtumitest teatamist, mis ohustavad või võivad nendega mittetegelemise või nende eiramise korral ohustada õhusõidukit, selles olevaid isikuid, mis tahes muid isikuid või seadmeid või seadeldisi, mis mõjutavad õhusõidukite käitamist, ning muust sellega seotud asjakohasest teabest teatamist;
 - b) teatud lennuohutust mõjutavate juhtumite ja muu sellega seotud teabe analüüsimist ja nende suhtes järelmeetmete võtmist;
 - c) lennundustöötajate kaitset;
 - d) kogutud ohutuslase teabe asjakohast kasutamist;
 - e) kogutud teabe koondamist Euroopa kesksesse andmekogusse ja
 - f) anonüümistatud teabe levitamist huvitatud isikutele, et jagada neile lennundusohutuse suurendamiseks vajalikku teavet.
2. Käesolevat määrust kohaldatakse selliste lennuohutust mõjutavate juhtumite või muu ohutuslase teabe suhtes, mis puudutab tsiviilõhusõidukeid, välja arvatud määruse (EÜ) nr 216/2008 II lisas nimetatud õhusõidukid. Liikmesriigid võivad otsustada kohaldada käesolevat määrust ka kõnealuse määruse II lisas nimetatud õhusõidukitega seotud lennuohutust mõjutavate juhtumite ja muu ohutuslase teabe suhtes.

*Artikkel 4***Kohustuslik teatamine**

1. Lõikes 6 osutatud isikud teatavad käesoleva artikli kohaste juhtumitest kohustusliku teatamise süsteemide raames juhtumitest, mis võivad oluliselt ohustada lennundusohutust ja mis kuuluvad järgmistesse kategooriatesse:
 - a) lennuohutust mõjutavad juhtumid, mis on seotud õhusõiduki käitamisega, nagu näiteks:
 - i) kokkupõrkejuhtumid;
 - ii) stardi- ja maandumisjuhtumid;
 - iii) kütusega seonduvad juhtumid;
 - iv) lennu ajal esinevad juhtumid;
 - v) sidepidamisega seonduvad juhtumid;
 - vi) vigastuste ja hädaolukordadega ning muude kriitiliste olukordadega seonduvad juhtumid;
 - vii) meeskonna töövõime kaotusega seonduvad ja muud meeskonnaga seonduvad juhtumid;
 - viii) ilmatingimustega või julgestusega seonduvad juhtumid;
 - b) lennuohutust mõjutavad juhtumid, mis on seotud õhusõiduki tehnilise seisukorra, hoolduskorralduse ja remondiga, nagu näiteks:
 - i) konstruktsioonidefektid;
 - ii) süsteemide rikked;
 - iii) hoolduskorralduse ja remondiga seonduvad probleemid;
 - iv) jõuseadmed (sealhulgas mootorid, propellerid ja rootorisüsteemid) ning abijõuseadmed;
 - c) lennuohutust mõjutavad juhtumid, mis on seotud aeronavigatsiooniteenuste, -seadmete ja -rajatistega, nagu näiteks:
 - i) kokkupõrge, kokkupõrkeoht või potentsiaalne kokkupõrkeoht;
 - ii) lennuliikluse korraldamisega/aeronavigatsiooniteenuste osutamisega seotud spetsiifilised juhtumid;
 - iii) lennuliikluse korraldamise/aeronavigatsiooniteenuste osutamise käigus toimunud juhtumid;

- d) lennuohutust mõjutavad juhtumid, mis on seotud lennuvälja ja maapealsete teenustega, nagu näiteks:
- i) lennuvälja rajatiste ja seal asetleidvate tegevustega seonduvad lennuohutust mõjutavad juhtumid;
 - ii) tegevuste, seadmete ja rajatistega lennuväljal, reisijate, pagasi, posti ja kauba käitlusega seonduvad lennuohutust mõjutavad juhtumid;
 - iii) õhusõiduki maapealse käitluse ja teenindamisega seonduvad lennuohutust mõjutavad juhtumid.
2. Kõik liikmesriigis asutatud organisatsioonid kehtestavad lõikes 1 osutatud juhtumitest kohustusliku teatamise süsteemi, et hõlbustada lennuohutust mõjutavate juhtumite üksikasjade kogumist.
3. Kõik liikmesriigid kehtestavad kohustusliku teatamise süsteemi, et hõlbustada lennuohutust mõjutavate juhtumite üksikasjade kogumist, sh selliste juhtumite üksikasjad, mille organisatsioonid on lõike 2 kohaselt kogunud.
4. Euroopa Lennundusohutusamet („amet“) kehtestab kohustusliku teatamise süsteemi, et hõlbustada juhtumite üksikasjade kogumist, sh selliste juhtumite üksikasjade kogumist, mille on lõike 2 kohaselt kogunud ameti poolt sertifitseeritud või heakskiidetud organisatsioonid.
5. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu juhtumiliikide loetelu, millele osutada juhtumitest teatamisel lõike 1 kohaselt. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 19 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Komisjon lisab sellistele rakendusaktidele eraldi juhtumiliikide loetelu, mida kohaldatakse muude kui keerukate mootoriga õhusõidukite suhtes. Loetelu kujutab endast esimeses lõigus osutatud loetelu lihtsustatud versiooni, mida kohandatakse vajadusel kõnealuse lennundusharu eripäradele.

6. Järgmised füüsilised isikud teatavad lõikes 1 osutatud lennuohutust mõjutavatest juhtumitest eelistatult oma tööandja või organisatsiooni, kellele teenuseid osutatakse, poolt lõike 2 kohaselt kehtestatud süsteemi kaudu või alternatiivina lõike 3 kohaselt süsteemi kaudu, mille on kehtestanud liikmesriik, kus nende organisatsioon on asutatud, või riik, kes on väljastanud, valideerinud või ümber vahetanud piloodi lennundusloa, või lõike 4 kohaselt ameti kehtestatud süsteemi kaudu:

- a) õhusõiduki kapten või, juhul kui kapten ei ole võimeline juhtumist teatama, siis käsuliini pidi kaptenist järgmine meeskonnaliige, kui õhusõiduk on registreeritud liidus, või õhusõiduk on registreeritud väljaspool liitu, kuid seda kasutab ettevõtja, kelle tegevuse järelevalve tagab liikmesriik, või seda kasutab liidus asutatud ettevõtja;
- b) isik, kes liikmesriigi või ameti järelevalve all tegeleb õhusõiduki või selle mis tahes seadme või osa projekteerimise, tootmise, jätkuva lennukõlblikkuse järelevalve, hooldamise või muutmisega;
- c) isik, kes liikmesriigi või ameti järelevalve all kirjutab alla õhusõiduki või selle mis tahes seadme või osa lennukõlblikkuse kontrolli sertifikaadile või hooldustõendile;
- d) isik, kes täidab aeronavigatsiooniteenuste pakkumise eest vastutavas lennuliiklusteeninduses või lennuinfoteenistuses töötajana tööülesandeid, milleks on nõutav liikmesriigi väljastatud luba;
- e) isik, kes täidab sellise lennujaama ohutusjuhtimisega seotud ametiülesandeid, mille suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1008/2008 ⁽¹⁾;
- f) isik, kes täidab ametiülesandeid, mis on seotud liikmesriigi järelevalve alla kuuluvate aeronavigatsiooniseadmete ja -rajatiste paigaldamise, muutmise, hooldamise, remondi, kapitaalremondi, lennukontrolli või ülevaatusega;
- g) isik, kes täidab õhusõiduki maapealse käitlusega seotud ametiülesandeid, sh tankimine, lastiplaani koostamine, lastimine, jäätõrje ja pukseerimine määrusega (EÜ) nr 1008/2008 hõlmatud lennujaamas.

7. Lõikes 6 loetletud isikud teatavad lennuohutust mõjutavast juhtumist 72 tunni jooksul alates hetkest, mil nad juhtumist teada said, välja arvatud juhul, kui seda takistavad erakorralised asjaolud.

8. Pärast seda, kui on teatatud lennuohutust mõjutavast juhtumist, teatab liikmesriigis asutatud organisatsioon, kes ei ole hõlmatud lõikega 9, lennuohutust mõjutava juhtumi kohta käesoleva artikli lõike 2 kohaselt kogutud üksikasjad asjaomase liikmesriigi pädevale asutusele, millele on osutatud artikli 6 lõikes 3, nii kiiresti kui võimalik, ning igal juhul hiljemalt 72 tundi pärast juhtumist teada saamist.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1008/2008 ühenduses lennuteenuste osutamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (ELT L 293, 31.10.2008, lk 3).

9. Pärast seda, kui on teatatud lennuohutust mõjutavast juhtumist, teatavad kõik liikmesriigis asutatud ja ameti poolt sertifitseeritud või heaks kiidetud organisatsioonid lennuohutust mõjutavate juhtumite kohta lõike 2 kohaselt kogutud üksikasjad ametile nii kiiresti kui võimalik, ning igal juhul hiljemalt 72 tundi pärast juhtumist teada saamist.

Artikkel 5

Vabatahtlik teatamine

1. Kõik liikmesriigis asutatud organisatsioonid kehtestavad vabatahtliku teatamise süsteemi, et hõlbustada järgmiste andmete kogumist:

- a) selliste lennuohutust mõjutavate juhtumite, mida kohustusliku teatamise süsteem ei pruugi hõlmata, üksikasjad;
- b) muu selline ohutusala teave, mis teataja arvates kujutab endast tegelikku või võimalikku ohtu lennundusohutusele.

2. Kõik liikmesriigid kehtestavad vabatahtliku teatamise süsteemi, et hõlbustada järgmiste andmete kogumist:

- a) selliste lennuohutust mõjutavate juhtumite, mida kohustusliku teatamise süsteem ei pruugi hõlmata, üksikasjad;
- b) muu selline ohutusala teave, mis teataja arvates kujutab endast tegelikku või võimalikku ohtu lennundusohutusele.

See süsteem hõlmab muu hulgas ka organisatsioonide poolt lõike 6 kohaselt edastatava teabe kogumist.

3. Amet kehtestab vabatahtliku teatamise süsteemi, et hõlbustada järgmiste andmete kogumist:

- a) selliste lennuohutust mõjutavate juhtumite kohta, mida kohustusliku teatamise süsteem ei pruugi hõlmata, üksikasjad;
- b) muu selline ohutusala teave, mis teataja arvates kujutab endast tegelikku või võimalikku ohtu lennundusohutusele.

See süsteem hõlmab lõike 5 kohaselt ameti poolt sertifitseeritud või heakskiidetud organisatsioonide poolt teabe edastamist, kuid ei piirdu sellega.

4. Vabatahtliku teatamise süsteeme kasutatakse selleks, et hõlbustada üksikasjade kogumist lennuohutust mõjutavate juhtumite ja muu ohutusala teabe kohta:

- a) millest ei tule vastavalt artikli 4 lõikele 1 kohustuslikult teatada;
- b) millest on teatanud isikud, kes ei ole loetletud artikli 4 lõikes 6.

5. Kõik liikmesriigis asutatud ja ameti poolt sertifitseeritud või heakskiidetud organisatsioonid teatavad õigeaegselt ametile lõike 1 kohaselt kogutud üksikasjad selliste lennuohutust mõjutavate juhtumite ja muu ohutusala teabe kohta, mis võivad kaasa tuua tegeliku või võimaliku ohtu lennundusohutusele.

6. Liikmesriigis asutatud organisatsioonid, keda amet ei ole sertifitseerinud või heaks kiitnud, teatavad käesoleva artikli lõike 1 kohaselt kogutud lennuohutust mõjutavate juhtumite üksikasjad ja muu ohutusala teabe, mis võivad kaasa tuua tegeliku või võimaliku ohtu lennundusohutusele, õigeaegselt asjaomase liikmesriigi pädevale asutusele, millele on osutatud artikli 6 lõikes 3. Liikmesriigid võivad nõuda, et kõik nende territooriumil asutatud organisatsioonid teataksid kooskõlas käesoleva artikli lõikega 1 kõigi lennuohutust mõjutavate juhtumite üksikasjad.

7. Liikmesriigid, amet ja organisatsioonid võivad kehtestada muud ohusteteabe kogumise ja töötlemise süsteemid, et koguda üksikasju selliste lennuohutust mõjutavate juhtumite kohta, mida artiklis 4 ning käesoleva artikli lõigetes 1, 2 ja 3 nimetatud teatamisüsteemid ei pruugi hõlmata. Need süsteemid võivad hõlmata teatamist muudele kui artikli 6 lõikes 3 sätestatud üksustele ning eeldada:

- a) lennundustööstuse;
- b) lennundustöötajate kutseorganisatsioonide aktiivset osalemist.

8. Vabatahtliku ja kohustusliku teatamise teel saadud teabe võib koondada ühte süsteemi.

Artikkel 6

Teabe kogumine ja talletamine

1. Kõik liikmesriigis asutatud organisatsioonid määravad ühe või mitu isikut, kes sõltumatult vastutavad artiklite 4 ja 5 kohaselt teatatud juhtumite üksikasjade kogumise, hindamise, töötlemise, analüüsimise ja talletamise eest.

Teadete käsitlemine korraldatakse selliselt, et hoitakse ära teabe kasutamine muul kui ohutuse otstarbel, ning kaitstakse asjakohaselt teataja ja lennuohutust mõjutava juhtumi teates nimetatud isiku konfidentsiaalsust ja hoitakse ära teha isiku tuvastamine, eesmärgiga edendada õiglast suhtumist.

2. Kokkuleppel pädeva asutusega võivad väikesed organisatsioonid kehtestada teatatud juhtumite üksikasjade kogumise, hindamise, töötlemise, analüüsimise ja talletamise lihtsustatud süsteemi. Sama liiki organisatsioonid võivad neid ülesandeid täita ühiselt, pidades seejuures kinni käesolevas määruses sätestatud konfidentsiaalsuse ja kaitse nõuetest.

3. Kõik liikmesriigid määravad vähemalt ühe pädeva asutuse, kes kehtestab artiklite 4 ja 5 kohaselt teatatud juhtumite üksikasjade sõltumatu kogumise, hindamise, töötlemise, analüüsimise ja talletamise süsteemi.

Teadete käsitlemine korraldatakse selliselt, et hoitakse ära teabe kasutamine muul kui ohutuse otstarbel, ning kaitstakse asjakohaselt teataja ja lennuohutust mõjutava juhtumi teates nimetatud isiku konfidentsiaalsust, eesmärgiga edendada õiglast suhtumist.

Asutused, mida võib määrata kas ühiselt või eraldi vastavalt esimesele lõigule, on järgmised:

- a) riigi tsiviillennundusamet ja/või
- b) lennuõnnetuste uurimisorgan ja/või
- c) mis tahes muu liidus asuv sõltumatu asutus või üksus, kellele see ülesanne on antud.

Kui liikmesriik määrab rohkem kui ühe asutuse või üksuse, nimetab ta ühe neist artikli 8 lõikes 2 osutatud teabeedastuse kontaktpunktiks.

4. Amet määrab vähemalt ühe isiku, kes kehtestab artiklite 4 ja 5 kohaselt teatatud juhtumite üksikasjade sõltumatu kogumise, hindamise, töötlemise, analüüsimise ja talletamise süsteemi.

Teadete käsitlemine korraldatakse selliselt, et hoitakse ära teabe kasutamine muul kui ohutuse otstarbel, ning kaitstakse asjakohaselt teataja ja lennuohutust mõjutava juhtumi teates nimetatud isikute konfidentsiaalsust, eesmärgiga edendada õiglast suhtumist.

5. Organisatsioonid talletavad artiklite 4 ja 5 kohaselt juhtumite kohta kogutud üksikasjade põhjal koostatud ettekanded vähemalt ühes andmebaasis.

6. Lõikes 3 osutatud pädevad asutused talletavad artiklite 4 ja 5 kohaselt juhtumite kohta kogutud üksikasjade põhjal koostatud ettekanded riiklikus andmebaasis.

7. Samas riiklikus andmebaasis talletatakse ka lennuõnnetuste uurimisorganite poolt kogutud või esitatud asjakohane teave lennuõnnetuste ja tõsiste lennuidentside kohta.

8. Amet talletab artiklite 4 ja 5 kohaselt juhtumite kohta kogutud üksikasjade ettekanded andmebaasis.

9. Lennuõnnetuste uurimisorganitel on määruse (EL) nr 996/2010 artikli 5 lõike 4 kohase vastutuse võtmiseks täielik juurdepääs lõikes 6 osutatud asjaomasele riiklikule andmebaasile.

10. Liikmesriikide tsiviillennundusametitel on lennundusohutuse tagamisega seotud ülesannete täitmiseks täielik juurdepääs lõikes 6 osutatud asjaomasele riiklikule andmebaasile.

*Artikkel 7***Lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekannete kvaliteet ja sisu**

1. Artikli 6 kohased lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekanded sisaldavad vähemalt I lisas loetletud teavet.
2. Artikli 6 lõigetes 5, 6 ja 8 osutatud lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekannetes märgitakse asjaomase juhtumi ohutusrisi klass. Nimetatud klassi määramise vaatab läbi ning vajadusel muudab ja kinnitab liikmesriigi pädev asutus või amet vastavalt käesoleva artikli lõikes 5 osutatud Euroopa ühisele riskiklassifitseerimissüsteemile.
3. Organisatsioonid, liikmesriigid ja amet kehtestavad andmekvaliteedi kontrollimise menetlused, et parandada andmete järjepidevust eelkõige algselt kogutud teabe ja andmebaasis talletatud ettekande vahel.
4. Artikli 6 lõigetes 5, 6 ja 8 osutatud andmebaaside puhul kasutatakse vorminguid, mis:
 - a) on teabevahetuse hõlbustamiseks standardsed ning
 - b) ühilduvad ECCAIRSi tarkvaraga ja taksonoomilise süsteemiga ADREP.
5. Komisjon töötab tihedas koostöös liikmesriikide ja ametiga artikli 14 lõikes 2 osutatud lennundusohutusanalüütikute võrgustiku abil välja Euroopa ühise riskiklassifitseerimissüsteemi, mille abil organisatsioonid, liikmesriigid ja amet saavad lennuohutust mõjutavaid juhtumeid klassifitseerida vastavalt nendega kaasnevale ohutusriskile. Seejuures võtab komisjon arvesse vajadust tagada kokkusobivus olemasolevate riskiklassifitseerimissüsteemidega.

Komisjon töötab selle süsteemi välja 15. maiks 2017.

6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 18 vastu delegeeritud õigusakte Euroopa ühise riskiklassifitseerimissüsteemi määratlemiseks.
7. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu Euroopa ühise riskiklassifitseerimissüsteemi rakendamise korra. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 19 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
8. Komisjon ja amet toetavad liikmesriikide pädevaid asutusi andmete lõimimisel, sealhulgas näiteks:
 - a) lõike 1 kohasel miinimumteabe kaasamisel;
 - b) lõike 2 kohasel juhtumite riskiklassi määramisel ja
 - c) lõike 3 kohasel andmekvaliteedi kontrollimise menetluste kehtestamisel.

Komisjon ja amet pakuvad toetust, et aidata andmete sisestamist liikmesriigiti ühtlustada, eelkõige pakkudes artikli 6 lõigetes 1, 3 ja 4 nimetatud organites või üksustes tegutsevatele töötajatele:

- a) juhendeid;
- b) õpikodasid ja
- c) asjakohast koolitust.

*Artikkel 8***Euroopa keskne andmekogu**

1. Komisjon haldab Euroopa keskset andmekogu, kus talletatakse kõik liidus kogutud ettekanded lennuohutust mõjutavate juhtumite kohta.
2. Iga liikmesriik ajakohastab kokkuleppel komisjoniga Euroopa keskset andmekogu artikli 6 lõikes 6 osutatud riiklikes andmebaasides sisalduva kogu ohutuslase teabe edastamisega.

3. Amet lepib komisjoniga kokku tehnilised protokollid, mille kohaselt edastatakse Euroopa kesksesse andmekogusse kõik määruse (EÜ) nr 216/2008 ning selle rakenduseeskirjade alusel ameti poolt kogutud ettekanded lennuohutust mõjutavate juhtumite kohta, eelkõige ametisiseses juhtumitest teatamise süsteemis (IORS) sisalduvad juhtumid ning artikli 4 lõike 9 ja artikli 5 lõike 5 kohaselt kogutud teave.

4. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu Euroopa keskse andmekogu haldamise korra vastavalt lõigetele 1 ja 2. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 19 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 9

Teabevahetus

1. Liikmesriigid ja amet osalevad teabevahetuses, tehes teiste liikmesriikide pädevatele asutustele, ametile ja komisjonile Euroopa keskse andmekogu kaudu kättesaadavaks kogu ohutuslase teabe, mis nad on talletanud oma andmebaasides lennuohutust mõjutavate juhtumite kohta.

Lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekanded edastatakse Euroopa kesksesse andmekogusse hiljemalt 30 päeva jooksul pärast riiklikku andmebaasi sisestamist.

Lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekannete ajakohastamiseks lisatakse vajaduse korral täiendavat ohutuslase teavet.

2. Liikmesriigid edastavad Euroopa kesksesse andmekogusse ka lennuõnnetuste ja tõsiste lennuidentsidentidega seotud järgmise teabe.

a) lennuõnnetuste ja tõsiste lennuidentsidentide uurimise ajal edastatakse nendega seotud esialgne faktiline teave;

b) kui uurimine on lõpetatud:

i) uurimise lõpparuanne ja

ii) võimalusel selle ingliskeelne kokkuvõte.

3. Liikmesriik või amet edastab kogu asjaspeutuva ohutuslase teabe võimalikult kiiresti liikmesriigi asjakohasele asutusele või ametile, kui liikmesriik või amet teeb lennuohutust mõjutavate juhtumite üksikasjade kogumisel või selliste juhtumite ettekannete või artikli 13 lõike 6 kohaselt tehtud analüüside talletamisel kindlaks ohutusküsimused, mis:

a) on tema hinnangul huvipakkuvad teistele liikmesriikidele või ametile või

b) nõuavad tema hinnangul teiste liikmesriikide või ameti poolt võimalikku ohutusmeetmete võtmist.

Artikkel 10

Euroopa keskses andmekogus talletatud teabe levitamine

1. Iga liidus tsiviillennundusohutuse reguleerimisega tegelev üksus või mis tahes liidu lennuõnnetuste uurimisorgan pääseb turvalise interneti kaudu täielikult ligi Euroopa keskses andmekogus hoitavale teabele lennuohutust mõjutavate juhtumite kohta.

Teavet kasutatakse artiklite 15 ja 16 kohaselt.

2. II lisas loetletud huvitatud isikud võivad taotleda juurdepääsu teatavale Euroopa keskses andmekogus hoitavale teabele.

Liidus asutatud huvitatud isik esitab teabenõude selle liikmesriigi kontaktpunktile, kus on tema tegevuskoht.

Väljaspool liitu asutatud huvitatud isik esitab oma teabenõude komisjonile.

Komisjon teavitab asjaomase liikmesriigi pädevat asutust käesoleva lõike kohaselt esitatud nõude saamisest.

3. Kui määruse (EL) nr 996/2010 artikli 15 lõikest 2 ei tulene teisiti, ei avaldata käesoleva artikli kohaselt huvitatud isikutele Euroopa keskses andmekogus hoitava teavet käimasolevate ohutusosalaste uurimiste kohta, mida viiakse läbi kooskõlas nimetatud määrusega.
4. Turvakaalutlustel ei võimaldata huvitatud isikutele otsejuurdepääsu Euroopa kesksele andmekogule.

Artikkel 11

Teabenõuete ja otsuste menetlemine

1. Euroopa keskses andmekogus hoitava teabe nõuded esitatakse kontaktpunkti kinnitatud vorme kasutades. Kõnealused vormid sisaldavad vähemalt III lisas sätestatud andmeid.
2. Kontaktpunkt, kes saab teabenõude, kontrollib, et:
 - a) selle esitaja on huvitatud isik;
 - b) see on pädev kõnealust nõuet käsitlema.Kui kontaktpunkt teeb kindlaks, et mõni teine liikmesriik või komisjon on pädev nõuet käsitlema, edastab ta selle vastavalt vajadusele kas asjaomasele liikmesriigile või komisjonile.
3. Kontaktpunkt, kes saab teabenõude, kontrollib iga juhtumi puhul eraldi, kas teabenõue on põhjendatud ja kas seda on võimalik rahuldada.

Kontaktpunktid võivad anda huvitatud isikutele teavet paber kandjal või kasutades turvalisi elektroonilisi sidevahendeid.

4. Kui teabenõue tunnistatakse vastuvõetavaks, määrab kontaktpunkt kindlaks antava teabe hulga ja taseme. Ilma et see piiraks artiklite 15 ja 16 kohaldamist, antakse teavet ainult sedavõrd, kuivõrd see on teabenõude eesmärgi saavutamiseks tingimata vajalik.

Teavet, mis ei ole seotud huvitatud isiku enda seadmete, toimingute või tegevusvaldkonnaga, antakse ainult koondatud või anonüümistatud kujul. Koondamata kujul teavet võib huvitatud isikule anda üksnes juhul, kui ta esitab üksikasjaliku kirjaliku põhjenduse. Kõnealust teavet tuleb kasutada kooskõlas käesoleva määruse artiklitega 15 ja 16.

5. Kontaktpunkt annab II lisa punktis b loetletud huvitatud isikutele ainult nende enda seadmete, toimingute või tegevusvaldkonnaga seotud teavet.
6. Kontaktpunkt, kes saab II lisa punktis a loetletud huvitatud isikult teabenõude, võib teha üldotsuse anda kõnealusele huvitatud isikule korrapäraselt teavet tingimusel, et:
 - a) taotletud teave on seotud huvitatud isiku enda seadmete, toimingute või tegevusvaldkonnaga;
 - b) üldotsus ei anna juurdepääsu kogu andmebaasi sisule;
 - c) üldotsus puudutab vaid anonüümistatud teavet.
7. Huvitatud isik kasutab käesoleva artikli kohaselt saadud teavet vastavalt järgmistele tingimustele:
 - a) huvitatud isik kasutab teavet ainult teabenõudes nimetatud otstarbel, mis peaks vastama käesoleva määruse artiklis 1 sätestatud eesmärgile ning
 - b) huvitatud isik ei avalda saadud teavet ilma teabe andnud kontaktpunkti kirjaliku nõusolekuta ja võtab saadud teabe nõuetekohase konfidentsiaalsuse tagamiseks vajalikud meetmed.
8. Käesoleva artikli kohase teabelevitamissotsusega antakse üksnes kasutajale tingimata vajalikku teavet.

*Artikkel 12***Teabenõuete registreerimine ja teabevahetus**

1. Iga kontaktpunkt registreerib kõik saadud teabenõuded ja asjaomase nõude kohaselt võetud meetmed.

Kui teabenõue saadakse ja/või kui meetmeid võetakse, edastab kontaktisik sellekohase teabe õigeaegselt komisjonile.

2. Komisjon teeb eri kontaktpunktide ja komisjoni saadud teabenõuete ja võetud meetmete ajakohastatud loetelu kättesaadavaks kõikidele kontaktpunktidele.

*Artikkel 13***Lennuohutust mõjutavate juhtumite analüüsimine ja järelmeetmete võtmine riigi tasandil**

1. Kõik liikmesriigis asutatud organisatsioonid töötavad välja artikli 4 lõike 2 ja artikli 5 lõike 1 kohaselt kogutud lennuohutust mõjutavate juhtumite analüüsimise protsessi, mille abil saaks välja selgitada kindlakstehtud juhtumite või juhtumite rühmadega seotud ohutusprobleemid.

Kõnealuse analüüsi põhjal määravad organisatsioonid vajaduse korral kindlaks ohutuse suurendamiseks vajalikud parandus- või ennetusmeetmed.

2. Kui liikmesriigis asutatud organisatsioon määrab lõikes 1 osutatud analüüsi tulemusena kindlaks tegelike või võimalike lennundusohutuse puudujääkide kõrvaldamiseks vajalikud asjakohased meetmed, siis:

a) rakendab ta neid meetmeid õigeaegselt ning

b) kehtestab meetmete rakendamise ja tulemuslikkuse jälgimise protsessi.

3. Kõik liikmesriigis asutatud organisatsioonid annavad oma töötajatele või teenuseosutajatele regulaarselt teavet ennetus- või parandusmeetmeid nõudnud juhtumite analüüsi ja järelevalve kohta.

4. Kui liikmesriigis asutatud organisatsioon, mis ei ole lõikega 5 hõlmatud, tuvastab artikli 4 lõike 8 ja artikli 5 lõike 6 kohaselt teatatud tsiviillennuohutust mõjutavate juhtumite või juhtumite rühma käsitleva analüüsi põhjal tegeliku või võimaliku lennundusohutuse riski, edastab ta selle liikmesriigi pädevale asutusele 30 päeva jooksul alates kuupäevast, mil teataja annab teada lennuohutust mõjutavast juhtumist:

a) ja lõike 1 kohaselt tehtud analüüsi (kui see on olemas) esialgse tulemuse;

b) lõike 2 kohaselt võetavad mis tahes meetmed.

Organisatsioon teatab tehtud analüüsi lõplikud tulemused vajaduse korral niipea, kui need on selgunud, ja põhimõtteliselt hiljemalt kolme kuu jooksul alates juhtumist teatamise kuupäevast.

Liikmesriigi pädev asutus võib organisatsioonidelt nõuda lennuohutust mõjutava juhtumi kohta tehtud analüüsi esialgse või lõpliku tulemuse edastamist, kui asutusele on teatatud juhtumist, kuid järelmeetmetest ei ole teatatud või on edastatud ainult esialgne tulemus.

5. Kui liikmesriigis asutatud organisatsioon tuvastab artikli 4 lõike 9 ja artikli 5 lõike 5 kohaselt teatatud tsiviillennuohutust mõjutavate juhtumite või juhtumite rühma käsitleva analüüsi põhjal tegeliku või võimaliku lennundusohutuse riski, edastab ta selle liikmesriigi pädevale asutusele 30 päeva jooksul alates kuupäevast, mil teataja annab teada lennuohutust mõjutavast juhtumist:

a) lõike 1 kohaselt tehtud analüüsi esialgse tulemuse, kui see on olemas, ja

b) lõike 2 kohaselt võetavad mis tahes meetmed.

Ameti poolt sertifitseeritud või heakskiidetud organisatsioon teatab tehtud analüüsi lõplikud tulemused vajaduse korral niipea, kui need on selgunud, ja põhimõtteliselt hiljemalt kolme kuu jooksul alates juhtumist teatamise kuupäevast.

Amet võib organisatsioonidelt nõuda lennuohutust mõjutava juhtumi kohta tehtud analüüsi esialgse või lõpliku tulemuse edastamist, kui asutusele on teatatud juhtumist, kuid järelmeetmetest ei ole teatatud või on edastatud ainult esialgne tulemus.

6. Kõik liikmesriigid ja amet töötavad välja neile artikli 4 lõike 6, artikli 5 lõike 2 ja artikli 5 lõike 3 kohaselt otse teatatud lennuohutust mõjutavate juhtumitega seotud teabe analüüsimise protsessi, mille abil saaks välja selgitada nimetatud kogutud lennuohutust mõjutavate juhtumitega seotud ohutusprobleemid. Kõnealuse analüüsi põhjal määravad nad kindlaks ohutuse suurendamiseks vajalikud parandus- või ennetusmeetmed.

7. Kui liikmesriik või amet teeb lõikes 6 osutatud analüüsi põhjal kindlaks tegelike või võimalike ohutuspuudujääkide kõrvaldamiseks vajalikud asjakohased meetmed, siis:

a) rakendab ta neid õigeaegselt ning

b) kehtestab meetmete rakendamise ja nende tulemuslikkuse jälgimise protsessi.

8. Kõigi lennuohutust mõjutavate juhtumite või juhtumite rühmade kohta, mille üle teostatakse järelevalvet lõigete 4 või 5 kohaselt, on kõigil liikmesriikidel ja ametil juurdepääs oma vastutusalasse kuuluvate organisatsioonide tehtud analüüsile ja nad kontrollivad sellise organisatsiooni võetud asjakohaseid meetmeid.

Kui liikmesriik või amet leiab, et teatatud meetme rakendamine ja tõhusus on tegelike või võimalike ohutuspuudujääkide kõrvaldamiseks sobimatu, tagab ta, et asjaomane organisatsioon võtab ja rakendab asjakohaseid lisameetmeid.

9. Käesoleva artikli kohaselt saadud lennuohutust mõjutavate üksikjuhtumite või juhtumite rühmade analüüsi ja vajaduse korral järelmeetmete võtmisega seotud teave, kui see on kättesaadav, talletakse artikli 8 lõigete 2 ja 3 kohaselt Euroopa keskses andmekogus õigeaegselt ja kõige hiljem kaks kuud pärast selle talletamist riiklikus andmebaasis.

10. Liikmesriigid saavad lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekannete analüüsist saadud teabe abil kindlaks määrata riikliku lennundusohutusprogrammi raames vajaduse korral võetavad parandusmeetmed.

11. Üldsuse teavitamiseks tsiviillennunduse ohutuse tasemest avaldavad kõik liikmesriigid vähemalt kord aastas ohutusaruande. Ohutusaruanne sisaldab:

a) koondatud ja anonüümistatud teavet selliste lennuohutust mõjutavate juhtumite liikide ja muu ohutusala teabe kohta, mille kohta on kogutud teavet riigis kehtestatud kohustusliku ja vabatahtliku teatamise süsteemi alusel;

b) arengusuundade kirjeldust;

c) tuvastab selle poolt võetud meetmeid.

12. Liikmesriigid võivad avaldada ka lennuohutust mõjutavate juhtumite anonüümistatud ettekandeid ja riskianalüüsides tulemusi.

Artikkel 14

Lennuohutust mõjutavate juhtumite analüüsimine ja järelmeetmete võtmine liidu tasandil

1. Komisjon, amet ja liikmesriikide pädevad asutused teevad korrapäraselt koostööd Euroopa keskses andmekogus hoitava teabe vahetamisel ja analüüsimisel.

Ilma et see piiraks käesolevas määruses sätestatud konfidentsiaalsusnõuete kohaldamist, võidakse vajaduse korral kaasata vaatlejaid, kaaludes seda iga üksikjuhtumi puhul eraldi.

2. Komisjon, amet ja liikmesriikide pädevad asutused teevad koostööd lennundusohutusanalüütikute võrgustiku kaudu.

Lennundusohutusanalüütikute võrgustik aitab parandada liidus lennundusohutust eelkõige ohutuse analüüsimise kaudu Euroopa lennundusohutusprogrammi ja lennundusohutuskava toetamiseks.

3. Amet toetab lennundusohutusanalüütikute võrgustiku tegevust, näiteks võrgustiku koosolekute ettevalmistamisel ja korraldamisel.
4. Amet lisab lõike 1 kohase teabeanalüüsi tulemusi käsitleva teabe määruse (EÜ) nr 216/2008 artikli 15 lõikes 4 osutatud iga-aastasesse ohutusaruandesse.

Artikkel 15

Teabe konfidentsiaalsus ja asjakohane kasutamine

1. Liikmesriigid ja organisatsioonid oma siseriikliku õiguse kohaselt ning amet võtavad meetmeid, mis on vajalikud lennuohutust mõjutavate juhtumite kohta artiklite 4, 5 ja 10 kohaselt saadud üksikasjade asjakohase konfidentsiaalsuse tagamiseks.

Kõik liikmesriigid, kõik liikmesriigis asutatud organisatsioonid ja amet töötlevad isikuandmeid üksnes selles ulatuses, mis on vajalik käesoleva määruse kohaldamiseks, ja piiramata selliste siseriiklike õigusaktide kohaldamist, millega rakendatakse direktiivi 95/46/EÜ.

2. Ilma et see piiraks määruse (EL) nr 996/2010 artiklite 12, 14 ja 15 ohutusteabe kaitset käsitlevate sätete kohaldamist, kasutatakse lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekannetest saadud teavet üksnes sel eesmärgil, milleks seda koguti.

Liikmesriigid, amet ja organisatsioonid ei tee kättesaadavaks ega kasuta lennuohutust mõjutavaid juhtumeid käsitlevat teavet:

- a) süüle või vastutusele osutamiseks ega
 - b) ühelgi muul otstarbel kui lennundusohutuse säilitamiseks või suurendamiseks.
3. Komisjon, amet ja liikmesriikide pädevad asutused oma artiklis 14 kohaste Euroopa keskses andmekogus hoitava teabega seotud kohustuste täitmisel:
 - a) tagavad teabe konfidentsiaalsuse ning
 - b) piiravad teabe kasutamise rangelt oma ohutusvaldkohustuste täitmisega, ilma et osutataks süüle või vastutusele. Seda teavet kasutatakse eelkõige riskijuhtimiseks ja ohutussuundumuste analüüsiks, mille alusel saab koostada ohutusvaldkohustusi või meetmeid tegelike või võimalike ohutuspõlvajätkide kõrvaldamiseks.
 4. Liikmesriigid tagavad, et nende pädevad asutused, millele on osutatud artikli 6 lõikes 3, ja õigusemõistmise eest vastutavad pädevad asutused teevad omavahel koostööd eelhalduskokkulepete alusel. Nende eelhalduskokkulepete eesmärgiks on tagada õige tasakaal ühelt poolt korraldajate õigusemõistmise vajaduse ja teiselt poolt ohutusteabe jätkuva kättesaadavuse vahel.

Artikkel 16

Teabeallika kaitse

1. Käesoleva artikli tähenduses hõlmab mõiste „isikuandmed” eelkõige füüsiliste isikute nimesid ja aadresse.
2. Kõik liikmesriigis asutatud organisatsioonid tagavad, et kõik isikuandmed on kättesaadavad organisatsioonide muudele töötajatele kui artikli 6 lõike 1 kohaselt määratud isikutele üksnes siis, kui see on tingimata vajalik lennuohutust mõjutavate juhtumite uurimiseks eesmärgiga parandada lennundusohutust.

Vajaduse korral levitatakse organisatsioonid anonüümistatud teavet.

3. Kõik liikmesriigid tagavad, et mis tahes isikuandmeid ei talletata kunagi artikli 6 lõikes 6 osutatud riiklikus andmebaasis. Selline anonüümistatud teave tehakse kättesaadavaks kõigile asjakohastele isikutele eelkõige selleks, et nad saaksid täita oma kohustusi lennundusohutuse suurendamisel.

4. Amet tagab, et mis tahes isikuandmeid, nagu üksikisikute nimesid või aadresse, ei talletata kunagi artikli 6 lõikes 8 osutatud ameti andmebaasis. Selline anonüümistatud teave tehakse kättesaadavaks kõigile asjakohastele isikutele näiteks selleks, et nad saaksid täita oma kohustusi lennundusohutuse suurendamisel.

5. Liikmesriike ega ametit ei takistata võtmast mis tahes meetmeid, mis on vajalikud lennundusohutuse säilitamiseks või suurendamiseks.

6. Ilma et see piiraks kohaldatava siseriikliku kriminaalõiguse kohaldamist, hoiduvad liikmesriigid menetluse algatamisest selliste ettekatsemata või tahtmatute seaduserikkumiste puhul, mis saavad neile teatavaks ainult seetõttu, et neist on teatatud artiklite 4 ja 5 kohaldamisel.

Esimest lõiku ei kohaldata lõikes 10 nimetatud juhtudel. Liikmesriigid võivad säilitada või võtta vastu meetmeid, et tugevdada teatajate või lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekannetes nimetatud isikute kaitset, ning nad võivad eelkõige kohaldada seda kaitset ilma lõikes 10 nimetatud eranditeta.

7. Kui siseriiklike õigusaktide alusel algatakse distsiplinaar- või haldusmenetlus, ei kasutata lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekannetes sisalduvat teavet järgmiste isikute vastu:

- a) juhtumist teatanud isik või
- b) lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekannetes nimetatud isik.

Esimest lõiku ei kohaldata lõikes 10 nimetatud juhtudel.

Liikmesriigid võivad säilitada või võtta vastu meetmeid, et tugevdada teatajate või lennuohutust mõjutava juhtumi ettekandes nimetatud isikute kaitset, ning nad võivad kohaldada seda kaitset eelkõige tsiviilmenetlustes.

8. Liikmesriigid võivad võtta vastu või jätta kehtima õigusaktide sätteid, millega tagatakse teatajale või lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekannetes nimetatud isikutele käesolevas määruses kehtestatud kaitse tasemest ulatuslikum kaitse.

9. Välja arvatud lõikes 10 nimetatud juhtudel ei kohaldata tööandja ega organisatsioon, kellele teenuseid osutatakse, teataja edastatud andmete põhjal mingeid piiranguid töötajate ja lepinguliste töötajate suhtes, kes vastavalt artiklitele 4 ja 5 teatavad lennuohutust mõjutavatest juhtumitest või keda on sellistes ettekannetes nimetatud.

10. Käesoleva artikli lõigete 6, 7 ja 9 kohast kaitset ei kohaldata järgmistes olukordades:

- a) tahtliku üleastumise korral;
- b) kui aset on leidnud ilmse riski ilmne, raske ja tõsine eiramine ja selliste ametialaste kohustustega seotud meetmete täielik võtmata jätmine, mis on asjaolusid arvestades selgelt vajalikud, ning millega otseselt põhjustatakse ilmset kahju inimesele või varale või millega märgatavalt kahjustatakse lennundusohutuse taset.

11. Kõik liikmesriigis asutatud organisatsioonid võtavad pärast oma töötajate esindajatega konsulteerimist vastu siseeeskirjad, milles on kirjas, kuidas tagatakse ja rakendatakse neis organisatsioonides õiglase suhtumise põhimõtteid, eelkõige lõikes 9 osutatud põhimõtet.

Käesoleva artikli lõike 12 kohaselt määratud asutus võib taotleda selles liikmesriigis asutatud organisatsioonide siseeeskirjade läbivaatamist enne nende rakendamist.

12. Iga liikmesriik määrab asutuse, kes vastutab lõigete 6, 9 ja 11 rakendamise eest.

Töötajad ja teenuseosutajad võivad sellele asutusele teatada käesoleva artikliga kehtestatud eeskirjade väidetavast rikkumisest. Töötajaid ja teenuseosutajaid ei karistata väidetavast rikkumisest teatamise eest. Töötajad ja teenuseosutajad võivad sellisest väidetavast rikkumisest teatamise korral teavitada komisjoni.

Vajaduse korral nõustab määratud asutus selle liikmesriigi asjaomaseid asutusi seoses parandusmeetmete võtmisega või artikli 21 kohaldamisel seoses karistustega.

13. Kõik liikmesriigid esitavad komisjonile 15. mail 2019 ning seejärel iga viie aasta tagant käesoleva artikli kohaldamist ja eelkõige lõike 12 kohaselt määratud vastutava asutuse tegevust käsitleva aruande. Nimetatud aruanne ei sisalda isikuandmeid.

Artikkel 17

Lisade ajakohastamine

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 18 vastu delegeeritud õigusakte, et:

- a) ajakohastada kohustuslike andmeväljade loetelu I lisas esitatud lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekannetes, kui käesoleva määruse kohaldamisel saadud kogemuste põhjal on muudatused vajalikud lennundusohutuse suurendamiseks;
- b) ajakohastada III lisas esitatud Euroopa kesksest andmekogust teabe saamise taotluse vormi, et võtta arvesse saadud kogemusi ja uusi arenguid;
- c) kooskõlastada kõiki lisasid ECCAIRSi tarkvaraga ja ADREP taksonoomilise süsteemiga ning muude liidu poolt vastu võetud õigusaktidega ja rahvusvaheliste lepingutega.

Kohustuslike andmeväljade loetelu ajakohastamiseks edastavad amet ja artikli 14 lõikes 2 osutatud lennundusohutusanalüütikute võrgustik komisjonile asjakohast teavet.

Artikkel 18

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 7 lõikes 6 ja artiklis 17 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates käesoleva määruse jõustumisest. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist uuendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite, tehes seda hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 7 lõikes 6 ja artiklis 17 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
5. Artikli 7 lõike 6 ja artikli 17 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 19

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab määruse (EÜ) nr 216/2008 artikliga 65 loodud komitee. See komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Kui on viidatud käesolevale lõikele, kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5. Kui komitee ei esita arvamust, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

*Artikkel 20***Juurdepäas dokumentidele ja isikuandmete kaitse**

1. Käesolev määrus, välja arvatud artiklid 10 ja 11, millega on kehtestatud rangemad eeskirjad juurdepääsuks Euroopa keskses andmekogus hoitavatele andmetele ja teabele, ei piira määruse (EÜ) nr 1049/2001 kohaldamist.
2. Käesolevat määrust kohaldatakse, ilma et see piiraks nende siseriiklike õigusaktide kohaldamist, millega rakendatakse direktiivi 95/46/EÜ, ja kooskõlas määrusega (EÜ) nr 45/2001.

*Artikkel 21***Karistused**

Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad käesoleva määruse rikkumise eest kohaldatavate karistuste kohta. Nimetatud karistused on tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teavitavad komisjoni kõnealustest sätetest ja kõigist nende hilisematest muudatustest.

*Artikkel 22***Määruse (EL) nr 996/2010 muutmine**

Määruse (EL) nr 996/2010 artikkel 19 jäetakse välja.

Selle artikli kohaldamist jätkatakse siiski käesoleva määruse kohaldamise kuupäevani vastavalt artikli 24 lõikele 3.

*Artikkel 23***Kehtetuks tunnistamine**

Direktiiv 2003/42/EÜ, määrus (EÜ) nr 1321/2007 ja määrus (EÜ) nr 1330/2007 tunnistatakse kehtetuks. Nende kohaldamist jätkatakse siiski käesoleva määruse kohaldamise kuupäevani vastavalt artikli 24 lõikele 3.

*Artikkel 24***Jõustumine ja kohaldamine**

1. Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
2. Komisjon avaldab 16. novembriks 2020 hindamisaruande käesoleva määruse rakendamise kohta ning edastab selle Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Eelkõige käsitletakse nimetatud aruandes määruse panust lennuõnnetuste ja nendega seotud surmajuhtumite arvu vähendamisse. Komisjon teeb nimetatud aruande alusel vajaduse korral ettepanekuid käesoleva määruse muutmiseks.
3. Käesolevat määrust kohaldatakse alates 15. novembrist 2015 ja mitte enne artikli 4 lõikes 5 osutatud rakendusmeetmete jõustumist. Artikli 7 lõiget 2 kohaldatakse alates nende delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide jõustumisest, millega täpsustatakse ja töötatakse välja artikli 7 lõigetes 6 ja 7 osutatud Euroopa ühine riskiklassifitseerimissüsteem.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 3. aprill 2014

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
D. KOURKOULAS

I LISA

LENUOHUTUST MÕJUTAVATE JUHTUMITE KOHUSTUSLIKU JA VABATAHTLIKU TEATAMISE SÜSTEEMIDE NÕUDED

Märkus: Andmeväljad tuleb täita nõutud kohustusliku teabega. Kui liikmesriigi pädeval asutusel või ametil ei ole võimalik sellist teavet esitada põhjusel, et seda ei ole esitanud organisatsioon või juhtumist teataja, siis võib teabeväljale kirjutada „teadmata”. Selleks et tagada vajaliku teabe edastamine, tuleks siiski võimaluse piires vältida kirje „teadmata” kasutamist ja kui võimalik, tuleks ettekannet hiljem teabega täiendada.

1. ÜHISED KOHUSTUSLIKUD ANDMEVÄLJAD

Kõigi kohustuslikult teatatud ja võimalikult paljude vabatahtlikult teatatud lennuohutust mõjutavate juhtumite talletamisel oma vastavates andmebaasides tagavad organisatsioonid, liikmesriigid ja amet, et talletatud lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekanded sisaldavad vähemalt järgmist teavet:

- 1) pealkiri
 - pealkiri;
- 2) juhtumi registreerimisega seotud teave
 - vastutav üksus;
 - juhtumi registreerimisnumber;
 - lennuohutust mõjutava juhtumi staatus;
- 3) toimumisaeg
 - UTC kellaeg ja kuupäev;
- 4) toimumiskoht
 - lennuohutust mõjutava juhtumi toimumise riik/piirkond;
 - lennuohutust mõjutava juhtumi toimumise koht;
- 5) klassifikatsioon
 - lennuohutust mõjutava juhtumi klass;
 - Lennohutust mõjutava juhtumi kategooria;
- 6) kirjeldus
 - kirjelduse keel;
 - kirjeldus;
- 7) sündmused
 - sündmuse liik;
- 8) riskiklass.

2. SPETSIIFILISED KOHUSTUSLIKUD ANDMEVÄLJAD**2.1. Õhusõidukiga seotud andmeväljad**

Kõigi kohustuslikult teatatud ja võimalikult paljude vabatahtlikult teatatud lennuohutust mõjutavate juhtumite talletamisel oma vastavates andmebaasides tagavad organisatsioonid, liikmesriigid ja amet, et nende andmebaasis talletatud lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekanded sisaldavad vähemalt järgmist teavet, kui juhtumiga oli seotud õhusõiduk:

- 1) õhusõiduki andmed
 - registreerimisriik,
 - mark/mudel/seeria,

- õhusõiduki seerianumber,
 - õhusõiduki registreerimistunnus,
 - raadiokutsung;
- 2) õhusõiduki tegevusala
- käitaja,
 - lennu liik;
- 3) õhusõiduki kirjeldus
- õhusõiduki liik,
 - jõuseadme liik,
 - kaalukategooria;
- 4) lennu kirjeldus
- viimane stardilennuväli,
 - kavandatud sihtlennuväli,
 - lennuetapp;
- 5) ilm
- kas ilmatingimused avaldasid mõju?

2.2. Aeronavigatsiooniteenustega seotud andmeväljad

Kõigi kohustuslikult teatatud ja võimalikult paljude vabatahtlikult teatatud lennuohutust mõjutavate juhtumite talletamisel oma vastavates andmebaasides tagavad organisatsioonid, liikmesriigid ja amet, et nende andmebaasides talletatud lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekanded sisaldavad vähemalt järgmist teavet, kui juhtumiga olid seotud aeronavigatsiooniteenused või ümbritsev kasutuskeskkond:

- 1) seos lennuliikluse korraldamisega
 - lennuliikluse korraldamise mõju,
 - mõjutatud teenus (mõju aeronavigatsiooniteenustele);
- 2) lennujuhtimisüksuse nimi.

2.2.1. Hajutamismiinimumi rikkumise/hajutuse puudumise ja õhuruumi rikkumisega seotud andmeväljad

Kõigi kohustuslikult teatatud ja võimalikult paljude vabatahtlikult teatatud lennuohutust mõjutavate juhtumite talletamisel oma vastavates andmebaasides tagavad organisatsioonid, liikmesriigid ja amet, et nende andmebaasides talletatud lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekanded sisaldavad vähemalt järgmist teavet, kui juhtumiga on seotud hajutamismiinimumi rikkumine/hajutuse puudumine või õhuruumi rikkumine:

- 1) õhuruum
 - õhuruumi tüüp,
 - õhuruumi klass,
 - lennuinfo piirkonna (FIR)/ülemise lennuinfo piirkonna (UIR) nimi.

2.3. Lennuväljaga seotud andmeväljad

Kõigi kohustuslikult teatatud ja võimalikult paljude vabatahtlikult teatatud lennuohutust mõjutavate juhtumite talletamisel oma vastavates andmebaasides tagavad organisatsioonid, liikmesriigid ja amet, et nende andmebaasides talletatud lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekanded sisaldavad vähemalt järgmist teavet, kui juhtumiga olid seotud lennujaamateenused või ümbritsev kasutuskeskkond:

- 1) asukoha tunnus (lennujaama ICAO tunnus);
- 2) lennuvälja asukoht.

2.4. Õhusõidukite või isikute vigastustega seotud teabeväljad

Kõigi kohustuslikult teatatud ja võimalikult paljude vabatahtlikult teatatud lennuohutust mõjutavate juhtumite talletamisel oma vastavates andmebaasides tagavad organisatsioonid, liikmesriigid ja amet, et nende andmebaasides talletatud lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekanded sisaldavad vähemalt järgmist teavet, kui vigastada on saanud õhusõiduk või isik:

1) raskusaste

- suurim kahju,
- vigastuse raskusaste;

2) isikute vigastused

- vigastatute arv maapinnal (surmav, raske, kerge vigastus),
 - vigastatute arv õhusõidukis (surmav, raske, kerge vigastus).
-

II LISA

HUVITATUD ISIKUD

- a) Huvitatud isikud, kes võivad saada teavet artikli 11 lõike 4 kohase iga juhtumi puhul eraldi tehtava otsuse põhjal või artiklile 11 lõike 6 kohase üldotsuse põhjal.
1. Tootjad: õhusõidukite, mootorite, propellerite ning õhusõidukite osade ja seadmete projekteerijad ja tootjad ja nende liidud; lennuliikluskorralduse süsteemide ja nende koostisosade projekteerijad ja tootjad; aeronavigatsiooniteenuste süsteemide ja nende koostisosade projekteerijad ja tootjad; lennuväljade kinnisel alal kasutatavate süsteemide ja seadmete projekteerijad ja tootjad.
 2. Hooldus: õhusõidukite, mootorite, propellerite ning õhusõidukite osade ja seadmete hoolduse või kapitaalremondiga tegelevad organisatsioonid; aeronavigatsiooniseadmete paigaldamise, muutmise, hoolduse, remondi, kapitaalremondi, lennukontrolli või ülevaatuses tegelevad organisatsioonid; lennuvälja kinnise ala süsteemide, koostisosade ja seadmete hoolduse või kapitaalremondiga tegelevad organisatsioonid.
 3. Käitajad: lennuettevõtjad ja õhusõiduki käitajad ning lennuettevõtjate ja õhusõidukite käitajate ühendused; lennuvälja käitajad ja nende ühendused.
 4. Aeronavigatsiooniteenuste osutajad ja lennuliikluse korraldajad.
 5. Lennuväljateenuste osutajad: organisatsioonid, kes vastutavad õhusõidukite maapealse teeninduse, sealhulgas tankimise, lastiplaani koostamise, lastimise, jäätõrje ja lennujaamas pukseerimise ning päästetööde, tuletõrje ja muude hädaabiteenuste osutamise eest.
 6. Lennukoolitusorganisatsioonid.
 7. Kolmandate riikide organisatsioonid: kolmandate riikide riiklikud lennundusasutused ja lennuõnnetusi uurivad organid.
 8. Rahvusvahelised lennundusorganisatsioonid.
 9. Teadusasutused ja -ettevõtted: avalik-õiguslikud või eraõiguslikud teaduslaborid, -keskused või -üksused või lennundusohutusega seotud teadustöö või uuringutega tegelevad ülikoolid.
- b) Huvitatud isikud, kes võivad saada teavet artikli 11 lõigetele 4 ja 5 kohase iga juhtumi puhul eraldi tehtava otsuse põhjal.
1. Piloodid (isiklikel alustel).
 2. Lennujuhid (isiklikel alustel) ning muud lennuliikluskorralduse ja lennuliiklusteenustega tegelevad töötajad, kes täidavad ohutuslaseid ülesandeid.
 3. Insenerid/tehnikud/lennuliikluse turvaelektronika alal töötav personal/lennundusjuhid (või lennujaama juhid) (isiklikel alustel).
 4. Ohutuslaseid ülesandeid täitvaid töötajaid esindavad kutseorganisatsioonid.
-

III LISA

EUROOPA KESKSEST ANDMEKOGUST TEABE SAAMISE TAOTLUS

1. Nimi:

Ametikoht:

Äriühing:

Aadress:

Telefon:

E-post:

Kuupäev:

Äritegevuse laad:

Taotleja kategooria, kuhu te kuulute (vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta määruse (EL) nr 376/2014 (mis käsitleb tsiviillennunduses toimunud juhtumitest teatamist ning juhtumite analüüsi ja järelmeid) ⁽¹⁾ II lisa):

2. Nõutav teave (palun märkige võimalikult täpselt asjakohane kuupäev/ajavahemik, mis teile huvi pakub):

3. Taotluse põhjus:

4. Selgitage, millisel otstarbel teavet kasutatakse:

5. Kuupäev, mis ajaks soovite andmeid saada:

6. Täidetud vorm tuleb saata e-postiga aadressil: (kontaktpunkt)

7. Juurdepääs teabele

Kontaktpunkt ei ole kohustatud nõutavat teavet esitama. Ta võib seda teha üksnes juhul, kui on veendunud, et teabenõue on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 376/2014. Huvitatud isik kohustub enda ja oma organisatsiooni nimel kasutama teavet ainult punktis 4 kirjeldatud otstarbel. Samuti meenutatakse, et käesoleva teabenõude põhjal antav teave tehakse kättesaadavaks üksnes lennuohutuse eesmärgil, nagu on sätestatud määruses (EL) nr 376/2014, ja mitte ühelgi muul eesmärgil nagu näiteks eelkõige süütle või vastutusele osutamine ja ärieesmärgid.

Teabenõude esitaja ei tohi talle antud teavet kellelegi avaldada ilma teabe andnud kontaktpunkti kirjaliku nõusolekuta.

Eespool nimetatud tingimuste rikkumisega võivad kaasneda edasise juurdepääsu keelamine Euroopa keskse andmekogu teabele ning asjakohastel juhtudel karistuste kehtestamine.

8. Kuupäev, koht ja allkiri:

⁽¹⁾ ELT L 122, 24.4.2014, lk 18.

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 377/2014,**3. aprill 2014,****millega luuakse Copernicuse programm ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 911/2010****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 189 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

olles konsulteerinud Regioonide Komiteega,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Ülemaailmne keskkonna- ja turvaseire (GMES) oli Maa seire alane algatus, mida juhtis liit ja mida viidi ellu partnerluses liikmesriikidega ja Euroopa Kosmoseagentuuriga (ESA). GMESile pandi alus 1998. aasta mais, mil Euroopas kosmosetegevuse arendamisega tegelevad institutsioonid esitasid ühisavalduse, mida nimetatakse Baveno manifestiks. Manifestis kutsuti võtma pikaajalist kohustust seoses kosmosepõhiste keskkonnaseireteenuste väljarendamisega, milles kasutatakse ära ja arendatakse edasi Euroopa oskusi ja tehnoloogiaid. 2005. aastal tegi liit strateegilise valiku arendada ühiselt ESAGA sõltumatut Euroopa Maa seire suutlikkust teenuste pakkumiseks keskkonna- ja turvavaldkonnas.
- (2) Nimetatud algatuse alusel loodi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 911/2010 ⁽³⁾ Maa seire Euroopa programm (GMES) ning selle esialgsete toimingute rakendamise eeskirjad.
- (3) Kuigi määrusega (EL) nr 911/2010 loodud programm peaks jätkuma nõukogu määrusega (EL, Euratom) nr 1311/2013 ⁽⁴⁾ kindlaks määratud mitmeaastase finantsraamistiku aastateks 2014–2020 kohaselt, tuleks akrooniüm GMES asendada nimega Copernicus, et lihtsustada suhtlust laiema üldsusega. Komisjon on kaubamärgi registreerinud, nii et liidu institutsioonid saavad seda kasutada ja teistele huvitatud kasutajatele, eriti põhiteenuste osutajatele, saab anda kasutuslitsentsi.
- (4) Copernicuse programm („Copernicus”) põhineb liidu, ESA ja liikmesriikide vahelisel koostööl. Seega peaks see tuginema Euroopa ja riikide olemasolevale suutlikkusele ning peaks täiendama seda ühiselt arendatud uute vahenditega. Selle lähenemisviisi rakendamiseks peaks komisjon püüdma säilitada dialoogi ESA ja liikmesriikidega, kellele kuuluvad vastavad kosmoses ja *in situ* asuvad varad.
- (5) Oma eesmärkide täitmiseks peaks Copernicus tagama liidu sõltumatu suutlikkuse seoses kosmosepõhise seirega ning osutama operatiivteenuseid keskkonna, kodanikukaitse ja tsiviiljulgeoleku valdkonnas, austades täiel määral riikide volitusi seoses ametlike hoiatustega. Programmis tuleks kasutada ka olemasolevaid toetavaid missioone ja *in situ* infrastruktuuri kaudu kogutud andmeid, mida esitavad põhiliselt liikmesriigid. Copernicus peaks võimalikult suures ulatuses kasutama liikmesriikide kosmosepõhise seire suutlikkust ja teenuseid. Copernicus peaks kasutama ka Euroopa ärialgatuste suutlikkust, aidates sellega kaasa Euroopa elujõulise ärilise kosmosesektori arengule. Lisaks tuleks edendada süsteeme andmeedastuse optimeerimiseks, et suurendada veelgi suutlikkust vastata kasutajate suurenevale vajadusele peaaegu reaajas edastatavate andmete järele.

⁽¹⁾ 16. oktoobri 2013. aasta arvamus.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 12. märtsi 2014. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 24. märtsi 2014. aasta otsus.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2010. aasta määrus (EL) nr 911/2010 Maa seire Euroopa programmi (GMES) ja selle esialgsete toimingute kohta (2011–2013) (ELT L 276, 20.10.2010, lk 1).

⁽⁴⁾ Nõukogu 2. detsembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 1311/2013, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 884).

- (6) Maavaatlustehnoloogiate kasutamise edendamiseks ja hõlbustamiseks nii kohalike omavalitsuste kui ka väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) poolt tuleks edendada riiklikke ja piirkondlikke asutusi hõlmavaid eriotstarbelisi Copernicuse andmelevivõrke.
- (7) Copernicuse eesmärk peaks olema pakkuda keskkonna ja julgeoleku valdkonnas täpset ja usaldusväärset teavet, mis on kohandatud kasutajate vajadustele ja toetab liidu muud poliitikat, eelkõige seoses siseturu, transpordi, keskkonna, energeetika, kodanikukaitse ja tsiviiljulgeoleku, kolmandate riikidega tehtava koostöö ja humanitaarabiaga.
- (8) Copernicust tuleks vaadelda Euroopa panusena Maa Jälgimise Grupi (GEO) raamistikus väljatöötatud Maa jälgimise süsteemide süsteemi (GEOSS) rajamisse.
- (9) Copernicust tuleks rakendada kooskõlas muude asjakohaste liidu õigusaktide ja meetmetega, eelkõige keskkonna- ja kliimamuutusi käsitlevate meetmete ning julgeolekuvaldkonna, isikuandmete kaitse, konkurentsivõime ja innovatsiooni, ühtekuuluvuse, teadusuuringute, transpordi-, konkurentsivõime ja rahvusvahelise koostöö valdkonna õigusaktidega ning Euroopa satelliitnavigatsioonisüsteemidega (Galileo ja EGNOS). Copernicuse andmed peaksid vastama liikmesriikide ruumiandmete võrdlusandmetele ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2007/2/EÜ⁽¹⁾ loodud liidu ruumiandmete infrastruktuuri rakenduseeskirjadele ja tehnilistele suunistele. Samuti peaks Copernicust täiendama ühist keskkonnateabesüsteemi (SEIS), millele on osutatud komisjoni 1. veebruari 2008. aasta teatises „Ühise keskkonnateabesüsteemi (SEIS) väljakujundamine”, ja liidu tegevust hädaolukorras reageerimise valdkonnas. Copernicust tuleks rakendada kooskõlas avaliku sektori valduses oleva teabe taaskasutamist käsitleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/98/EÜ⁽²⁾ eesmärkidega, eelkõige läbipaistvuse, teenuste arengut soodustavate tingimuste loomise ning majanduskasvu ja töökohtade loomise toetamisega. Copernicuse andmed ja Copernicuse teave peaksid olema vabalt ja avatult kättesaadavad, et toetada komisjoni 26. augusti 2010. aasta teatises „Euroopa digitaalne tegevuskava” osutatud Euroopa digitaalset tegevuskava.
- (10) Copernicust kuulub aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia „Euroopa 2020” („strateegia „Euroopa 2020”) programmide hulka. Copernicust peaks tooma kasu paljudes liidu poliitikavaldkondades ja toetama strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamist eelkõige seeläbi, et arendab tõhusat kosmosepoliitikat pakkumaks vahendeid mõningate tähtsate ülemaailmsete probleemide käsitlemiseks ja saavutamaks kliimamuutuste ja energiasäästusega seotud eesmärgi. Copernicust peaks toetama ka Euroopa kosmosepoliitika rakendamist ning Euroopa kosmosepõhiste andmete ja teenuste turgude kasvu.
- (11) Copernicust tuleks samuti ära kasutada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1291/2013⁽³⁾ loodud raamprogrammiga „Horisont 2020” saadud tulemusi, eelkõige tulevaste Maa seire tehnoloogiate ja rakendustega seotud teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas, milles kasutatakse kaugseirevahendeid, õhus ja *in situ* paiknevaid tehnoloogiaid ja andmeid, mida saab kasutada suurte sotsiaalsete probleemide käsitlemiseks. Komisjon peaks tagama Copernicuse eri aspektide asjakohase sünergia, läbipaistvuse ja selguse.
- (12) Copernicuse kosmosekomponendi areng peaks tuginema nende valikuvõimaluste analüüsile, mille eesmärk on kasutajate muutuvate vajaduste rahuldamine, hõlmates hankimist riiklikelt/avalikelt missioonidelt ja tulunduslikelt teenuseosutajatelt Euroopas, uute sihtotstarbeliste missioonide määratlemist, muudele kui Euroopa missioonidele juurdepääsu tagavaid rahvusvahelisi kokkuleppeid ning Maa seire turgu Euroopas.
- (13) Selguse huvides ja kulude kontrolli all hoidmise hõlbustamiseks tuleks maksimaalne liidu poolt eraldatav summa Copernicuse tegevuste elluviimiseks jaotada eri kategooriateks. Paindlikkuse säilitamiseks ja Copernicuse sujuva elluviimise tagamiseks peaks komisjonil siiski olema võimalik vahendeid ühest kategooriast teisele üle kanda.

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2007. aasta direktiiv 2007/2/EÜ, millega rajatakse Euroopa Ühenduse ruumiandmete infrastruktuur (INSPIRE) (ELT L 108, 25.4.2007, lk 1).

(2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. novembri 2003. aasta direktiiv 2003/98/EÜ avaliku sektori valduses oleva teabe taaskasutamise kohta (ELT L 345, 31.12.2003, lk 90).

(3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1291/2013, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Horisont 2020” aastateks 2014–2020 ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1982/2006/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 104).

- (14) Operatiivteenuste osutamine sõltub Copernicuse kosmosekomponendi heast toimimisest, jätkuvast kättesaadavusest ja turvalisusest. Teiste satelliitide ja kosmoseprügiga kokkupõrkamise järjest suurenev risk on Copernicuse kosmosekomponendi jaoks suur oht. Seetõttu peaks Copernicuse raames toimuv tegevus hõlmama Copernicuse kosmosekomponendi ja selle toimingute kaitset, sealhulgas satelliitide orbiidile saatmise ajal. Sellega seoses võiks sellist kaitset pakkuvate teenustega seotud kuludid proportsionaalses osas rahastada nii palju kui võimalik Copernicusele eraldatud eelarvevahenditest, võttes arvesse kulude ranget haldamist ja käesoleva määrusega kehtestatud maksimaalset summat 26 500 000 eurot jooksevhindades. Sellist rahastamist tuleks kasutada ainult andmete ja teenuste pakkumiseks, ent mitte infrastruktuuri ostmiseks.
- (15) Copernicuse rakendamise ja selle pikaajalise kavandamise parandamiseks peaks komisjon võtma vastu iga-aastase tööprogrammi, sealhulgas Copernicuse eesmärkide täitmiseks nõutavate meetmete rakenduskava. Nimetatud rakenduskava peaks olema tulevikku vaatav ning selles tuleks kirjeldada Copernicuse rakendamiseks vajalikke meetmeid, võttes arvesse kasutajate vajaduste muutumist ja tehnilist arengut.
- (16) Võttes arvesse keerukust ja Copernicusele eraldatud vahendeid, peaks Copernicuse teenuskomponendi rakendamine põhinema tehnilistel kirjeldustel. See toetaks ka teenuste kasutamist üldsuse poolt, kuna kasutajatel oleks võimalik ette näha teenuste kättesaadavust ja arengut, samuti koostööd liikmesriikide ja teiste osalejatega. Seetõttu peaks komisjon võtma vastu tehnilised kirjeldused kõikide Copernicuse teenuste jaoks, käsitledes selliseid aspekte nagu ulatus, arhitektuur, tehniliste teenuste ülevaade, soovituslik kulude jaotus ja planeerimine, toimivustasemed, kosmose- ja *in situ* andmetele juurdepääsu vajadused, areng, standardid, andmete arhiveerimine ja levitamine, ning neid kirjeldusi vajaduse korral ajakohastama.
- (17) Võttes arvesse keerukust ja Copernicuse jaoks eraldatud vahendeid, peaks Copernicuse kosmosekomponendi rakendamine põhinema tehnilistel kirjeldustel. Seetõttu peaks komisjon võtma vastu tehnilised kirjeldused, milles täpsustatakse Copernicuse kosmosekomponendi alusel toetatavaid meetmeid ning nendega seotud kulude soovituslikku jaotust ja planeerimist, ning neid kirjeldusi vajaduse korral ajakohastama. Kuna Copernicus peaks põhinema liidu, ESA ja liikmesriikide poolt Maa seire Euroopa programmi raames tehtavatel investeringutel, peaks Copernicuse kosmosekomponendi kohaste meetmete puhul võtma vajaduse korral arvesse ESA pikaajalist stsenaariumit, mille koostab ja mida ajakohastab ESA ning milles kehtestatakse üldine raamistik Copernicuse kosmosekomponendi jaoks.
- (18) Copernicus peaks olema suunatud kasutajatele ning seetõttu on vajalik kasutajate pidev tõhus kaasamine, eelkõige seoses teenuste nõuete kindlaksmääramise ja kontrollimisega.
- (19) Copernicuse rahvusvaheline mõõde on eriti tähtis andmete ja teabe vahetamisel, samuti juurdepääsul seire infrastruktuurile. Selline vahetus on kulutõhusam kui andmete ostmise kavad ja tugevdab Copernicuse ülemaailmset mõõdet.
- (20) Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) lepingus ning kandidaatriikide ja võimalike kandidaatidega sõlmitud raamlepingutes on ette nähtud kõnealuste riikide osalemine liidu programmides. Muude kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide osalemine tuleks teha võimalikuks sellekohaste rahvusvaheliste lepingute sõlmimise kaudu.
- (21) Liikmesriikidel, kolmandatel riikidel ja rahvusvahelistel organisatsioonidel peaks olema võimalik programmis osaleda asjakohaste lepingute alusel.
- (22) Copernicuse eest peaks üldiselt vastutama komisjon. Komisjon peaks määrama kindlaks selle prioriteedid ja tagama Copernicuse üldise koordineerimise ja järelevalve. See peaks hõlmama ka erilisi jõupingutusi, mis suurendavad üldsuse teadlikkust kosmoseprogrammide tähtsusest Euroopa kodanike jaoks. Komisjon peaks esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule õigeaegselt kõik asjakohased Copernicust käsitlevad andmed.
- (23) Copernicuse rakendamisel peaks komisjon vajaduse korral tuginema Euroopa valitsustevahelistele organisatsioonidele, kellega ta on loonud juba partnerlussuhted, eelkõige ESA Copernicuse kosmosekomponendi tehnilise koordineerimise, selle arhitektuuri määratlemise, kosmoses asuva vara väljatöötamise ja hankimise, andmetele juurdepääsu ja sihtotstarbeliste missioonide töö osas. Lisaks peaks komisjon tuginema sihtotstarbeliste missioonide töö osas ka Euroopa Meteoroloogiliste Satelliitide Kasutamise Organisatsioonile (EUMETSAT) kooskõlas selle oskusteabe ja volitustega.

- (24) Arvestades Copernicuse partnerlusmõõdet ja selleks, et vältida tehniliste teadmiste dubleerimist, tuleks Copernicuse rakendamine delegeerida üksustele, kellel on asjakohane tehniline ja kutsealane suutlikkus. Selliseid üksusi tuleks innustada avama kõnealuste ülesannete täitmist piisaval tasemel konkurentsile kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) nr 966/2012⁽¹⁾ („finantsmäärus”).
- (25) Copernicus peaks endas kätkema teenusekomponenti, millega tagatakse teabe edastamine atmosfääri seire, merekeskkonna seire, maismaaseire, kliimamuutuste, hädaolukordade ohjamise ja julgeoleku alal. Eelkõige peaks Copernicus edastama teavet atmosfääri seisundi kohta, sealhulgas kohalikus, Euroopa ja ülemaailmses mastaabis; teavet ookeanide seisundi kohta, sealhulgas sihtotstarbelise Euroopa mereseire rühmituse moodustamise kaudu; teavet maismaamaaseire toetamiseks, millega toetatakse kohaliku, riikliku ja Euroopa poliitika rakendamist; teavet kliimamuutustega kohanemise ja nende leevendamise toetamiseks; georuumilist teavet hädaolukordade ohjamise toetamiseks, sealhulgas ennetustegevuse kaudu, ja tsiviiljulgeoleku toetamiseks, mis hõlmab liidu välistegevuse toetamist. Komisjon peaks kindlaks tegema asjakohased lepingutingimused, mis toetaksid teenuste osutamise jätkusuutlikkust.
- (26) Kui see on tegevuse eripära ja eriteadmiste tõttu nõuetekohaselt põhjendatud, võib komisjon Copernicuse teenusekomponendi rakendamisel tugineda pädevatele üksustele, nagu Euroopa Keskkonnaamet, Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuur (Frontex), Euroopa Mereseire Amet (EMSA) ning Euroopa Liidu Satelliidikeskus (SATCEN), Euroopa Keskpika Ilmaennustuse Keskus (ECMWF), muud asjaomased Euroopa ametid, rühmitused või riiklike asutuste konsortsiumid, või mis tahes asjakohasele üksusele, mis vastab delegeerimise tingimustele kooskõlas finantsmäärusega. Üksuse valikul tuleks nõuetekohaselt arvesse võtta nende ülesannete delegeerimise kulutõhusust ja mõju üksuse juhtimisstruktuurile ning selle rahalistele ja inimressurssidele.
- (27) Komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskus on olnud aktiivselt seotud GMESi algatuse ja määruse (EL) nr 911/2010 kohaselt kindlaks määratud GMESi esialgsete toimingute rakendamisega. Komisjon peaks jätkuvalt tuginema Teadusuuringute Ühiskeskuse teadusalasele ja tehnilisele toele Copernicuse rakendamisel.
- (28) Copernicuse rakendamise ülesande saanud üksuste avalikud hanked peaksid vastama liidu eeskirjadele või võrdväärsetele rahvusvahelistele standarditele määral, mis on lubatud finantsmäärusega avaliku hanke lepingute suhtes. Konkreetset kohandused, mida on vaja teha nimetatud eeskirjades, samuti kord olemasolevate lepingute pikendamiseks tuleks kindlaks määrata vastavates delegeerimislepingutes. Selle eesmärk peaks olema eeskätt tagada kulutuste otstarbekus, hoida kulusid kontrolli all, maandada riske, suurendada tõhusust ja vähendada sõltumist üksikutest tarnijatest. Tuleks püüda tagada avatud ja õiglane konkurents kogu tarneahelas ning tasakaalustatud osalemisvõimaluste pakkumine kõikide tasandite ettevõtjatele, sealhulgas eelkõige uutele turuletijatele ning VKEdele. Vältida tuleks võimalikku turgu valitseva seisundi kuritarvitamist ja pikaajalist sõltumist üksikutest tarnijatest. Programmi riskide maandamiseks, üksikutest tarnijatest sõltumise vältimiseks ja parema kontrolli tagamiseks Copernicuse ja selle kulude ning ajakava üle tuleks asjakohasel juhul kasutada mitut tarnijat. Lisaks tuleks kaitsta ja edendada Euroopa tööstuse arengut kõikides Maa seirega seotud valdkondades vastavalt rahvusvahelistele lepingutele, milles liit on osaline.
- (29) Lepingu rikkumise või täitmata jätmise riski tuleks võimalikult suurel määral maandada. Selleks peaksid töövõtjad tõendama oma suutlikkust täita lepingut võetud kohustuste ja lepingu kestuse osas. Seetõttu peaks hankija asjakohasel juhul täpsustama tarnete sooritamise ja teenuste osutamise garanteerimisega seotud nõuded. Lisaks sellele võib hankija tundliku loomuga kaupade ja teenuste ostu korral kohaldada sellise ostu suhtes erinõudeid, eelkõige teabeturbe tagamise osas. Liidu ettevõtjatel peaks olema lubatud kasutada teatavate komponentide ja teenuste puhul liiduväliseid allikaid, kui on tõendatud nende olulised eelised kvaliteedi ja kulude osas, võttes siiski arvesse Copernicuse strateegilisust ning liidu turva- ja ekspordikontrollinõudeid. Ära tuleks kasutada avaliku sektori investeeringud ning tööstuslikud kogemused ja oskused, kindlustades samas, et ei rikuta konkureeriva pakkumise eeskirju.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (ELT L 298, 26.10.2012, lk 1).

- (30) Hangitava toote, teenuse või töö kogumaksumuse, sealhulgas sellega seotud pikaajalise tegevuskulu paremaks hindamiseks tuleks majanduslikult soodsaimast pakkumisest lähtuva hanke korral võtta hankemenetluse käigus asjakohasel juhul arvesse hangitava toote, teenuse või töö kasuliku kasutusea jooksul tekkivat kogukulu, kasutades kulutõhususel põhinevat lähenemisviisi, nagu kasutustsükli kulude arvestus. Selleks peaks hankija tagama, et toote, teenuse või töö kasuliku kasutusea kulude arvutamiseks kasutatav meetod on hanketeates või pakkumisteaetises selgelt kirjeldatud ning et see võimaldab kontrollida pakkujate esitatud teabe täpsust.
- (31) Hankija peaks saama taastada võrdsed tingimused olukorras, kus ühel või mitmel ettevõtjal on enne pakkumismenetluse väljakuulutamist hanke objektiks olevate tegevuste kohta siseteavet. Peaks olema võimalik sõlmida tingimuslike osadega lepinguid, teha lepingu täitmise käigus sellesse teatavatel tingimustel muudatusi või piirata allhangete määra. Lõpetuseks, kuna Copernicuse tehnoloogiline külg ei ole selgelt määratletud, ei ole hangete hinda alati võimalik täpselt hinnata ning sellisel juhul oleks soovitatav sõlmida erilepingud, milles ei kehtestata kindlat ja lõplikku hinda, kuid mis samas sisaldavad liidu rahalisi huve kaitsvaid klausleid.
- (32) Eesmärgiga säilitada Copernicuse jaoks maksimaalne summa, vähendades suurimas ulatuses tehnilisi ja ajalisi riske ja nendega seotud kulutusi ning tagades tarnete püsiva usaldusväärsuse, peaks Copernicus kasutama maksimaalselt ära varasemaid avaliku sektori finants- ja infrastruktuuriinvesteeringuid, samuti GMESi tehtud selliste investeeringute kaudu saadud tööstuslikku kogemust ja pädevust. See peaks eelkõige paika pidama korduvate kosmose ja maa segmendi komponentide suhtes, mis on välja töötatud ESA ja selles osalevate riikide poolt seoses GMESi kosmosekomponendi vabatahtliku programmiga, mille rahastamises osaleb liit. Viimasel juhul peaks hankija nõuetekohaselt kaaluma väljakuulutamisetähtaegade läbirääkimistega hankemenetluse või sellega võrdväärse menetluse kasutamist.
- (33) Copernicuse eesmärgi saavutamiseks jätkusuutlikul alusel on vaja koordineerida Copernicuses osalevate partnerite tegevust ning töötada välja, kehtestada ja osutada teenuseid ja seiresuutlikkust, mis vastavad kasutajate nõudmistele. Siinjuures peaks komisjonil aidama liidu, liikmesriikide ja valitsustevaheliste organisatsioonide, samuti erasektori Copernicuses osalemise koordineerimist tagada komitee („Copernicuse komitee“), kasutades parimal viisil ära olemasolevat suutlikkust ja tehes kindlaks liidu tasandil käsitlemist vajavad puudujäägid. Samuti peaks nimetatud komitee aitama komisjonil kontrollida Copernicuse ühtset rakendamist. Hästi toimiv avalik haldus eeldab Copernicuse ühetaolist juhtimist, kiiremat otsustusprotsessi ja võrdset juurdepääsu teabele, mistõttu eelarve täitmise ülesannetega üksuste esindajatel peaks olema võimalik osaleda vaatlejatena Copernicuse komitee töös. Samadel põhjustel peaks liiduga rahvusvahelise kokkuleppe sõlminud kolmandate riikide või rahvusvaheliste organisatsioonide esindajatel olema võimalik osaleda Copernicuse komitee töös julgeolekupiirangute raames ja sellise kokkuleppe tingimuste kohaselt. Sellistel esindajatel ei peaks olema õigust osaleda Copernicuse komitee hääletamismenetlustes.
- (34) Nende üksuste tööd, kellele komisjon on delegeerinud rakendamisülesanded, tuleks mõõta ka tulemusnäitajate alusel. See annaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule ülevaate Copernicuse toimingute ja Copernicuse rakendamise edusammudest.
- (35) Komisjoni delegeeritud määrusega (EL) nr 1159/2013⁽¹⁾ on kehtestatud GMESi kasutajate registreerimise ja litsentseerimise tingimused ning määratletud GMESi eriotstarbelistele andmetele ja GMES-teenuste kaudu saadud teabele juurdepääsu piiramise kriteeriumid.
- (36) Copernicuse raames loodud andmed ja teave tuleks teha asjakohaseid tingimusi ja piiranguid rakendades täielikult, avalikult ja tasuta kättesaadavaks, et edendada nende kasutamist ja jagamist ning tugevdada Euroopas Maa seire turgusid, eriti järgmise etapi teenuste sektoris, võimaldades seeläbi kasvu ja töökohtade loomist.

(¹) Komisjoni 12. juuli 2013. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 1159/2013, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 911/2010 Maa seire Euroopa programmi (GMES) kohta, kehtestades GMESi kasutajate registreerimise ja litsentseerimise tingimused ning määratledes GMESi eriotstarbelistele andmetele ja GMES-teenuste kaudu saadud teabele juurdepääsu piiramise kriteeriumid (ELT L 309, 19.11.2013, lk 1).

- (37) Komisjon peaks tegema koostööd andmete esitajatega, et leppida kokku kolmandatelt isikutelt saadavate andmete litsentseerimistingimused nende Copernicuse raames kasutamise hõlbustamiseks kooskõlas käesoleva määruse ja kohaldatavate kolmandate isikute õigustega.
- (38) Arvesse tuleks võtta GMESi kosmosekomponendi programmi raames Copernicuse Sentineli andmetele antud juurdepääsuõigusi, mis kiideti heaks 24. septembril 2013 ESA Maa seire programmi nõukogus.
- (39) Kuna Copernicus on tsiviilkontrolli all olev tsiviilprogramm, peaks esmatähtsaks pidama selliste andmete hankimist ja sellise teabe, kaasa arvatud kõrglahutusega kujutiste pakkumist, mis ei kujuta endast riski või ohtu liidu või selle liikmesriikide julgeolekule. Kuna aga teatavad Copernicuse andmed ja teatav Copernicuse teave võivad vajada kaitset, siis peaksid kõik Copernicuses osalejad selleks, et tagada sellise teabe turvaline levitamine käesoleva määruse alusel, siiski tagama ELi salastatud teabe kaitse taseme, mis on samaväärne sellega, mis on tagatud julgeolekueeskirjadega, mis on sätestatud komisjoni otsuse 2001/844/EÜ, ESTÜ, Euratom ⁽¹⁾ lisas, ning nõukogu julgeolekueeskirjadega, mis on sätestatud nõukogu otsuse 2013/488/EL ⁽²⁾ lisades.
- (40) Kuna teatavad Copernicuse andmed ja teatav Copernicuse teave, sealhulgas kõrglahutusega kujutised, võivad mõjutada liidu või selle liikmesriikide julgeolekut, tuleks nõukogule anda nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel õigus võtta vastu meetmeid, et tegeleda liidu või selle liikmesriikide julgeolekuga seonduvate riskide ja ohtudega.
- (41) Kogu Copernicuse raames loodud või arendatud materiaalse ja immateriaalse vara omanik peaks olema liit. Et pidada täielikult kinni kõikidest omandiga seotud põhiõigustest, tuleks saavutada vajalikud kokkulepped praeguste omanikega. Tuleks mõista, et immateriaalse vara omandiõigust käsitlevad käesoleva määruse sätted ei hõlma immateriaalseid õigusi, mis ei ole asjaomase siseriikliku õiguse alusel üleantavad. Selline liidu omandiõigus ei mõjuta liidu võimalust teha kõnealune vara kättesaadavaks kolmandatele isikutele või see võõrandada kooskõlas käesoleva määrusega juhul, kui seda peetakse iga üksiku juhtumi kohta koostatava hinnangu põhjal asjakohaseks. Eelkõige peaks liidul olema võimalik üle anda või litsentsida Copernicuse raames tehtud tööst tulenevaid intellektuaalomandiõigusi, et saavutada Copernicuse teenuste aktiivne kasutuselevõtt järgmise tasandi kasutajate poolt.
- (42) Liidu finantshuve tuleks kogu kulutsükli vältel kaitsta proportsionaalsete meetmete kaudu, mis hõlmavad rikkumiste ärahoidmist, avastamist ja uurimist, samuti kaotatud, alusetult väljamakstud või valesti kasutatud vahendite tagasinõudmist ning vajaduse korral haldus- ja rahalisi karistusi kooskõlas finantsmäärusega.
- (43) Kuna Copernicus on keerukas programm, peaksid komisjoni abistama laia sidusrühmade ringi kuuluvad sõltumatud eksperdid, sealhulgas eelkõige liikmesriikide poolt turvaküsimustega seoses nimetatud eksperdid, kosmose eest vastutavate asjakohaste siseriiklike üksuste esindajad ja Copernicuse kasutajad, et varustada komisjoni vajaliku tehnilise ja teadusliku eksperditeabega, muu hulgas interdistsiplinaarsest ja sektoriteülesest perspektiivist, võttes arvesse asjaomaseid olemasolevaid algatusi liidu, riiklikul ja piirkondlikul tasandil.
- (44) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused seoses iga-aastase tööprogrammi, teenuse ja kosmosekomponentide tehniliste kirjelduste, turvaaspektide ja liikmesriikides Copernicuse andmete ja Copernicuse teabe kasutamise ning Maa seire tehnoloogiale ja arendustegevusele juurdepääsu ühtlustamise edendamise meetmetega, tuleks komisjonile anda rakendusvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011 ⁽³⁾.
- (45) Kuna Copernicus on suunatud kasutajatele, on vajalik kasutajate pidev tõhus kaasamine, eelkõige seoses teenuste nõuete kindlaksmääramise ja kontrollimisega. Et suurendada kasutajate väärtust, tuleks neid aktiivselt kaasata, viies läbi korrapäraseid konsulteerimisi nii avaliku kui ka erasektori lõppkasutajatega. Selleks tuleks luua töörühm (nn kasutajate foorum), et aidata Copernicuse komiteel kindlaks teha kasutajate vajadusi, kontrollida teenuste vastavust ja kooskõlastamist selle kasutajatega avalikust sektorist.

⁽¹⁾ Komisjoni 29. novembri 2001. aasta otsus 2001/844/EÜ, ESTÜ, Euratom, millega muudetakse komisjoni kodukorda (EÜT L 317, 3.12.2001, lk 1).

⁽²⁾ Nõukogu 23. septembri 2013. aasta otsus 2013/488/EL ELi salastatud teabe kaitseks vajalike julgeolekueeskirjade kohta (ELT L 274, 15.10.2013, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamistulemuste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (46) Komisjonil peaks olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte seoses andmenõuetega, mis on vajalikud operatiivteenuste arenguks, tingimuste ja menetlustega, mis käsitlevad juurdepääsu Copernicuse andmetele ja Copernicuse teabele, nende registreerimist ja kasutamist, tehniliste eritingimustega, mida on vaja Copernicuse andmete ja Copernicuse teabe häirete vältimiseks ning Copernicuse andmete ja Copernicuse teabe hankimise või levitamise piiramise kriteeriumidega, mida kohaldatakse õiguste vastuolu korral. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (47) Käesoleva määruse alusel rahastatud meetmeid tuleks kontrollida ja hinnata, et teha muudatusi ja neid edasi arendada. Eelkõige tuleks hindamisel käsitleda Copernicuse andmete ja Copernicuse teabe poliitika mõju sidusrühmadele, järgmise etapi kasutajatele, äritegevusele ning Maa seire infrastruktuuridesse tehtud riiklikele ja erasektori investeeringutele. Hindamisel tuleks käsitleda ka Euroopa asjakohaste ametite (näiteks Euroopa GNSSi Agentuur) võimalikku tulevast kaasatust. Maksimaalsete tulemuste saavutamiseks ning Copernicuse rakendusetappide kaudu saadud teadmiste ja eksperditeadmiste ärakasutamiseks tuleks tulevase kavandamise tarbeks uurida uusi organisatsioonilisi mudeleid, tagades pikaajalised majanduslikud kohustused.
- (48) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt luua Copernicus, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, sest see hõlmab ka üleeuroopalist suutlikkust ja sõltub teenuste koordineeritud pakkumisest kõikides liikmesriikides, mida on vaja koordineerida liidu tasandil, küll aga saab seda meetme ulatuse tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (49) Käesoleva määrusega kehtestatakse rahastamispakett, mis on Euroopa Parlamendile ja nõukogule iga-aastase eelarvemenetluse käigus peamiseks lähtesummaks Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 2. detsembri 2013. aasta eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ja usaldusväärset finantsjuhtimist käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe⁽¹⁾ punkti 17 tähenduses.
- (50) On asjakohane viia käesoleva määruse rahastamisperiood vastavusse määruses (EL, Euratom) nr 1311/2013 sätestatuga. Seetõttu tuleks käesolevat määrust kohaldada alates 1. jaanuarist 2014.
- (51) Määrus (EL) nr 911/2010 tuleb kehtetuks tunnistada, et luua asjakohane juhtimis- ja rahastamisraamistik ning tagada Copernicuse täielik toimimine. Järjepidevuse tagamiseks peaksid määruse (EL) nr 911/2010 alusel võetud meetmed edasi kehtima,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLD- JA FINANTSSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega luuakse liidu Maa seire ja jälgimise programm Copernicus („Copernicus”) ning sätestatakse selle rakenduseeskirjad.

Artikkel 2

Reguleerimisala

1. Copernicus on tsiviilkontrolli all olev kasutajakeskne tsiviilprogramm, mis rajaneb olemasoleval riikide ja Euroopa suutlikkusel ning tagab samuti järjepidevuse ülemaailmse keskkonna- ja turvaseire alusel välja arendatud tegevustega.

⁽¹⁾ ELT C 373, 20.12.2013, lk 1.

2. Copernicus sisaldab järgmisi komponente:
 - a) teenusekomponent, millega tagatakse teabe edastamine järgmistes valdkondades: atmosfääri seire, merekeskkonna seire, maismaaseire, kliimamuutused, hädaolukordade ohjamine ja julgeolek;
 - b) kosmosekomponent, millega tagatakse jätkusuutlik kosmosepõhine seire punktis a osutatud teenusevaldkondades;
 - c) *in situ* komponent, millega tagatakse punktis a osutatud teenusevaldkondade jaoks koordineeritud juurdepääs õhus, merel ja maapinnal paiknevate seadmete kaudu saadud seireandmetele.
3. Lõikes 2 osutatud komponentide vahel luuakse sobivad ühendused ja liidesed.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „sihtotstarbelised missioonid” — kosmosepõhised Maa seire missioonid, mis on mõeldud kasutamiseks ja mida juhitakse Copernicuse raames, eelkõige Sentineli missioonid;
- 2) „toetavad missioonid” — kosmosepõhised Maa seire missioonid, mis edastavad Copernicusele sihtotstarbeliste missioonide kaudu saadud andmeid täiendavaid andmeid;
- 3) „sihtotstarbeliste missioonide kaudu saadud andmed” — sihtotstarbeliste missioonide käigus saadud kosmosepõhise Maa seire andmed Copernicuse raames kasutamiseks;
- 4) „toetavate missioonide kaudu saadud andmed” — toetavate missioonide käigus saadud kosmosepõhise Maa seire andmed, mille kasutamiseks on luba või mis on edastatud Copernicuse raames kasutamiseks;
- 5) „*in situ* andmed” — maapinnal, merel ja õhus paiknevate sensorite kaudu saadud seireandmed ning samuti võrdlusandmed ja lisaandmed, mille kasutamiseks on luba või mis on edastatud Copernicuse raames kasutamiseks;
- 6) „kolmandate isikute andmed ja teave” — andmed ja teave, mis on loodud väljaspool Copernicust ja on vajalikud selle eesmärkide täitmiseks;
- 7) „Copernicuse andmed” — sihtotstarbeliste missioonide kaudu saadud andmed, toetavate missioonide kaudu saadud andmed ja *in situ* andmed;
- 8) „Copernicuse teave” — Copernicuse andmete töötlemise või modelleerimise tulemusena artikli 5 lõikes 1 osutatud Copernicuse teenuste kaudu saadav teave;
- 9) „Copernicuse kasutajad” — järgmised kasutajad:
 - a) Copernicuse põhikasutajad: liidu institutsioonid ja asutused ning Euroopa, riiklikud, piirkondlikud ja kohalikud ametiasutused, kellele on tehtud ülesandeks avaliku teenuse või poliitika kujundamine, rakendamine, jõustamine või järelevalve artikli 2 lõike 2 punktis a osutatud valdkondades;
 - b) teadusringkonna kasutajad: ülikoolid ja muud teadusuuringute ja haridusega tegelevad organisatsioonid;
 - c) ettevõtlus- ja erasektori kasutajad;
 - d) heategevuslikud, valitsusvälised ja rahvusvahelised organisatsioonid.

Artikkel 4

Eesmärgid

1. Copernicus toetab järgmisi üldeesmärke:
 - a) Maa seire, et toetada keskkonnakaitset ning kodanikukaitse ja tsiviiljulgeoleku jõupingutusi;
 - b) maksimeerida sotsiaal-majanduslikku kasu ja edendada Maa seire kasutamist rakendustes ja teenustes, toetades seeläbi strateegiat „Euroopa 2020” ja selle aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu eesmärke;
 - c) toetada Euroopa konkurentsivõimelise kosmose- ja teenustesektori arengut ning luua Euroopa ettevõtjatele maksimaalsed võimalused innovaatiliste Maa seire süsteemide ja teenuste väljatöötamiseks ja pakkumiseks;

- d) tagada sõltumatu juurdepääs keskkonnavalastele teadmistele ning Maa seire ja geoteabeteenuste seisukohalt määrava tähtsusega tehnoloogiale, võimaldades seega Euroopal sõltumatult otsuseid teha ja meetmeid võtta;
- e) toetada Euroopa poliitikat ja panustada sellesse ning soodustada üleilmseid algatusi (nagu GEOS).
2. Lõikes 1 sätestatud üldeesmärkide saavutamiseks on Copernicusel järgmised eesmärgid:
- a) esitada Copernicuse kasutajatele täpsed ja usaldusväärsed andmed ja teave, mida pakutakse pikaajaliselt ja püsivalt, võimaldades osutada artikli 5 lõikes 1 osutatud teenuseid ja täita Copernicuse põhikasutajate vajadusi;
- b) pakkuda püsivat ja usaldusväärset juurdepääsu kosmosepõhiste andmetele ja Euroopa Maa seire sõltumatu võimekuse abil saadud teabele, järgides ühtseid tehnilisi nõudeid ning tuginedes olemasolevatele vahenditele ja suutlikkusele, täiendades neid vajaduse korral;
- c) pakkuda püsivat ja usaldusväärset juurdepääsu *in situ* andmetele, tuginedes eelkõige olemasolevatele Euroopa ja riikliku tasandi suutlikkusele ning üleilmsetele seiresüsteemidele ja -võrgustikele.
3. Lõigetes 1 ja 2 sätestatud eesmärkide saavutamist mõõdetakse järgmiste tulemusnäitajate alusel:
- a) Copernicuse andmed ja Copernicuse teave, mis on tehtud kättesaadavaks kooskõlas keskkonna, kodanikukaitse ja tsiviiljulgeoleku valdkonna teenuse osutamise taseme nõuetega;
- b) suurenenud nõudlus Copernicuse andmete ja Copernicuse teabe järele, mida mõõdetakse kasutajate arvu, tutvutud andmete ja lisaväärtusega teabe mahu suurenemise, järgmise tasandi teenuste arvu suurenemise ning liikmesriikides ja liidus andmete levitamise ulatuse laienemise alusel;
- c) Copernicuse andmete ja Copernicuse teabe kasutamine liidu institutsioonides ja asutustes, rahvusvahelistes organisatsioonides ning Euroopa, riikliku, piirkondliku või kohaliku tasandi ametiasutustes, sealhulgas kasutuselevõtu määr ja rahulolu ning Euroopa riikide ühiskonnale pakutavate hüvede tase;
- d) turu hõlvamine, sealhulgas olemasolevate turgude laiendamine ja uute turgude loomine ning Euroopa järgmise tasandi ettevõtjate konkurentsivõime;
- e) Copernicuse teenuseid toetavate Copernicuse andmete püsiv kättesaadavus.

Artikkel 5

Copernicuse teenusekomponent

1. Copernicuse teenusekomponent koosneb järgmistest teenustest:
- a) atmosfääri seire teenus, et anda teavet õhu kvaliteedi kohta Euroopa tasandil ja atmosfääri keemilise koostise kohta ülemaailmsel tasandil. Sellega antakse eelkõige teavet nii kohalikul kui ka riiklikul tasandil rakendatavate õhukvaliteedi seire süsteemide tarbeks ning see aitab kaasa atmosfääri koostisse kuuluvate kliimamõjurite seirele, sealhulgas võimaluse korral metsaga kaetusele avalduva mõju seirele;
- b) merekeskkonna seire teenus, et anda teavet ookeanide ja mereökosüsteemide füüsilise seisundi ja dünaamika kohta maailmamere ja Euroopa piirkondlike merepiirkondade lõikes, toetades mereohutust, panust jäätmevoogude seiresse, merekeskkonna, ranniku- ja polaaralade ning mereressursside seiret ja samuti meteoroloogilisi prognoose ja kliimaseiret;
- c) maismaaseire teenus, et anda teavet maakasutuse ja -katte, krüosfääri, kliimamuutuste ja biogeofiüsiliste näitajate, sealhulgas nende dünaamika kohta, et toetada elurikkuse, mulla, sisevete ja rannikuvete, metsade ja taimestiku ning loodusvarade ülemaailmsel kohaliku tasandini läbiviidavat keskkonnaseiret ning samuti keskkonna-, põllumajandus-, arengu-, energeetika-, linnaplaneerimis-, infrastruktuuri- ja transpordipoliitika üldist rakendamist;
- d) kliimamuutusteteenus, et anda teavet kliimamuutuste mõjudega kohanemise ja nende leevendamise toetamiseks vajaliku teadmistaasi suurendamiseks. See aitab eelkõige kaasa olulisemate kliimamõjurite andmete, kliimaanalüüside, prognooside ja näitajate esitamisele liidu mitmesuguste sektorite ja ühiskonnale oluliste valdkondade kohanemise leevendamistrateegiade seisukohast asjakohaste aja- ja ruumiskaalade alusel;

- e) hädaolukordade ohjamise teenus, et anda teavet hädaolukorras reageerimiseks igat laadi katastroofide, sealhulgas ilmastikuohtude, geofüüsiliste ohtude, inimtegevusest tingitud tahtmatute või kuritahtlike katastroofide ning muude humanitaarkatastroofide korral, samuti selliste katastroofide vältimiseks, nendeks valmistumiseks, neile reageerimiseks ja nendest taastumiseks;
- f) julgeolekuteenus, et anda teavet Euroopa tsiviiljulgeolekuga seotud probleemidega toimetulekuks, parandades kriiside vältimist, nendeks valmisolekut ja neile reageerimist, eelkõige piiri- ja merekontrolli valdkonnas, kuid ka liidu välis- ja julgeolekutegevuse toetamiseks, ilma et see piiraks selliste koostöökokkulepete kohaldamist, mis võidakse sõlmida komisjoni ning mitmesuguste ühise välis- ja julgeolekupoliitika organite, eelkõige Euroopa Liidu Satelliidikeskuse vahel.
2. Lõikes 1 osutatud teenuste osutamisel võetakse arvesse subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtteid ning need peavad võimaluse korral olema kulutõhusad ja detsentraliseeritud, et integreerida Euroopa tasandil olemasolevad *in situ* ja võrdlusandmed ja liikmesriikide suutlikkus, vältides seeläbi tegevuse dubleerimist. Välditakse olemasolevate allikate andmeid dubleerivate andmete hankimist, välja arvatud juhul, kui olemasolevate või ajakohastavate andmekogumite sobivas ajaraamistikus kasutamine ei ole tehniliselt mõistlik, kulutõhus või võimalik.

Teenuste puhul rakendatakse rangeid kvaliteedikontrolli süsteeme, mis annavad teavet teenuste taseme, sealhulgas kättesaadavuse, usaldusväärsuse, kvaliteedi ja õigeaegsuse kohta.

3. Lõikes 1 osutatud teenuste edasiarendamise tagamiseks ja nende avaliku sektori poolse kasutuselevõtu tagamiseks tehakse samuti järgmist:

- a) arendustegevus, mille eesmärk on parandada teenuste kvaliteeti ja toimimist, sealhulgas nende edasiarendamist ja kohandamist, vältida või maandada tegevusriske ja kasutada ära sünergiaid, mis tuleneb seotud tegevustest, näiteks raamprogrammi „Horisont 2020” raames;
- b) Copernicuse andmete ja Copernicuse teabe kasutamise ja kasutuselevõtmise edendamise meetmeid sisaldav toetustegevus
- i) ametiasutuste poolt, kellele on tehtud ülesandeks avaliku teenuse või poliitika kujundamine, rakendamine, jõustamine või järelevalve lõikes 1 osutatud valdkondades. See hõlmab suutlikkuse suurendamist ja standardmenetluste ja vahendite väljatöötamist, et integreerida Copernicuse andmed ja Copernicuse teave kasutajate tööprotsessidesse;
- ii) muude kasutajate ja järgmise etapi rakenduste poolt. See hõlmab teavituse, koolituse ja teabe levitamise alast tegevust.

Artikkel 6

Copernicuse kosmosekomponent

1. Copernicuse kosmosekomponendi kaudu tehakse kosmosepõhist seiret, mis toetab peamiselt artikli 5 lõikes 1 osutatud teenuseid.
2. Copernicuse kosmosekomponent koosneb sihtotstarbelistest missioonidest ja toetavate missioonide kaudu saadud andmetest ning selle raames tehakse järgmist:
- a) kosmosepõhiste seireandmete esitamine, sealhulgas:
- i) sihtotstarbeliste missioonide läbiviimine, haldamine ja käigus hoidmine, mis hõlmab satelliitide ülesannete määramist, satelliitide seiret ja kontrolli, andmete vastuvõtmist, töötlemist, arhiveerimist ja levitamist ning pidevat kalibreerimist ja valideerimist;
- ii) *in situ* andmete esitamine sihtotstarbeliste missioonide seireandmete kalibreerimiseks ja valideerimiseks;
- iii) sihtotstarbeliste missioonide kaudu saadud andmeid täiendavate toetavate missioonide kaudu saadud andmete esitamine, arhiveerimine ja levitamine;
- b) kasutajate muutuvatele vajadustele vastav tegevus, sealhulgas:
- i) seireandmetes esinevate lünkade kindlakstegemine ja uute sihtotstarbeliste missioonide määratlemine kasutajate nõuete alusel;
- ii) sihtotstarbeliste missioonide moderniseerimisele ja täiendamisele suunatud arendustegevus, sealhulgas seotud kosmoseinfrastruktuuri uute elementide kavandamine ja hange;
- c) satelliitide kaitsmine kokkupõrkeohu eest, võttes arvesse liidu toetusraamistikku kosmose jälgimiseks ja seireks;
- d) satelliitide ohutu kasutusel kõrvaldamine kasutusaja lõppemisel.

Artikkel 7

Copernicuse in situ komponent

1. Copernicuse *in situ* komponent annab juurdepääsu *in situ* andmetele, toimides peamiselt artikli 5 lõikes 1 osutatud Copernicuse teenuste heaks.

Selle raames tehakse järgmist:

- a) *in situ* andmete, sealhulgas kolmandate isikute *in situ* andmete esitamine operatiivteenistustele rahvusvahelisel tasandil, lähtudes olemasolevast suutlikkusest;
- b) *in situ* andmete kogumise ja esitamise koordineerimine ja ühtlustamine;
- c) tehniline abi komisjonile seoses *in situ* infrastruktuuri kaudu kogutud seireandmete teenusendüetega;
- d) koostöö *in situ* operaatoritega, et edendada *in situ* seireinfrastruktuuri ja -võrgustikega seotud arendustegevuse järjepidevust;
- e) selliste *in situ* seireandmetes, muu hulgas rahvusvahelisel tasandil esinevate lünkade kindlakstegemine, mida ei saa täita olemasoleva infrastruktuuri ja võrgustike abiga, ja tegevus kõnealuste lünkade täitmiseks, järgides seejuures subsidiaarsuse põhimõtet.

2. *In situ* andmeid kasutatakse Copernicuses kooskõlas kehtivate kolmandate isikute, sealhulgas liikmesriikide õigustega ja kohaldatavate piirangutega andmete kasutamise ja edastamise kohta.

3. Komisjon võib kooskõlas finantsmääruse artikli 58 lõike 1 punktiga c teha osaliselt või täielikult *in situ* komponendi hulka kuuluvate tegevuste läbiviimise ülesandeks käesoleva määruse artikli 11 lõikes 1 osutatud teenuse operaatoritele või, kui on nõutav üldine koordineerimine, Euroopa Keskkonnaametile.

Artikkel 8

Rahastamispakett

1. Rahastamispakett artiklites 5, 6 ja 7 osutatud tegevuse läbiviimiseks ajavahemikul 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2020 on 4 291 480 000 eurot jooksevhindades.

2. Lõikes 1 osutatud summa jagatakse vastavalt järgmistele kululiikidele jooksevhindades:

- a) 897 415 000 eurot artiklites 5 ja 7 osutatud meetmetele;
- b) 3 394 065 000 eurot artiklis 6 osutatud meetmetele, sealhulgas maksimaalselt 26 500 000 eurot artikli 6 lõike 2 punktis c osutatud meetmetele.

3. Komisjon võib lõike 2 punktides a ja b sätestatud vahendeid ühest kulukategooriast teise ümber paigutada kuni 10 % ulatuses lõikes 1 osutatud summast. Kui ümberpaigutamine puudutab kumulatiivset summat, mis ületab 10 % lõikes 1 osutatud summast, konsulteerib komisjon artikli 30 lõikes 3 osutatud nõuandemenetluse kohaselt Copernicuse komiteega.

4. Eelarve täitmise eest kaudselt vastutavatele üksustele tehtud eelmaksetelt kogunenud intressid eraldatakse tegevustele vastavalt komisjoni ja asjaomase üksuse vahel sõlmitud delegerimiskokkuleppele või lepingule. Vastavalt usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttele avavad eelarve täitmise eest kaudselt vastutavad üksused kontod, mis võimaldavad kindlaks teha rahalisi vahendeid ja vastavat intressi.

5. Euroopa Parlament ja nõukogu kinnitavad iga-aastased eraldised mitmeaastase finantsraamistiku piires. Eelarvelised kulukohustused, mis on seotud rohkem kui üht eelarveaastat hõlmava tegevusega, võib jaotada iga-aastaste osamaksetena mitme eelarveaasta peale.

6. Copernicuse rahalised vahendid võivad katta ka vahetult Copernicuse juhtimiseks ja selle eesmärkide saavutamiseks vajalike ettevalmistustööde, järelevalve, kontrolli, auditi ja hindamisega seotud kulused, sealhulgas uuringute, kohtumiste, teavitamis- ja teabevahetusmeetmetega seotud kulused, samuti kulused, mis on seotud teabe töötlemiseks ja andmete vahetamiseks ettenähtud IT-võrgustikega.

7. Komisjon võib Copernicuse rakendamise teha ülesandeks finantsmääruse artikli 58 lõike 1 punktis c osutatud üksustele. Kui Copernicuse eelarvet täidetakse kaudselt artikli 10 lõike 3 või artikli 11 lõike 1 alusel, kohaldatakse nende üksuste hanke-eeskirju, kellele on delegeritud eelarve täitmise tegevustega seotud ülesanded, sellises ulatuses, nagu on lubatud finantsmääruse artikli 60 kohaselt. Nimetatud eeskirjades vajalikud konkreetsed kohandused, samuti kord olemasolevate lepingute pikendamiseks määratakse kindlaks vastavates delegerimislepingutes.

II PEATÜKK

COPERNICUSE JUHTIMINE

Artikkel 9

Komisjoni ülesanded

1. Komisjonil lasub üldine vastutus Copernicuse ja selle erinevate komponentide vahelise koordineerimise eest. Komisjon haldab käesoleva määruse alusel eraldatud vahendeid ja teeb järelevalvet Copernicuse rakendamise, sealhulgas prioriteetide määratlemise, kasutajate kaasamise, kulude, ajakava, toimimise ja hangete üle.
2. Komisjon haldab liidu nimel ja oma pädevuse piires suhteid kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, tagades Copernicuse koordineerimise riikliku, liidu ja rahvusvahelise tasandi tegevusega.
3. Komisjon aitab kaasa liikmesriikide koordineeritud panuse andmisele, mille eesmärk on teenuste operatiivne osutamine ning vajalike seireandmete pikaajaline kättesaadavus.
4. Komisjon toetab Copernicuse teenuste asjakohast arendamist ja tagab Copernicuse ja muude asjaomaste liidu poliitikavaldkondade, vahendite, programmide ja meetmete vastastikuse täiendavuse, järjepidevuse ja omavahelise seotuse tagamiseks, et kõnealused poliitikavaldkonnad, vahendid, programmid ja meetmed saavad kasu Copernicuse teenustest.
5. Komisjon soodustab pikaajalise stabiilse investeerimiskeskonna kujunemist ning konsulteerib sidusrühmadega, kui ta peab vajalikuks muuta käesoleva määrusega hõlmatud Copernicuse andmete ja Copernicuse teabeteenuste tooteid.
6. Komisjon tagab, et kõik üksused, kellele tehakse ülesandeks täita rakendamisülesandeid, osutavad oma teenuseid kõigile liikmesriikidele.
7. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 31 vastu delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad andmenõuete kehtestamist seoses artikli 5 lõikes 1 osutatud Copernicuse teenusekomponendi arenguga.
8. Komisjon võtab kooskõlas artikli 30 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega vastu rakendusaktid, mis käsitlevad järgmist:
 - a) artikli 5 lõikes 1 osutatud Copernicuse teenusekomponendi tehniline kirjeldus seoses selle rakendamisega;
 - b) artiklis 6 osutatud Copernicuse kosmosekomponendi tehniline kirjeldus seoses selle rakendamisega ja arenguga kasutajate nõuete alusel.
9. Komisjon esitab liikmesriikidele ja Euroopa Parlamendile õigeaegselt Copernicust puudutava kogu asjakohase teabe, eelkõige riskihalduse, üldiste kulude, Copernicuse infrastruktuuri iga olulise elemendi iga-aastaste tegevuskulude, ajakava, toimimise ja hangete kohta ning intellektuaalomandi õiguste haldamise hinnangu.

Artikkel 10

Euroopa Kosmoseagentuuri ülesanded

1. Komisjon sõlmib ESAga delegeerimislepingu, tehes talle ülesandeks:
 - a) tagada Copernicuse kosmosekomponendi tehniline koordineerimine;
 - b) määratleda Copernicuse kosmosekomponendi üldine süsteemiarhitektuur ja selle areng kasutajate nõuete alusel, kooskõlastades tegevuse komisjoniga;
 - c) hallata eraldatud vahendeid;
 - d) tagada seire- ja kontrollitoimingud;
 - e) töötada välja uued sihtotstarbelised missioonid;
 - f) korraldada hanked seoses korduvate sihtotstarbeliste missioonidega;
 - g) juhtida sihtotstarbelisi missioone, välja arvatud neid, mida käesoleva artikli lõike 2 kohaselt juhib EUMETSAT;
 - h) koordineerida kava, mille kohaselt Copernicuse teenustel oleks juurdepääs toetavate missioonide kaudu saadud andmetele;
 - i) hankida juurdepääsuõigused satelliitide kaudu saadud kommertsturul pakutavatele andmetele, mis on artikli 5 lõikes 1 osutatud Copernicuse teenuste jaoks vajalikud, ja pidada läbirääkimisi selliste andmete kasutamise tingimuste üle.

2. Komisjon sõlmib EUMETSATiga delegerimislepingu, määrates ta vastavalt EUMETSATi volitustele ja pädevusele vastutavaks sihtotstarbeliste missioonide juhtimise eest ja toetavate missioonide kaudu saadud andmetele juurdepääsu võimaldamise eest.
3. Delegerimislepingud ESA ja EUMETSATiga sõlmitakse komisjoni poolt kooskõlas finantsmääruse artikli 58 lõike 1 punktiga c vastu võetud delegerimisotsuse alusel.
4. Vastavalt finantsmääruse artiklile 60 tegutsevad ESA ja EUMETSAT vajaduse korral hankijana, kellel on volitus teha otsuseid seoses neile delegeritud hankeülesannete täitmise ja koordineerimisega.
5. Delegerimislepingutes sätestatakse ulatuses, mis on vajalik delegeritud ülesannete ja eelarve täitmiseks, ESA-le ja EUMETSATile eraldatud vahendite haldamise üldtingimused ning nendes võetakse asjakohasel juhul arvesse ESA pikaajalist stsenaariumit. Eelkõige kehtestatakse nendes meetmed, mis tuleb võtta seoses Copernicuse kosmosekomponendi arendamise, hangete ja toimimisega, asjaomane rahastamiskord, juhtimismenetlused ning järelevalve- ja kontrollimeetmed, lepingute kulude, ajakava, tulemuslikkuse ja hangete osas nõuetele mittevastava täitmise korral kohaldatavad meetmed ning samuti kogu materiaalse ja immateriaalse vara omandiõigust reguleerivad eeskirjad.
6. Järelevalve- ja kontrollimeetmetega nähakse eelkõige ette kord kulude eelhindamiseks, komisjoni süstemaatiline kuludest ja ajakavast teavitamine ning kavandatud eelarve, tulemuslikkuse ja ajakava puhul esinevate kõrvalekallete korral rakendatavad parandusmeetmed, mis tagavad tegevuste elluviimise eraldatud eelarve piires.
7. Copernicuse komiteega konsulteeritakse käesoleva artikli lõikes 3 osutatud delegerimisotsuste tegemisel vastavalt artikli 30 lõikes 3 osutatud nõuandemenetlusele. Copernicuse komiteed teavitatakse eelnevalt delegerimiskokkuleppest, mille liit (keda esindab komisjon) sõlmib ESA ja EUMETSATiga.
8. Komisjon teavitab Copernicuse komiteed pakkumuste hindamise tulemustest ning ESA ja EUMETSATi poolt erasektori üksustega sõlmitavatest lepingutest, esitades sealhulgas teabe allhanke kohta.

Artikkel 11

Teenuse operaator

1. Komisjon võib teha teenusekomponendiga seotud rakendusülesannete täitmise delegerimislepingute või lepinguga ülesandeks muu hulgas järgmistele üksustele, kui see on nõuetekohaselt põhjendatud tegevuse eripära ning olemasolevate spetsiifiliste pädevuste, volituste ning tegevus- ja haldussuutlikkuse alusel:

- a) Euroopa Keskonnaamet (EEA);
- b) Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuur (Frontex);
- c) Euroopa Meresõiduohutuse Amet (EMSA);
- d) Euroopa Liidu Satelliidikeskus (SATCEN);
- e) Euroopa Keskpika Ilmaennustuse Keskus (ECMWF);
- f) muud asjakohased Euroopa ametid, ühingud ja riiklike asutuste konsortsiumid.

Delegerimislepingud sõlmitakse teenuseoperaatoritega komisjoni poolt finantsmääruse artikli 58 lõike 1 punkti c kohaselt vastu võetud delegerimisotsuse alusel.

2. Lõikes 1 osutatud üksuste valikul võetakse nõuetekohaselt arvesse kõnealuste ülesannete delegerimise kulutõhusust ja mõju üksuste juhtimisstruktuurile ning nende rahalistele ja inimressurssidele.
3. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud delegerimisotsuste tegemisel konsulteeritakse Copernicuse komiteega artikli 30 lõikes 3 osutatud nõuandemenetluse kohaselt. Copernicuse komiteed teavitatakse ette delegerimislepingutest, mille liit, keda esindab komisjon, sõlmib teenuse operaatoritega.

*Artikkel 12***Komisjoni tööprogramm**

1. Komisjon võtab finantsmääruse artikli 84 kohaselt rakendusaktiga vastu Copernicuse iga-aastase tööprogrammi.
2. Iga-aastane tööprogramm sisaldab rakenduskava, milles kirjeldatakse üksikasjalikult artiklites 5, 6 ja 7 osutatud Copernicuse komponentidega seotud meetmeid, ning see on tulevikku vaatav ja selles võetakse arvesse kasutajate vajaduste muutumist ja tehnilist arengut.
3. Kõnealune rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 30 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

*Artikkel 13***Koostöö liikmesriikidega**

1. Komisjon teeb koostööd liikmesriikidega, et parandada andmete ja teabe vahetamist nende vahel, ja toetab andmete levitamise arengut piirkondlikul ja kohalikul tasandil. Komisjon püüab tagada, et vajalikud andmed ja teave on Copernicusele kättesaadavad. Liikmesriikide toetavate missioonide, teenuste ja *in situ* infrastruktuurid on Copernicusele oluliseks panuseks.
2. Komisjon võib rakendusaktidega võtta vastu meetmeid, et edendada liikmesriikides Copernicuse andmete ja Copernicuse teabe kasutamist ja toetada liikmesriikide juurdepääsu Maa seire tehnoloogiale ja selle arendamisele. Sellised meetmed ei tohi moonutada vaba konkurentsi. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 30 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega.

III PEATÜKK

AVALIKUD HANKED

I JAGU

Avalikele hangetele kohaldatavad üldsätted*Artikkel 14***Üldsätted**

Ilma et see piiraks artikli 8 lõike 7 kohaldamist ja liidu oluliste julgeolekuhuvide või avaliku turvalisuse kaitseks vajalikke meetmeid, tuleb liidu ekspordikontrolli nõuete järgimiseks Copernicusele kohaldada finantsmäärust, eriti avatud juurdepääsu ja õiglase konkurentsi põhimõtteid kogu tegevusharu tarneahelas, läbipaistvale ja õigeaegsele teabele tuginevat hankemenetlust, sõnaselget teavitust kohaldatavatest hanke-eeskirjadest ning valiku- ja lepingu sõlmimise kriteeriumidest ning muud asjakohast teavet, mis tagab kõigile potentsiaalsetele pakkujatele võrdsed võimalused.

*Artikkel 15***Erieesmärgid**

Hankemenetluses järgivad hankijad oma hanketeadetes järgmisi eesmärgi:

- a) edendada kogu liidus kõikide ettevõtjate, eriti uute turuletulijate ning VKEde võimalikult ulatuslikku ja avatud osalemist, soodustades selleks muu hulgas pakkujate poolt allhangete kasutamist;
- b) vältida turgu valitseva seisundi võimalikku kuritarvitamist ja sõltuvust üksikutest tarnijatest;
- c) kasutada ära eelnevaid avaliku sektori investeeringuid ja saadud õppetunde, tööstusalast kogemust ja pädevust, tagades samas, et järgitakse konkureeriva hanke eeskirju;
- d) asjakohasel juhul hankida mitmelt pakkujalt, et tagada parem üldine kontroll Copernicuse, selle kulude ja ajakava üle;
- e) võimaluse korral arvestada kogukulu hangitava toote, teenuse või töö kogu kasuliku kasutusea jooksul.

II JAGU

Avalikele hangetele kohaldatavad erisätted

Artikkel 16

Ausa konkurentsi tingimuste kehtestamine

Hankija peab võtma asjakohased meetmed ausa konkurentsi tingimuste tagamiseks, juhul kui ettevõtja varasem osalemine hankemenetlusega seotud tegevuses:

- a) võib anda kõnealusele ettevõtjale olulise eelise seoses siseteabega ning tekitada seega kahtlusi võrdse kohtlemise osas või
- b) mõjutab konkurentsi tavatingimusi või lepingute sõlmimise või täitmise erapooletust ning objektiivsust.

Kõnealused meetmed ei tohi moonutada konkurentsi, ohustada võrdset kohtlemist ega ettevõtjate, nende kaubandussuhete ja kulustruktuuri kohta kogutud andmete konfidentsiaalsust. Sellega seoses peavad kõnealused meetmed võtma arvesse kavandatava lepingu liiki ja üksikasju.

Artikkel 17

Teabeturve

Salastatud teabega seotud, seda nõudvate ja/või sisaldavate hankelepingute puhul täpsustab hankija hankedokumentides kõik vajalikud meetmed ja nõuded niisuguse teabe kaitsmiseks nõutaval tasemel.

Artikkel 18

Varustuskindlus

Hankija esitab hankedokumentides varustuskindluse ja teenuste osutamise tagamise nõuded lepingu täitmisel.

Artikkel 19

Tingimuslike osadega leping

1. Hankija võib sõlmida tingimuslike osadega lepingud.
2. Tingimuslike osadega leping hõlmab fikseeritud osa, mis on lisatud eelarvelise kulukohustuse võtmisele, mille tulemuseks on kindel kohustus tagada lepinguliste tööde tegemine, kauba tarnimine või teenuste osutamine vastaval etapil, ja üht või mitut osa, mis on tingimuslikud nii eelarve kui ka lepingu täitmise seisukohast. Hankedokumentides nimetatakse tingimuslike osadega lepingu eritingimused. Neis peab eelkõige olema kindlaks määratud lepingu ese, hind või hinna määramise kord ja töö tegemise, tarnete ja teenuse osutamise tingimused igas etapis.
3. Fikseeritud osa kohustused peavad moodustama ühtse terviku; sama kehtib iga tingimusliku osa kohustuste kohta, võttes arvesse kõigi varasemate osade kohaseid kohustusi.
4. Iga tingimusliku osa täitmine sõltub hankija otsusest, millest on töövõtjat lepingu kohaselt teavitatud. Kui ühe tingimusliku osa täitmine on kinnitatud hilinenult või seda ei kinnitata, võib töövõtja saada juhul, kui see on lepinguga ette nähtud, ja lepingus sätestatud tingimustel ootetoetust või leppetrahvi.
5. Kui hankija leiab, et konkreetse etapi lepingulisi töid ei ole tehtud või teenuseid osutatud, võib ta nõuda kahju hüvitamist ja lepingu lõpetada, kui see on lepinguga ette nähtud ja see toimub lepingus kehtestatud tingimustel.

Artikkel 20

Tekkinud kulude hüvitamisel põhinevad lepingud

1. Hankija võib lõikes 2 ettenähtud tingimustel otsustada sõlmida maksimumhinna piires lepingu, mille alusel kas täies ulatuses või osaliselt hüvitatakse tekkinud kulud.

Selliste lepingute alusel makstav hind hõlmab kõigi selliste otseste kulude hüvitamist, mis töövõtjal lepingu täitmisel tekkisid, nagu kulud lepingu täitmiseks vajalikule tööjõule, materjalile, kulumaterjalile, seadmete kasutusele ja infrastruktuurile. Neile kuludele lisandub kas kindel summa kaudsete kulude ja kasumi katteks või summa, mis katab kaudsed kulud ja asjade tarne või teenuse osutamise tähtaegadega seotud eesmärkide täitmisel põhineva tulemustasu.

2. Hankija võib otsustada sõlmida lepingu, mille alusel kas täies ulatuses või osaliselt hüvitatakse tekkinud kulud, kui objektiivsetel põhjustel on võimatu täpselt kindlaks määrata fikseeritud hinda ja kui saab piisavalt tõendada, et selline kindel hind oleks lepingu täitmisega kaasneva ebakindluse tõttu ebatavaliselt kõrge, sest:

- a) leping sisaldab väga keerulisi tingimusi või tingimusi, mis nõuavad uue tehnoloogia kasutamist, ja seega kaasneb märkimisväärne hulk tehnilisi riske, või
- b) lepingus käsitletava tegevusega tuleb operatiivpõhjustel alustada viivitamatult, kuigi fikseeritud ja lõplikku hinda ei ole veel võimalik täies ulatuses kindlaks määrata kas oluliste riskide tõttu või sel põhjusel, et lepingu täitmine sõltub osaliselt muude lepingute täitmisest.

3. Tekkinud kulude täielikku või osalist hüvitamist käsitleva lepingu maksimumhind on maksimaalne makstav hind. Seda võib ületada üksnes piisavalt põhjendatud erandjuhtudel ning hankija eelneva nõusoleku alusel.

4. Tekkinud kulude täielikku või osalist hüvitamist käsitleva lepingu sõlmimiseks esitatud hankedokumentides täpsustatakse järgmist:

- a) lepingu liik, st kas see on leping, mille alusel kas täies ulatuses või osaliselt hüvitatakse tekkinud kulud maksimumhinna piires;
- b) tekkinud kulude osalist hüvitamist käsitleva lepingu puhul need lepingu osad, millega seoses hüvitatakse tekkinud kulud;
- c) maksimumhind;
- d) lepingu sõlmimise kriteeriumid, mis peavad võimaldama hinnata hinnangulise üldeelarve, hüvitatavate kulude, nende kulude määramise mehhanismide ja pakkumuses osutatud kasumi paikapidavust;
- e) otsestele kuludele lisanduva tasu arvestamise süsteem, millele on osutatud lõikes 1;
- f) eeskirjad ja menetlused, mille alusel tehakse kindlaks, kas pakkuja kavandavad lepingu täitmise kulud on rahastamiskõplikud vastavalt lõikes 5 esitatud põhimõtetele;
- g) raamatupidamiseeskirjad, mida pakkujad peavad täitma;
- h) juhul kui leping, mille alusel hüvitatakse tekkinud kulud osaliselt, muudetakse fikseeritud hinnaga lepinguks, siis sellise muudatuse näitajad.

5. Töövõtja deklareeritud kulud lepingu, mille alusel osaliselt või täielikult hüvitatakse tekkinud kulud, täitmise ajal on rahastamiskõplikud üksnes juhul, kui:

- a) need on tegelikult tekkinud lepingu täitmise ajal, välja arvatud lepingu täitmiseks vajalike seadmete, infrastruktuuri ja immateriaalse varaga seotud kulud, mida võidakse käsitada rahastamiskõplikena kogu nende ostuväärtuse ulatuses;
- b) nendele on osutatud hinnangulises üldeelarves, mille võib vajaduse korral läbi vaadata esialgse lepingu edasiste muudatustega;
- c) need on vajalikud lepingu täitmiseks;
- d) need tulenevad lepingu täitmisest ja on sellega seotud;
- e) need on kindlaks tehtavad, kontrollitavad, kirjendatud töövõtja raamatupidamises ning kindlaks määratud vastavalt tehnilises kirjelduses ja lepingus osutatud raamatupidamisstandarditele;
- f) need on kooskõlas kohaldatavast maksu- ja sotsiaaldigusest tulenevate nõuetega;
- g) need ei ole vastuolus lepingutingimustega;
- h) need on mõistlikud, õigustatud ja vastavad usaldusväärse finantsjuhtimise nõuetele, eelkõige säästlikkuse ja tõhususe poolest.

Töövõtja vastutab oma kulude arvestuse eest või raamatupidamisdokumentide või muude vajalike dokumentide nõuetekohase täitmise eest tõendamaks, et kulud, mille hüvitamist taotletakse, on tekkinud kooskõlas ja vastavad käesolevas artiklis määratletud põhimõtetele. Kulused, mida töövõtja ei suuda põhjendada, ei loeta rahastamiskõlblikeks ja nende hüvitamisest keeldutakse.

6. Tekkinud kulude täielikku või osalist hüvitamist käsitleva lepingu nõuetekohase täitmise tagamiseks täidab hankija järgmisi kohustusi:
 - a) määrab kindlaks võimalikult realistliku maksimumhinna, mis võimaldab vajalikku paindlikkust tehniliste probleemide arvessevõtmiseks;
 - b) muudab lepingu, mille alusel hüvitatakse tekkinud kulud osaliselt, täies ulatuses fikseeritud ja lõpliku hinnaga lepinguks selle täitmise ajal kohe, kui on võimalik kindlaks määrata fikseeritud ja lõplik hind. Selleks määrab ta kindlaks, kuidas toimub lepingu, mille alusel osaliselt või täielikult hüvitatakse tekkinud kulud, muutmine fikseeritud ja lõpliku hinnaga lepinguks;
 - c) võtab järelevalve- ja kontrollimeetmed, millega nähakse eelkõige ette süsteem kulude eelhindamiseks;
 - d) määrab kindlaks sobivad põhimõtted, vahendid ja menetlused lepingute täitmiseks, eelkõige lepingu täitmise ajal töövõtjale ja alltöövõtjatele tekkinud kulude kindlakstegemiseks ja rahastamiskõlblikkuse kontrollimiseks ning lepingu muutmiseks;
 - e) kontrollib, et töövõtja ja alltöövõtjad täidavad lepingus sätestatud raamatupidamisstandardeid ja kohustust esitada tõendavad raamatupidamisdokumendid, mis peaksid andma raamatupidamisest tõese ja ausa ülevaate;
 - f) tagab kogu lepingu täitmise ajal pidevalt punktis d osutatud põhimõtete, vahendite ja menetluste tõhususe.

Artikkel 21

Lepingumuudatused

Hankija ja töövõtjad võivad lepingut muuta tingimusel, et muudatus vastab kõikidele järgmistele tingimustele:

- a) sellega ei muudeta lepingu sisu;
- b) see ei häiri lepingu majanduslikku tasakaalu;
- c) sellega ei sätestata tingimusi, mis juhul, kui need oleksid algselt esinenud hankedokumentides, oleksid võimaldanud osaleda ka teistel pakkujatel peale nende, kes esialgses menetluses tunnistati nõudeid täitnuks, või oleksid võimaldanud tunnistada edukaks mõne muu pakkumuse kui see, mis esialgu välja valiti.

Artikkel 22

Allhanked

1. Hankija nõuab igalt pakkujalt, et lepingu osa suhtes sõlmitaks sobival tasandil läbiviidava konkurentsipõhise hanke alusel allhankeleping ettevõtjaga, kes ei kuulu kontserni, eelkõige uute turuletulijate ja VKEdega.
2. Hankija esitab lepingu selle osa suuruse, mis tuleb täita allhanke kaudu, minimaalse ja maksimaalse määrana. Hankija tagab, et sellised määrad on proportsionaalsed lepingu eesmärgi ja maksumusega, võttes arvesse asjaomase tegevussektori eripära ja eelkõige konkurentsiolekorda ja täheldatud tööstuspotentsiaali.
3. Kui pakkuja märgib oma pakkumuses, et ta ei kavatse lepingu osa suhtes kasutada allhanget või et ta kavatseb kasutada allhanget lõikes 2 osutatud miinimummäärast väiksemas ulatuses, teavitab ta hankijat selle põhjustest. Hankija esitab kõnealuse teabe komisjonile.
4. Hankija võib lükata põhilepingu sõlmimise menetluse käigus tagasi kandidaadi valitud alltöövõtjad või lepingu täitmise ajal eduka pakkuja valitud alltöövõtjad. Ta põhjendab seda tagasilükkamist kirjalikult ning see võib põhineda üksnes põhilepingu pakkuja valikul kohaldatavatel kriteeriumidel.

IV PEATÜKK

ANDME- JA JULGEOLEKUPOLIITIKA

Artikkel 23

Copernicuse andmete ja Copernicuse teabe poliitika

1. Copernicuse raames rahastatavate meetmete suhtes kohaldatav Copernicuse andmete ja Copernicuse teabe poliitika toetab artiklis 4 osutatud ja järgmisi eesmärke:

- a) Copernicuse andmete ja Copernicuse teabe kasutamise ja jagamise edendamine;
- b) Euroopa Maa seireandmete turgude tugevdamine, eelkõige järgmise etapi teenuste sektoris, et soodustada majanduskasvu ja töökohtade loomist;
- c) Copernicuse andmete ja Copernicuse teabe esitamise jätkusuutlikkusele ja järjepidevusele kaasaaitamine;
- d) Euroopa teadus-, tehnoloogia- ja innovatsiooniringkondade toetamine.

2. Sihtotstarbeliste missioonide kaudu saadud andmed ja Copernicuse teave tehakse Copernicuse levitamisploormide kaudu ja eelnevalt kindlaksmääratud tehnilistel tingimustel kättesaadavaks täielikult, avalikult ja tasuta, kohaldades järgmisi piiranguid:

- a) kolmandate isikute andmete ja teabega seotud litsentsimistingimused;
- b) andmete ja teabe vormid, tunnused ja levitamishendid;
- c) liidu või selle liikmesriikide julgeolekuhuvid ja välissuhted;
- d) Copernicuse andmete ja Copernicuse teabe loomise süsteemi häirete risk tulenevalt kas turva- või tehnilistest põhjustest;
- e) Copernicuse andmetele ja Copernicuse teabele usaldusväärse juurdepääsu tagamine Euroopa kasutajate jaoks.

Artikkel 24

Copernicuse andmetele ja Copernicuse teabele juurdepääsu ja nende kasutamise tingimused ja piirangud

1. Austades kolmandate isikute andme- ja teabepoliitikat ning mõjutamata riigi või rahvusvahelise organisatsiooni kontrolli alla kuuluva kosmoses paikneva ja *in situ* infrastruktuuri suhtes kohaldatavate eeskirjade ja menetluste kohaldamist, võib komisjon võtta kooskõlas artikliga 31 vastu delegeeritud õigusaktid, milles käsitletakse järgmist:

- a) tingimused ja menetlused seoses Copernicuse andmetele ja Copernicuse teabele juurdepääsuga ning nende registreerimise ja kasutamisega, sealhulgas levitamishendid;
- b) tehnilised erikriteeriumid, mis on vajalikud Copernicuse andmete ja Copernicuse teabe häirete vältimiseks, sealhulgas juurdepääsu eesõigused;
- c) Copernicuse andmete ja Copernicuse teabe hankimise ja levitamise piiramise kriteeriumid ja menetlused, mida kohaldatakse õiguste konflikti korral.

2. Austades kolmandate isikute andme- ja teabepoliitikat ning mõjutamata riigi või rahvusvahelise organisatsiooni kontrolli alla kuuluva kosmoses paikneva ja *in situ* infrastruktuuri suhtes kohaldatavate eeskirjade ja menetluste kohaldamist, võib komisjon kooskõlas artikli 30 lõikes 4 osutatud kontrollimenetlusega võtta vastu meetmed, milles käsitletakse järgmist:

- a) Copernicusse mitte kuuluvatele vastuvõtijaamadele edastatud või jaamadele spetsiaalse lairibaühenduse kaudu edastatud sihtotstarbeliste missioonide kaudu saadud andmete edastamise ja kasutamise tehnilised kirjeldused;
- b) Copernicuse andmete ja Copernicuse teabe arhiveerimise tehnilised kirjeldused.

3. Komisjon kehtestab seoses sihtotstarbeliste missioonide kaudu saadud andmete ja Copernicuse teabega ning satelliitide kaudu saadud andmete Copernicusse mitte kuuluvatele vastuvõtijaamadele edastamisega või Copernicusse mitte kuuluvatele jaamadele spetsiaalse lairibaühenduse kaudu edastamise asjaomased litsentsi andmise tingimused ja menetlused kooskõlas käesoleva määrusega ja kehtivate kolmandate isikute õigustega.

*Artikkel 25***Julgeolekuhuvide kaitsmine**

1. Komisjon hindab Copernicuse julgeolekuraamistikku, võttes arvesse artiklis 4 osutatud eesmärke. Sel eesmärgil hindab komisjon vajalikke julgeolekumeetmeid, mis tuleb välja töötada, et vältida mis tahes riske või ohte seoses liidu või selle liikmesriikide huvide või julgeolekuga, eelkõige et tagada otsustes 2001/844/EÜ ja 2013/488/EL sätestatud põhimõtete järgimine.
2. Lõikes 1 osutatud hindamise alusel kehtestab komisjon rakendusaktiga Copernicuse jaoks vajalikud julgeolekuga seotud tehnilised kirjeldused. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 30 lõikes 4 osutatud kontrollimeetlustega.
3. Komisjoni võivad abistada liikmesriikide sõltumatud eksperdid, et määrata kindlaks lõikes 2 osutatud julgeolekuraamistiku tehnilised kirjeldused.
4. Olenemata lõikest 2 võtab nõukogu vastu meetmed, mida tuleb võtta juhul, kui Copernicuse poolt antavad andmed või antav teave võiksid mõjutada liidu või selle liikmesriikide julgeolekut.
5. Kui Copernicuse raames luuakse või käideldakse ELi salastatud teavet, tagavad kõik osalejad kaitse taseme, mis on samaväärne sellega, mis on tagatud otsuse 2001/844/EÜ lisas ning otsuse 2013/488/EL lisades esitatud eeskirjadega.

V PEATÜKK

MUUD SÄTTED*Artikkel 26***Rahvusvaheline koostöö**

1. Copernicuses võivad asjakohaste lepingute alusel osaleda järgmised riigid või rahvusvahelised organisatsioonid:
 - a) Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) riigid, kes on EMP lepingu osalised, kooskõlas EMP lepingus sätestatud tingimustega;
 - b) kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaadid kooskõlas asjakohaste raamlepingute või assotsieerimislepingu protokolliga, milles kehtestatakse selliste riikide liidu programmides osalemise üldpõhimõtted ja tingimused;
 - c) Šveitsi Konföderatsioon, muud punktides a ja b osutamata kolmandad riigid ning rahvusvahelised organisatsioonid kooskõlas lepingutega, mille liit on sõlminud vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 218 selliste kolmandate riikide või rahvusvaheliste organisatsioonidega ning milles sätestatakse nende osalemistingimused ja üksikasjalikud osalemiseeskirjad.
2. Lõikes 1 osutatud riigid ja rahvusvahelised organisatsioonid võivad toetada Copernicust rahaliselt või mitterahalise osalusega. Kõnealust rahalist toetust ja mitterahalist osalust käsitatakse sihtotstarbelise välistuluna kooskõlas finantsmääruse artikli 21 lõikega 2 ning see on vastuvõetav asjaomase kolmanda riigi või rahvusvahelise organisatsiooniga sõlmitud lepingu tingimuste alusel.
3. Copernicus võib tegeleda seiresüsteemide rahvusvahelise koordineerimise ja sellega seotud andmevahetusega, et tugevdada üleilmset mõõdet ja täiendavust, võttes arvesse kehtivaid rahvusvahelisi kokkuleppeid ja koordineerimissüsteeme.

*Artikkel 27***Liidu finantshuvide kaitse**

1. Komisjon võtab asjakohaseid meetmeid tagamaks, et Copernicuse alusel rahastatud meetmete rakendamisel on liidu finantshuvid kaitstud, kohaldades kelmuuste/pettuste, korrupsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastaseid ennetusmeetmeid, tehes tõhusaid kontrole, nõudes eeskirjade eiramise avastamise korral tagasi valesti makstud summad ning kohaldades asjakohasel juhul tulemuslikke, proportsionaalseid ja hoiatavaid haldus- ja rahalisi karistusi.
2. Komisjonil või tema esindajatel ja kontrollikojal on õigus auditeerida dokumentide põhjal ja kohapeal kõiki toetuse-saajaid, töövõtjaid ja alltöövõtjaid, keda liit on Copernicuse vahenditest rahastanud.

3. Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) võib teha juurdlusi, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi vastavalt sätetele ja menetlustele, mis on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL, Euratom) nr 883/2013 ⁽¹⁾ ja nõukogu määruses (EÜ, Euratom) nr 2185/96 ⁽²⁾, eesmärgiga teha kindlaks, kas seoses Copernicuse raames sõlmitud toetuslepingute või -otsuste või lepingutega on esinenud kelmust/peetust, korrupsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust.

4. Ilma et see piiraks lõigete 1, 2 ja 3 kohaldamist, sisaldavad Copernicuse rakendamisest tulenevad koostöölepingud kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega, töölepingud, toetuslepingud ja -otsused sätteid, milles komisjoni, kontrollikoda ja OLAFit volitatakse selge sõnaga tegema selliseid auditeid ja uurimisi vastavalt oma pädevusele.

Artikkel 28

Omandiõigus

1. Liit on Copernicuse raames loodud või arendatud kogu materiaalse ja immateriaalse vara omanik. Asjakohastel juhtudel sõlmitakse sel eesmärgil kolmandate isikutega lepingud olemasolevate omandiõiguste kohta.

2. Tingimused omandiõiguse liidule üleandmiseks sätestatakse lõikes 1 osutatud lepingutes.

3. Komisjon tagab sobiva raamistiku abil käesolevas artiklis osutatud vara optimaalse kasutamise; eelkõige haldab ta Copernicusega seotud intellektuaalomandi õigusi võimalikult tulemuslikult, võttes arvesse vajadust kaitsta liidu intellektuaalomandi õigusi ja kõigi sidusrühmade huvisid ning anda nendele väärtus, ja vajadust turgude ja uute tehnoloogiate harmoonilise arengu järele ning teenuste katkematut osutamist. Selleks tagab komisjon, et Copernicuse raames sõlmitud lepingud sisaldavad võimalust Copernicuse raames tehtud tööst tulenevaid intellektuaalomandi õigusi loovutada või litsentsida.

Artikkel 29

Komisjonile osutatav abi

Komisjoni võivad abistada sõltumatud eksperdid erinevatest valdkondadest, mis on seotud Copernicuse tegevusvaldkonnaga, mitmesugustest sidusrühmadest, sealhulgas Copernicuse kasutajate ja kosmose valdkonna eest vastutavate riiklike üksuste esindajad, et anda talle vajalikku tehnilist ja teaduslikku eksperdinõu, muu hulgas interdistsiplinaarsest ja sektori-teülesest perspektiivist, võttes arvesse asjaomaseid olemasolevaid algatusi liidu, riiklikul ja piirkondlikul tasandil.

Artikkel 30

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komitee („Copernicuse komitee”). Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

Copernicuse komitee kohtub erikoosseisudes, eelkõige seoses julgeolekuaspektidega („julgeolekunõukogu”).

2. Copernicuse komitee moodustab kooskõlas oma töökorraga ühe töörühmana nn kasutajate foorumi, et anda Copernicuse komiteele nõu kasutajate nõuete aspektide kohta.

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

4. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

5. Nende üksuste esindajad, kellele Copernicuse ülesanded on usaldatud, osalevad vajaduse korral Copernicuse komitee töös vaatlejatena komitee töökorras sätestatud tingimustel.

6. Artikli 26 kohaselt liidu poolt sõlmitud rahvusvahelistes lepingutes võidakse näha ette vajaduse korral kolmandate riikide esindajate ja rahvusvaheliste organisatsioonide kaasamine Copernicuse komitee töösse komitee töökorras sätestatud tingimustel.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

⁽²⁾ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve peetuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

7. Copernicuse komitee tuleb kokku regulaarselt, eelistatavalt kord kvartalis. Komisjon esitab igal koosolekul Copernicuse edusammude kohta aruande. Nimetatud aruannetes antakse üldülevaade Copernicuse seisust ja arengust, eelkõige seoses riskihalduse, kulude, ajakava, tulemuslikkuse, hangete ja asjakohase komisjonile antud nõu kohta.

Artikkel 31

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 9 lõikes 7 ja artikli 24 lõikes 1 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile Copernicuse kehtivusajaks.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 9 lõikes 7 ja artikli 24 lõikes 1 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
5. Artikli 9 lõike 7 ja artikli 24 lõike 1 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 32

Hindamine

1. Komisjon koostab hiljemalt 31. detsembriks 2017, pärast konsulteerimist asjakohaste sidusrühmadega, kõikide Copernicuse rahastatavate ülesannete eesmärkide saavutamise kohta hindamisaruande, käsitledes nende tulemuslikkust ja mõju, Euroopa lisaväärtust ja vahendite kasutamise tõhusust. Hindamisaruandes käsitletakse kõikide eesmärkide jätkuvat asjakohasust ning meetmete panust artiklis 4 kirjeldatud eesmärkide täitmisse, organisatsiooni struktuuri toimivust ja käikulastud teenuste kohaldamisala. Hindamine käsitleb asjakohaste Euroopa ametite (sealhulgas Euroopa GNSSi Agentuuri) võimalikku kaasamist ja sellele lisatakse vajaduse korral asjakohased seadusandlikud ettepanekud.

Eelkõige käsitletakse hindamisel Copernicuse andmete ja Copernicuse teabe poliitika mõju sidusrühmadele, järgmise etapi kasutajatele, mõju äritegevusele ning Maa seire infrastruktuuridesse tehtud riiklikele ja erasektori investeeringutele.

2. Komisjon korraldab lõikes 1 osutatud hindamise tihedas koostöös operaatoritega ning Copernicuse kasutajad uurivad Copernicuse tulemuslikkust ja tõhusust ja selle panust artiklis 4 osutatud eesmärkide saavutamisse. Komisjon edastab kõnealuste hindamiste tulemused Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ja Regioonide Komiteele ning teeb vajaduse korral ettepanekud asjakohaste meetmete kohta.
3. Komisjon võib, vajaduse korral sõltumatute üksuste abi kasutades, korraldada projektide rakendamise meetodite ja mõju hindamise, et teha kindlaks, kas eesmärgid, sealhulgas keskkonnakaitsega seotud eesmärgid, on saavutatud.
4. Komisjon võib taotleda liikmesriigilt erihinnangu esitamist käesoleva määruse alusel rahastatud seotud projektide ja meetmete kohta või, kui see on asjakohane, anda talle teavet ja abi, mida on vaja selliste projektide hindamiseks.

Artikkel 33

Kehtetuks tunnistamine

1. Määrus (EL) nr 911/2010 tunnistatakse kehtetuks.
2. Kõik määruse (EL) nr 911/2010 alusel vastu võetud meetmed jäävad kehtima.
3. Viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele (EL) nr 911/2010 käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ning neid loetakse vastavalt lisas esitatud vastavustabelile.

*Artikkel 34***Jõustumine**

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2014.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 3. aprill 2014

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
D. KOURKOULAS

LISA

Artiklis 33 osutatud vastavustabel

Määrus (EL) nr 911/2010	Käesolev määrus
Artikkel 1	Artikkel 1
Artikkel 2	Artiklid 2, 5, 6, ja 7
Artikkel 3	–
Artikkel 4	Artiklid 4, 9, 10, 11, 13 ja 26
Artikkel 5	Artiklid 5, 9, 11 ja 13
Artikkel 6	Artiklid 14–22
Artikkel 7	Artiklid 9 ja 26
Artikkel 8	Artikkel 8
Artikkel 9	Artiklid 23, 24 ja 25
Artikkel 10	Artiklid 24 ja 31
Artikkel 11	Artikkel 31
Artikkel 12	Artikkel 31
Artikkel 13	Artiklid 23, 24 ja 25
Artikkel 14	Artiklid 4 ja 32
Artikkel 15	Artiklid 9 ja 12
Artikkel 16	Artikkel 30
Artikkel 17	Artikkel 30
Artikkel 18	Artikkel 27
Artikkel 19	Artikkel 34
Lisa	Artikkel 4

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 378/2014,**3. aprill 2014,****millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1166/2008 seoses finantsraamistikuga aastateks 2014–2018****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 338 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1166/2008 ⁽²⁾ on sätestatud, et liikmesriigid peavad 2010., 2013. ja 2016. aastal tegema põllumajanduslike majapidamiste struktuuriuuringud. Liikmesriigid saavad liidult rahalist toetust maksimaalselt 75 % ulatuses uuringu tegemiseks kuluvast summast ning maksimaalne toetussumma määratakse kindlaks.
- (2) Põllumajanduslike majapidamiste struktuuriuuringute tegemiseks ja liidu teabenõuete täitmiseks on vaja liikmesriikide ja komisjoni poolset märkimisväärset rahastamist.
- (3) Määrusega (EÜ) nr 1166/2008 sätestati rahaline toetus uuringukava rakendamiseks, sh komisjonis liikmesriikide poolt esitatud andmete töötlemiseks kasutatavate andmebaasisüsteemide haldamiseks, hoolduseks ja arendamiseks, ning määrati kindlaks toetussummad aastateks 2008–2013.
- (4) Määruse (EÜ) nr 1166/2008 kohaselt määravad eelarvapädevad ja seadusandlikud institutsioonid ajavahemikuks 2014–2018 ette nähtud summa kindlaks komisjoni ettepanekul uue, 2014. aastal algavaks ajavahemikuks kehtestatud finantsraamistiku alusel.
- (5) Kavandatud rahalisest toetusest tuleks rahastada ainult 2016. aasta põllumajanduslike majapidamiste struktuuriuuringut ja komisjonis liikmesriikide poolt esitatud andmete töötlemiseks kasutatavate andmebaasisüsteemide haldamist, hooldamist ja arendamist.
- (6) Võttes arvesse Horvaatia ühinemist ja vajadust korraldada selles liikmesriigis 2016. aastal põllumajanduslike majapidamiste struktuuriuuringud, tuleks kindlaks määrata Horvaatialle uuringute tegemiseks antav maksimaalne liidu rahaline toetus, kuna seda ei ole sätestatud ühinemisaktis.
- (7) Alalise põllumajandusstatistika komiteega on konsulteeritud.
- (8) Seepärast tuleks määrust (EÜ) nr 1166/2008 vastavalt muuta,

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi 11. märtsi 2014. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 24. märtsi 2014. aasta otsus.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1166/2008, mis käsitleb põllumajandusettevõtete struktuuriuuringuid ja põllumajanduslike tootmismeetodite uuringut ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 571/88 (ELT L 321, 1.12.2008, lk 14).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 1166/2008 muudetakse järgmiselt.

1) Artiklile 13 lisatakse järgmine lõige:

„4a. 2016. aastal põllumajanduslike majapidamiste struktuuriuuringu tegemiseks Horvaatiale eraldatav maksimumsumma on 500 000 eurot.”

2) Artiklit 14 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Rahaline toetus 2016. aastal põllumajanduslike majapidamiste struktuuriuuringute rakendamiseks, sh komisjonis liikmesriikide poolt vastavalt käesolevale määrusele esitatud andmete töötlemiseks kasutatavate andmebaasisüsteemide haldamiseks, hoolduseks ja arendamiseks vajalikud assigneeringud, on 2014.–2018. aastaks 20 650 000 eurot.”;

b) lisatakse lõige järgmises sõnastuses:

„4. Komisjon rakendab liidu rahalist toetust kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) nr 966/2012 (*).

(* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (ELT L 298, 26.10.2012, lk 1).”

3) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 14a

Liidu finantshuvide kaitse

1. Komisjon astub vajalikke samme, tagamaks, et käesoleva määruse alusel rahastatavate meetmete rakendamisel kaitstakse liidu finantshuve pettuste, kelmuste, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu ennetustegevusega, tõhusa kontrolliga ja alusetult välja makstud summade sissenõudmisega ning vajaduse korral tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate karistuste määramisega.

2. Komisjonil või tema esindajatel ja Euroopa Kontrollikojal on õigus auditeerida dokumentide põhjal ja kohapeal kõiki toetusesaajaid, töövõtjaid ja alltöövõtjaid, keda liit on programmi vahenditest rahastanud.

Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) võib korraldada sellise rahastamisega otseselt või kaudselt seotud ettevõtjate tööruumides kohapealseid kontrolle, mis peavad toimuma nõukogu määruses (Euratom, EÜ) nr 2185/96 (*) sätestatud korras ning mille eesmärk on teha kindlaks, kas toetuslepingu, toetuse määramise otsuse või liidu eelarvest rahastamise lepinguga seoses esineb pettusi, kelmusi, korruptsiooni või mis tahes muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust.

Ilma et see piiraks esimese ja teise lõigu kohaldamist, antakse kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega sõlmitud lepingutega, toetuslepingutega ja toetuse määramise otsustega, samuti käesoleva määruse rakendamisest tulenevate lepingutega, komisjonile, kontrollikojale ja OLAFile sõnaselgelt õigus selliseks auditeerimiseks ja kohapealseks kontrolliks.

(*) Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2)."

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 3. aprill 2014

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
D. KOURKOULAS

ISSN 1977-0650 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5082 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET